

جمعیت هلال احمر
معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

فرآیند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مرییان در جمعیت هلال احمر (مفاهیم، الزامات، قوانین و مقررات)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمعیة هلال احمر
معاونت آموزشی، پژوهشی و فناوری

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مرییان در

جمعیة هلال احمر ج.ا.ا

(مفاهیم، الزامات و مقررات)

تهیه شده در

اداره کل آموزش‌های تخصصی، توانمندسازی و مهارت‌افزایی

معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

زیر نظر:

دکتر پیرحسین کولیوند

آبان ۱۴۰۲

عنوان: فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال‌احمر ج.ا.ا.

تهیه شده در: اداره کل آموزش‌های تخصصی، توانمندسازی و مهارت‌افزایی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری جمعیت هلال‌احمر

زیر نظر: دکتر پیرحسین کولیوند

تاریخ: آبان ۱۴۰۲

شمارگان: ۶۰۰ نسخه

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر برای جمعیت هلال‌احمر محفوظ است.

هیچ شخص حقیقی و حقوقی حق چاپ و تکثیر این اثر را به هر شکل و صورت اعم از فتوکپی، چاپ کتاب و ... را به‌منظور درآمدزایی و امور بازرگانی ندارد.

انتشار این کتاب به صورت الکترونیکی با حفظ حقوق معنوی هلال‌احمر بلامانع است.

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال‌احمر ج.ا.ا.	عنوان
دکتر پیرحسین کولیوند	تهیه شده زیر نظر
دکتر پیمان صابریان، دکتر فایق عبدالله‌زاده، پیمان یاوری، شراره سالاروند، لیلا رنجبر، امید اخلاقی، اکرم صالحی، زینب داور، محبوبه کریمی، مهری شکارچی، محمدرضا هداوندی	گردآوردگان
مریم گرجی، الهام کهدوئی	ویراستار
الهام کهدوئی	صفحه آرا
تیم باور	طراح جلد

تقدیر و تشکر

بدون شک امروزه نقش جمعیت هلال احمر در پاسخ‌گویی به حوادث و سوانح، نتیجه‌ی آموزش‌های تخصصی و مربیان گران‌قدر جمعیت هلال احمر است. آموزش امدادگران، نجاتگران، داوطلبان و جوانان که همانند سربازان آماده به خدمت در صف اول امدادسانی انجام وظیفه می‌کنند.

جایگاهی که اکنون آموزش‌های تخصصی در آن قرار دارد به پشتوانه‌ی همت بزرگانی است که هموارکننده‌ی راه تا اینجا بوده‌اند و جا دارد در ابتدای گفتار به رسم ادب از همه‌ی عزیزان به‌خصوص جناب آقایان دکتر سید حمید جمال‌الدینی، دکتر مهرباب شریفی سده، دکتر محمدهادی تدین، دکتر احمد سلطانی و سرکار خانم دکتر فاطمه نارنجی که در تهیه و تدوین دوره‌های آموزش تخصصی و مربیگری سهیم بوده‌اند تشکر کنم. از تلاش‌های همه‌ی رؤسای سال‌های قبل آموزش، پژوهش و فناوری جمعیت هلال احمر و مؤسسه علمی کاربردی هلال ایران، به سهم خود کمال تشکر را می‌نمایم. همچنین از تلاش‌های مدیران محترم جناب آقایان دکتر مرتضی مرادی‌پور، محمد منتظری، دکتر حمیدرضا اسکاش، دکتر حسین عرفانی، دکتر دانیال طباطبایی خاتم، معاونین محترم آموزش و پژوهش استان جناب آقای غلام غلامی، سید حسن حسینی، دکتر طیب طاهرزاده، محمد امین هاشم‌زهی، اصغر سلطانی، علی‌رضا غلامپور شهری، نادرقلی معقولی و خانم‌ها ته‌مین ابراهیمی لویه، دکتر پیروش پیوندی، دکتر نسرين پیرمرادی، لیلا اظه‌ری، همکاران محترم آموزش‌های تخصصی جناب آقای عمران عظیمی، حسن اکبری، مهدی قاسمی و خانم‌ها شراره عندلیبی، زهرا قهرودی، فروزان بیرانوندمنش، شهناز کامرانی و معصومه یاسبلاغی نیز تشکر و قدردانی می‌گردد.

از رؤسای محترم وقت سازمان‌های امداد و نجات، داوطلبان، جوانان، مدیرکل درمان اضطراری و اداره کل روابط عمومی، معاونت درمان و توان‌بخشی و اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای (آقایان هادی محمودی، ابوالفضل ربیعی، سیاوش غلامی، مسعود کبیری، دکتر هاشم عبدی، رضا بهرامی، محمدرضا نجفی، مهدی حقگو، بهداد برزوئی، جواد نادری، آیدین سقایی، احسان نارنجی، اشکان اعرابی مقدم، محمد کیماسی)، اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی جستجو و نجات در حوادث کوهستان (آقایان حسن جواهرپور، مهدی سهیل فرید، علی افشار، داوود لشگری، پیمان یآوری، امیر طالبی، نصراله کشاورز، علیرضا اشرفی، علیرضا بلاغی، دکتر حمید مساعدیان، امید اخلاقی)، اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار) (آقایان فرزاد محبوبی، مجید نعمتی، سید حسن حسینی، شهریار مزید آبادی، شاهین یگانه، مهدی مؤذنی، سجاد نیکنام، مانی علی‌اصغری، سعید سپهری‌کیا)، اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی جستجو و نجات در سیلاب (دکتر حسین حسن‌پور، حسین بیکی، جمال هاشمی، احسان عطارزاده، حمید معماری، شهاب رئیسی، عبدالحمید قاجار، مرتضی زرنندی)، اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی مخابرات و ارتباطات رادیویی (آقایان عبدالرسول حیدری، مهدی اخوت، حمید اسفندی، سعید زاهدی نژاد، محمدحسن وطنی)، اعضای محترم کارگروه آموزش‌های تخصصی عملیات لجستیک (آقایان احمد قریشی تبار، دکتر عماد صالحی، دکتر قدیانی، طاهریان، دکتر مهرباب شریفی سده، دکتر صدیقی)، کارگروه آموزش‌های تخصصی اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری (حسین درخشان، امیر گلشن، ابراهیم جهانگیر)، کارگروه آموزش‌های تخصصی تغییرات اقلیمی (دکتر کوشا گلکار، هادی احمدی، مانی اردلان) که با نظرات پیشنهادی در تکمیل زنجیره‌ی آموزش‌های تخصصی در جمعیت هلال احمر ما را یاری دادند کمال تشکر را می‌نمایم.

دکتر پیمان صابریان

فهرست مطالب

فصل اول (الزامات، ضوابط و مقررات در فرایند مدیریت آموزش های تخصصی و مربیان جمعیت هلال احمر ج.ا.ا) ۱۱

- ۱- آموزش تخصصی ۱۲
- ۱-۱- الزامات نیازسنجی آموزش های تخصصی ۱۲
- ۱-۱-۱ مخاطبان دوره های آموزش تخصصی ۱۴
- ۱-۱-۲ مفاهیم دوره های آموزشی ۱۴
- ۱-۲- الزامات مرحله ی طراحی و برنامه ریزی دوره های آموزشی ۱۶
- ۱-۳- الزامات مرحله ی اجرای دوره های آموزشی ۱۷
- ۱-۳-۱ شرایط لازم برای تشکیل دوره و نکات مهم اجرایی ۱۸
- ۱-۳-۲ وظایف مجری برگزارکننده ی دوره ۱۹
- ۱-۳-۳ وظایف مربی یا مدرس دوره ۱۹
- ۱-۳-۴ شرایط و ویژگی های فضای آموزشی ۲۰
- ۱-۴- الزامات مرحله ی ارزشیابی و نظارت بر دوره های آموزشی و چگونگی انجام آن ۲۰
- ۲- شرایط الزامی فراگیران، مربیان، مدرسان و ناظران برای شرکت در دوره های آموزش تخصصی ۲۱
- ۲-۱- شرایط پذیرش فراگیران به تفکیک دوره های مقدماتی، پایه و پیشرفته ۲۱
- ۲-۲- شرایط الزامی برای انتخاب مربیان / مدرسان ۲۲
- ۲-۲-۱ تعاریف و رتبه بندی مربیان ۲۴
- ۲-۲-۲ رده بندی مربیان ۲۶
- ۲-۲-۳ سطح بندی دوره های آموزشی ۲۸
- ۲-۲-۴ نحوه ی محاسبه ی حق التدریس مربیان، مدرسان و ناظرین ۲۹
- ۲-۳- ناظران آموزشی ۳۰
- ۲-۴- کمیته ی تخصصی نظارت و ارزیابی آموزش تخصصی ۳۱

فصل دوم (سرفصل دوره های آموزش تخصصی تربیت مربیان و ناظران در جمعیت هلال احمر ج.ا.ا) ۳۵

- ۱- دوره های مقدماتی امداد و نجات ۳۸
- ۱-۱- دوره ی آموزش مقدماتی امداد ۳۹
- ۱-۲- دوره ی آموزش مقدماتی نجات ۴۱
- ۲- دوره های تخصصی پایه امداد و نجات ۴۳
- ۲-۱- دوره های تخصصی پایه امداد ۴۴
- ۲-۱-۱ دوره ی آموزش تخصصی پایه حمایت های روانی و اجتماعی ۴۴
- ۲-۱-۲ دوره ی آموزش تخصصی پایه مخابرات و ارتباطات رادیویی ۴۶
- ۲-۱-۳ دوره ی آموزش تخصصی پایه اپراتوری مراکز پاسخگویی اضطراری ۴۸
- ۲-۱-۴ دوره ی آموزش تخصصی پایه سرپناه اضطراری (اسکان) ۵۰
- ۲-۱-۵ دوره ی آموزش تخصصی پایه بهداشت، آب و غذا در شرایط اضطراری ۵۲

- ۵۴-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه لجستیک (آماد و پشتیبانی).....
- ۵۶-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اقلیم‌شناسی.....
- ۵۸-۲-۲ دوره‌های تخصصی پایه نجات.....
- ۵۸-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اقدامات پیش‌بیمارستانی.....
- ۶۰-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار.....
- ۶۲-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس.....
- ۶۴-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات.....
- ۶۶-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای.....
- ۶۸-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار).....
- ۷۰-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در سیلاب.....
- ۷۲-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه دسترسی با طناب.....
- ۷۴-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در کوهستان.....

۳- دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد و نجات.....

- ۷۶-۱-۳ دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد.....
- ۷۷-۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته مخابرات و ارتباطات رادیویی.....
- ۷۷-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری.....
- ۷۹-۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته مفاهیم تغییرات اقلیمی.....
- ۸۱-۲-۳ دوره‌های تخصصی پیشرفته نجات.....
- ۸۳-۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته اقدامات پیش‌بیمارستانی.....
- ۸۳-۲-۳ دوره‌ی آموزشی تخصصی پیشرفته آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس.....
- ۸۵-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای.....
- ۸۷-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در سوانح جاده‌ای متأثر از برف و کولاک.....
- ۸۹-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار).....
- ۹۱-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در سیلاب.....
- ۹۳-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته نجات با طناب.....
- ۹۵-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در کوهستان.....
- ۹۷-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین.....
- ۹۹-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین.....

۴- دوره‌های تخصصی پایه و پیشرفته راهبری و مدیریت.....

- ۱۰۱-۱-۴ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات.....
- ۱۰۲-۲-۴ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات.....

۵- دوره‌های تربیت مربی.....

۱۰۷

فصل سوم (دوره‌های تخصصی معاونت بهداشت، درمان و توان‌بخشی)

- ۱۰۸- دوره‌ی آموزش مقدماتی ارزیابی سوانح.....
- ۱۰۹- دوره‌ی آموزش پایه ارزیابی سوانح.....

- دوره‌ی آموزش پیشرفته ارزیابی سوانح ۱۱۰
- دوره‌ی آموزش ارزیابی غذا و تغذیه ۱۱۱
- دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی آب و فاضلاب ۱۱۲
- دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی سلامت (مراقبت‌های بهداشتی) ۱۱۳
- دوره‌ی آموزش آشنایی با سوانح و بلایا و مفاهیم و کلیات آن ۱۱۴
- دوره‌ی آموزش شناخت گروه‌های آسیب‌پذیر در سوانح و بلایا (نیازسنجی و غربالگری) ۱۱۵
- دوره‌ی آموزش پیامدها و اختلالات روان‌شناختی شایع در سوانح و بلایا ۱۱۶
- دوره‌ی آموزش مداخلات روان‌شناختی در بحران‌ها و سوانح ۱۱۷
- دوره‌ی آموزش جایگاه بهداشت روان در مدیریت بحران ۱۱۸
- دوره‌ی آموزش حمایت روانی ویژه‌ی نیروهای امدادی و فرماندهان تیم‌های عملیاتی ۱۱۹
- دوره‌ی آموزش تکنیک‌های تخصصی خود مراقبتی در بحران ۱۲۰
- دوره‌ی آموزش تجربه‌نگاری (مرور درس‌آموخته‌ها) همراه با بیان چالش‌ها و ارائه‌ی راهکارها ۱۲۱
- دوره‌ی آموزش روش‌های تأمین آب بهداشتی در سوانح ۱۲۲
- دوره‌ی آموزش مدیریت فاضلاب و فضولات در سوانح ۱۲۳
- دوره‌ی آموزش کنترل ناقلین در سوانح ۱۲۴
- دوره‌ی آموزش مدیریت مواد زائد جامد در سوانح ۱۲۵
- دوره‌ی آموزش حمایت‌های پیشرفته‌ی حیاتی مصدوم ترومایی (ATLS) ۱۲۶
- دوره‌ی آموزش مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در مصدومان ترومایی (PHTLS) ۱۲۷
- دوره‌ی آموزش آشنایی با سونوگرافی (EFAST) ۱۲۸
- دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی سوء تغذیه ۱۲۹
- دوره‌ی آموزش بهداشت مواد غذایی در سوانح ۱۳۰
- دوره‌ی آموزش پایش تغذیه‌ای جامعه‌ی آسیب‌دیده ۱۳۱
- دوره‌ی آموزش مداخلات غذایی در جامعه‌ی آسیب‌دیده ۱۳۲
- دوره‌ی آموزش نیازمندی‌های غذا و تغذیه در شرایط عادی و سوانح ۱۳۳
- دوره‌ی آموزش مفاهیم و ابزارهای عملیات بهداشت و درمان اضطراری ۱۳۴
- دوره‌ی آموزش MISP ۱۳۵
- دوره‌ی آموزش ارزیابی مامایی در سوانح ۱۳۶
- دوره‌ی آموزش بیماری‌های زنان در سوانح ۱۳۷
- دوره‌ی آموزش تروما در بارداری ۱۳۸
- دوره‌ی آموزش سترون‌سازی در بحران ۱۳۹
- دوره‌ی آموزش مشاوره‌ی مامایی در سوانح ۱۴۰
- دوره‌ی آموزشی خشونت جنسی ۱۴۱
- دوره‌ی آموزش الکترونیک پایه ۱۴۲
- دوره‌ی آموزش الکترونیک پیشرفته ۱۴۳
- دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی BHCU ۱۴۴
- دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی RDH ۱۴۵
- دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی RH (بخش اول) ۱۴۶

فهرست اشکال و جداول

- شکل ۱-۱: فرایند پیشنهادی برای انجام نیازسنجی در آموزش‌های تخصصی ۱۳
- شکل ۱-۲: عناوین دوره‌های آموزش تخصصی ۳۶
- جدول ۱-۱: شرایط پذیرش فراگیران در دوره‌های مقدماتی ۲۱
- جدول ۲-۱: شرایط پذیرش فراگیران در دوره‌های پایه ۲۱
- جدول ۳-۱: شرایط پذیرش فراگیران در دوره‌های پیشرفته‌ی امداد و نجات ۲۱
- جدول ۴-۱: شرایط پذیرش فراگیران در دوره‌های مربیگری ۲۲
- جدول ۵-۱: شرایط افراد شرکت‌کننده در دوره‌های بازآموزی تربیت‌مربی ۲۲
- جدول ۶-۱: معیارهای عمومی ۲۲
- جدول ۷-۱: معیارهای حرفه‌ای ۲۳
- جدول ۸-۱: ضریب محاسبه‌ی پرداخت حق‌التدریس مربیان ۲۹
- جدول ۱-۲: عناوین دوره‌های آموزشی ۳۷
- جدول ۲-۲: اهم عناوین موضوع‌های کارگاه روش تدریس ویژه‌ی مربیان ۱۰۶

پیشگفتار

از آنجا که کشور ما ایران با توجه به شرایط اقلیمی خاص جزء یکی از حادثه‌خیزترین کشورهای دنیا محسوب می‌شود، لذا آموزش نقش بسزایی در بالا بردن سطح آگاهی مردم در مقابله با بلایای طبیعی دارد. مدیریت شیوه‌ی آموزش از مهم‌ترین مواردی است که باید به آن توجه شود و با بررسی شیوه و نحوه‌ی صحیح آموزش، زمینه و بستر مناسبی برای دستیابی به نتایج قابل‌انتظار به وجود آورد.

اصلی‌ترین بخش در چرخه‌ی مدیریت بحران، مدیریت آمادگی است که با شناخت دقیقی از مخاطرات محیطی و آسیب‌پذیری جامعه در مواجهه با حوادث و سوانح آغاز می‌شود و در صورت مدیریت بهینه با برنامه‌ریزی مناسب، سازمان‌دهی، آموزش، تجهیز، مانور، تمرین و ارزیابی مستمر باعث ارتقای سطح آمادگی جامعه خواهد شد.

نقش آموزش در مدیریت آمادگی برای تمامی سطوح جامعه، بسیار مهم و انکارناپذیر است و این امر در جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران به‌عنوان یک نهاد مردمی و غیردولتی که مسئول ارائه‌ی خدمات امدادی به هم‌وطنان در زمان بروز حوادث و سوانح است اهمیت چندبرابری پیدا می‌کند.

آموزش‌های تخصصی یکی از ابزارهای مهم برای توانمندسازی نیروهای جمعیت هلال‌احمر در پاسخ‌گویی به حوادث و سوانح است و انتظار می‌رود با به‌کارگیری راه‌های مختلف برای هماهنگ و هم‌سو کردن آموزش‌های تخصصی در سطوح امدادگران، نجاتگران، جوانان و دواطلبان به نتایج چشمگیری دست یابیم.

در همین خصوص معاونت آموزش، پژوهش و فناوری تلاش کرده تا با تهیه و تدوین کتاب فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال‌احمر نسبت به ایجاد رویه‌ها و شیوه‌های یکپارچه و یکسان گام مؤثری را در جهت ارتقای سطح دانش، تغییر نگرش و اصلاح رفتار تمامی فراگیران تخصصی در جمعیت هلال‌احمر بر دارد، انشاءالله.

فصل اول

الزامات، ضوابط و مقررات در فرایند مدیریت آموزش های

تخصصی و مربیان جمعیت هلال احمر ج. ا. ۱. ۱

۱- آموزش تخصصی

آموزش‌های تخصصی به آموزش‌هایی اطلاق می‌شود که هدف آن ارتقای سطح آگاهی، دانش علمی، نگرش، عملکرد و مهارت پرسنل و داوطلبان عملیاتی و ستادی در رشته‌های تخصصی حوزه‌های جستجو و نجات، امداد، بهداشت، درمان و توان‌بخشی در شرایط اضطرار، حقوق بشردوستانه، فعالیت‌های بشردوستانه‌ی جوانان و داوطلبان، مدیریت و فرماندهی در سوانح است. فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی شامل چهار مرحله است که عبارت‌اند از: نیازسنجی، طراحی و برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی

۱-۱- الزامات نیازسنجی آموزش‌های تخصصی

سنجش نیازهای آموزشی مستلزم تحلیل سازمان، تحلیل الزامات شغل (وظیفه)، تحلیل اقتضائات روز جامعه و تحلیل افراد است که به بررسی نقاط قوت و ضعف فرد (شاغل) می‌پردازد. نیازسنجی آموزشی عبارت است از تعیین مجموعه تغییرات مطلوبی که در فرد یا افراد سازمان از نظر دانش، مهارت یا رفتار به وجود می‌آید تا افراد مزبور بتوانند وظایف و مسئولیت‌های مربوط به شغل خود را در حد مطلوب، قابل قبول و منطبق با استانداردهای کاری انجام دهند. در مجموع، می‌توان نیاز آموزشی را شکاف بین سطح دانش و مهارت موجود و سطح دانش و مهارت مطلوب دانست.

مراحل نیازسنجی

- ۱- برنامه‌ریزی برای نیازسنجی (معاونت آموزش)
- ۲- جمع‌آوری اطلاعات (سازمان امداد)
- ۳- تعیین اهداف برنامه (معاونت آموزش و سازمان امداد)
- ۴- ابلاغ سهمیه‌ی آموزش استان‌ها (معاونت آموزش)
- ۵- تنظیم جدول زمان‌بندی استان‌ها براساس سهمیه (استان‌های سراسر کشور)
- ۶- گردآوری و تحلیل داده‌ها

در گام بعد و پس از گردآوری اطلاعات و تحلیل آن باید نیازهای آموزشی استخراج، اولویت‌بندی، مستندسازی و در نهایت، مدل مطلوب نیازسنجی ترسیم گردد.

به طور خلاصه، از یک‌سو بررسی پیشینه‌ی حوادث و سوانح در هر استان و منطقه می‌تواند به تحلیل نیازهای جامعه کمک شایانی کند. این‌که در برابر چه مخاطراتی قرار داریم، سازمان‌های مسئول و مردم چه آمادگی‌هایی باید کسب کنند و به چه گروه‌هایی نیاز داریم، با تحلیل پیشینه‌ی مخاطرات و وقوع بلا یا قابل انجام است. از سوی دیگر، بررسی دوره‌های آموزشی تدوین شده در صلیب‌سرخ جهانی/ سازمان‌های همکار در راستای اهداف و مأموریت جمعیت هلال احمر، اطلاعات مربوط به شناسنامه‌ی امدادگران و نجاتگران، تحلیل شرایط و نیازهای روز جامعه، تجزیه و تحلیل وظایف امدادگر/ نجاتگر (براساس نظر مسئول مستقیم/ فرماندهی گروه)، تجزیه و تحلیل وظایف (براساس نظر امدادگران و متخصصان حوزه‌های مهارتی/ میدانی)، تجزیه و تحلیل وظایف (براساس نظر کارشناس خبره) سبب شناسایی نیازهای آموزشی و بررسی نقاط قوت و ضعف فرد و فرایند کلی آموزش خواهد شد.

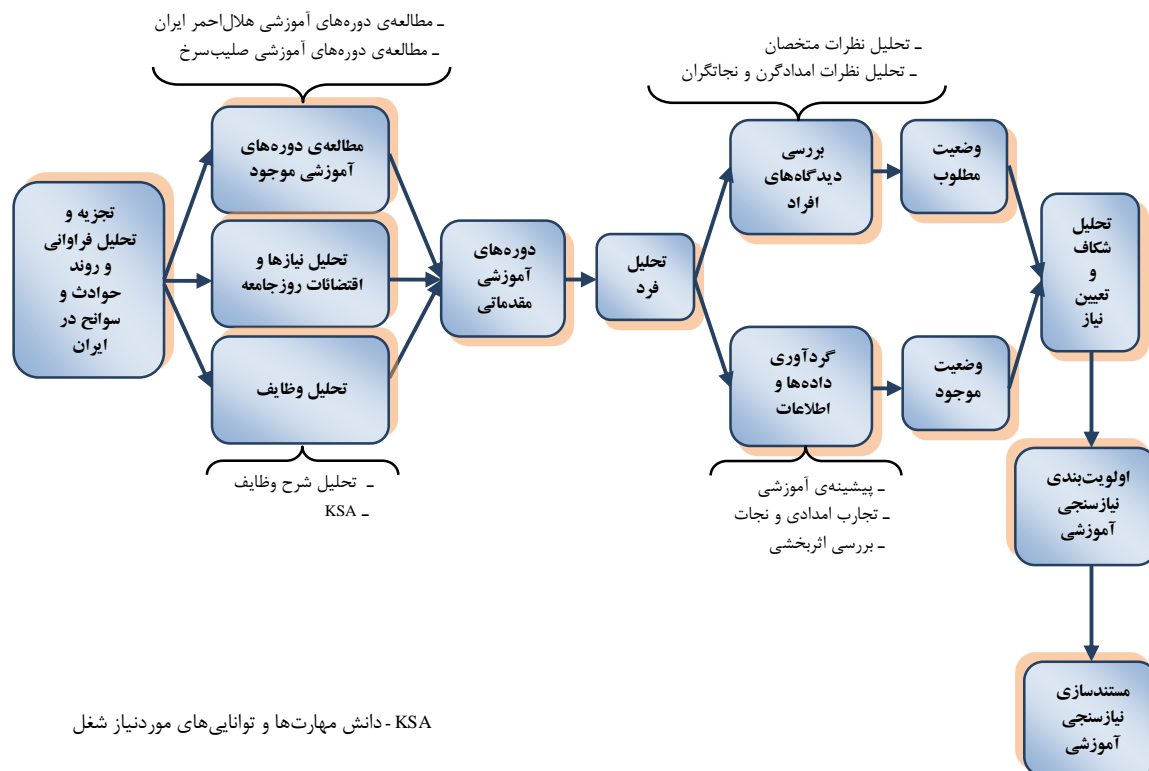
سفارش دهنده‌ی آموزش‌های تخصصی امداد و نجات در حقیقت سازمان امداد و نجات می‌باشد که موظف است نسبت به تهیه و تدوین نیازسنجی برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی پایه و پیشرفته‌ی امداد و نجات با همکاری مراکز جمعیت هلال احمر در استان‌های کشور، به صورت سالیانه و اولویت‌بندی شده، اقدام نموده و مراتب را به‌منظور بررسی و تأیید به معاونت آموزش، پژوهش و فناوری اعلام نماید.

پس از بررسی و تطابق با توان بودجه‌ای، توان استانی، تعداد مربیان، تجهیزات آموزشی و ... معاونت آموزش با هماهنگی سازمان امداد و نجات سهمیه‌ی هر استان را ابلاغ می‌نماید که هر استان موظف است تقویم اجرایی خود را براساس سهمیه‌ی ابلاغی، تنظیم نماید و به معاونت آموزش و سازمان امداد جهت نظارت آموزشی و فنی اعلام نماید.

سایر دوره‌های تخصصی سازمان‌های تابعه، معاونت‌ها و روابط عمومی جمعیت هلال احمر پس از نیازسنجی توسط سازمان‌ها و معاونت‌های مربوطه با تصویب معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و براساس بودجه‌ی مصوب و رعایت مقررات قابل اجرا خواهند بود.

برگزاری دوره‌های تخصصی و مربیگری برای سایر ارگان‌ها و نهادها (برون سازمانی) براساس دستورالعمل ابلاغی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری صورت می‌پذیرد.

شکل ۱-۱: فرایند پیشنهادی برای انجام نیازسنجی در آموزش‌های تخصصی

همان گونه که در شکل ۱-۱ مشاهده می‌شود، در انجام فرایند نیازسنجی می‌توان از منابع زیر استفاده کرد:

- ۱- بررسی اسناد بالادستی با تأکید بر چشم‌انداز و استراتژی‌های مدون
- ۲- بررسی نیازهای سازمان
- ۳- بررسی نیازهای گروه‌های تخصصی با تأکید بر مأموریت سازمان
- ۴- سنجش پیشینه‌ی آموزشی افراد و گروه‌های تخصصی
- ۵- احصاء گزارش بازخوردهای حاصل از مانورها و عملیات‌ها
- ۶- طراحی دوره‌های جدید با توجه به اقتضائات و نیازهای روز جامعه
- ۷- بررسی آراء صاحب‌نظران
- ۸- بررسی دوره‌های آموزشی تدوین شده در صلیب سرخ جهانی و سایر سازمان‌ها و تشکلهای داخلی و خارجی همکار در راستای اهداف و مأموریت جمعیت هلال احمر

۱-۱-۱ مخاطبان دوره‌های آموزش تخصصی عبارت‌اند از:

جامعه‌ی هدف در این دوره‌ها شامل: پرسنل عملیاتی، امدادگران، نجاتگران، داوطلبان، جوانان و مربیان که مخاطبان دوره‌های آموزش تخصصی هستند و این دوره‌های آموزشی دارای سطوح زیر است:

- ۱- دوره‌های مقدماتی در حوزه‌های امداد و نجات (جستجو و نجات، امداد و مدیریت فرماندهی)، داوطلبان، جوانان، بهداشت، درمان و توان‌بخشی
- ۲- دوره‌های پایه در حوزه‌های امداد و نجات (جستجو و نجات، امداد و مدیریت فرماندهی)، داوطلبان، جوانان، بهداشت، درمان و توان‌بخشی
- ۳- دوره‌های پیشرفته‌ی امداد و نجات (جستجو و نجات، امداد و مدیریت فرماندهی)، داوطلبان، جوانان، بهداشت، درمان و توان‌بخشی
- ۴- تربیت مربی کمک‌های اولیه (در سه سطح)
- ۵- تربیت مربی امداد و جستجو و نجات در رسته‌های مختلف (در سه سطح)
- ۶- تربیت ناظران (در دو سطح)

۱-۱-۲ مفاهیم دوره‌های آموزشی

سطح همگانی

به دوره‌های آموزشی اطلاق می‌شود که به منظور آماده‌سازی و آگاه‌سازی جامعه در مخاطرات و افزایش سطح آگاهی مردم و جوامع محلی صورت می‌پذیرد. دوره‌های مهارت داوطلبی، کمک‌های اولیه (نیمه‌حضور و حضوری)، آمادگی در برابر مخاطرات (غیرحضور، حضوری و نیمه‌حضور)، دوره‌های طرح‌های ویژه‌ی مدارس و ... مانند همتا و دوره‌های مبتنی بر نیاز محلی و مدیریت اجتماع‌محور سوانح (خانه‌های هلال) و دوره‌های مجازی سایت آموزش همگانی، کمپین‌ها و تمرین‌های محله‌محور در زمره‌ی این آموزش‌ها قرار دارند. همچنین دوره‌های توانمندسازی جامعه مانند دوره‌ی فوریت‌های شرایط اضطرار و دیگر دوره‌های ابلاغی و مورد نیاز جامعه از سوی اداره کل آموزش همگانی که مخصوص عموم مردم می‌باشد و شامل کلیه افرادیست که قصد عضویت در جمعیت هلال احمر را

دارند و یا قصد عضویت ندارند.

سطح عمومی

به دوره‌هایی اطلاق می‌شود که گذراندن آن‌ها برای کلیه اعضا و داوطلبان جمعیت در بدو ورود اجباری محسوب می‌شود. این دوره‌ها شامل: دوره‌ی کمک‌های اولیه (حضور ۲۲ ساعته)، دوره‌ی آمادگی در مخاطرات (حضور ۱۲ ساعته) و دوره‌ی مهارت‌های داوطلبی (نیمه‌حضور ۴۰ ساعته) می‌باشد. افرادی که طرح دادرسی در سازمان جوانان را گذرانده باشند معادل سه دوره عمومی محسوب شده و نیازی به گذراندن این دوره‌ها ندارند.

سطح تخصصی

کلیه دوره‌هایی که به انتقال مهارت‌های امداد و نجات تخصصی به داوطلبان خدمت به عموم مردم در جمعیت هلال احمر می‌پردازند و به دوره‌های مقدماتی، دوره‌های تخصصی پایه و دوره‌های تخصصی پیشرفته تقسیم می‌شوند، اطلاق می‌گردد.

در این سطح از آموزش‌ها، امدادگرانی که دوره‌های سطح عمومی را طی نموده‌اند و قصد ارائه‌ی خدمت داوطلبانه در سطح امداد و نجات را دارند وارد سطح تخصصی شده و پس از طی نمودن دوره‌های مقدماتی امداد و نجات مجاز به حضور در پایگاه‌ها و تیم‌های عملیاتی مرتبط با سطح و رشته‌ی خود می‌باشند.

دوره‌های مقدماتی

به دوره‌های آموزشی اطلاق می‌شود که برای کسب مهارت‌های ابتدایی امدادگران و پرسنل عملیاتی طراحی شده است. این سطح از دوره‌ها شامل دانش و مهارت‌های مقدماتی امداد و مقدماتی نجات می‌باشد که فراگیران با مبانی خدمات داوطلبانه و بشردوستانه آشنا می‌شوند و آمادگی لازم برای حضور در تیم‌های عملیاتی را به دست می‌آورند. پیش‌نیاز این دوره‌ها، آموزش‌های سطح عمومی بوده و در سطح استانی با نیازسنجی سازمان‌های تخصصی، جوانان، داوطلبان و امداد و نجات و برنامه‌ریزی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری برگزار می‌گردد.

دوره‌های تخصصی پایه

پیش‌نیاز این دوره‌ها، دوره‌های مقدماتی بوده و به دوره‌هایی اطلاق می‌شود که برای کسب مهارت‌های پایه‌ی امداد و نجات جهت حضور مؤثر در عملیات‌های کمک‌رسان در سطح امدادی می‌باشد. این گروه از دوره‌ها شامل: «دوره‌های پایه‌ی امداد» و «دوره‌های پایه‌ی نجات» است که در آن فراگیران با مبانی پایه‌ی عملیات آشنا می‌شوند و آمادگی لازم برای حضور در تیم‌های عملیاتی (پس از برنامه‌ریزی، سازماندهی، تجهیز و تمرین) را خواهند یافت. پیش‌نیاز این سطح، دوره‌های همگانی و مقدماتی می‌باشد که در سطح استانی با نیازسنجی سازمان‌های تخصصی، جوانان، داوطلبان، امداد و نجات و معاونت بهداشت، درمان و توان‌بخشی و برنامه‌ریزی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری برگزار می‌شود.

دوره‌های تخصصی پیشرفته

به دوره‌های آموزشی اطلاق می‌شود که جهت کسب مهارت‌های پیشرفته به‌منظور حضور مؤثرتر در عملیات امداد و نجات تعریف شده‌اند. این گروه از دوره‌ها شامل: دوره‌های پیشرفته‌ی سازمان جوانان، داوطلبان، امداد و نجات و

معاونت بهداشت، درمان و توان‌بخشی می‌باشد. در این دوره‌ها فراگیران با مهارت‌های فنی و دانش تخصصی لازم برای شرکت در عملیات امداد و نجات و خدمات تخصصی جوانان و داوطلبان آشنا می‌شوند و تکنیک‌ها و فنون را به صورت حرفه‌ای فرا می‌گیرند و آمادگی لازم برای مشارکت در روند عملیات در تیم‌های تخصصی را خواهند یافت. پیش‌نیاز این دوره‌ها: «دوره‌های عمومی، مقدماتی و پایه برای دوره‌های امداد و نجات» و «دوره‌های همگانی و مقدماتی برای دوره‌های جوانان و داوطلبان» است که با نیازسنجی سازمان امداد و نجات، داوطلبان، جوانان و معاونت بهداشت، درمان و توان‌بخشی آغاز شده و با برنامه‌ریزی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری برگزار می‌شود.

مجوز آموزشی

موافقت کتبی است که از سوی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری حداقل ده روز پیش از برگزاری دوره‌ها به ستادهای تخصصی (امداد و نجات، داوطلبان، جوانان، بهداشت، درمان و توان‌بخشی) یا جمعیت‌های استانی ارسال می‌گردد.

بودجه‌ی آموزشی

برنامه‌ی مالی است که در آن برحسب پیش‌بینی و بررسی اعتبارات آموزشی، وظایف، برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که باید در طول یک سال مالی به‌منظور نیل به اهداف آموزشی انجام شود تهیه و تدوین می‌گردد. در حقیقت جمع هزینه‌هایی است که برای کل دوره‌ها در طول یک بازه‌ی زمانی معین به‌منظور نیل به اهداف تعیین شده پیش‌بینی می‌شود. به عبارت ساده‌تر، پیش‌بینی و تخصیص منابع مالی مورد نیاز با توجه به نیازسنجی سازمان‌ها و بخش‌های مختلف جمعیت می‌باشد که به تصویب معاونت رسیده است و ممکن است از محل بودجه‌ی عمومی یا اختصاصی درون و برون‌سازمانی (جمعیت هلال احمر) در سطح ستادی یا استانی تأمین گردد.

نظارت آموزشی

فرایندی است که هدف اصلی آن اصلاح و بهبود وضع آموزشی است. وجود برنامه‌های نظارت و راهنمایی آموزشی و کیفیت آن در تحقق اهداف آموزشی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. بنابراین، افرادی تحت‌عنوان ناظر آموزشی، فعالیت‌های آموزشی را به‌منظور اعتباربخشی و اصلاح وضع آموزشی نظارت می‌کنند و این مهم در هر دوره و سطحی از آموزش به عهده‌ی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری خواهد بود.

گواهی‌نامه‌ی آموزشی

سندی است که برای شرکت‌کنندگان در دوره پس از پایان آن، ضمن رعایت حدنصاب ساعات آموزشی و موفقیت در کسب حداقل امتیاز لازم، طبق دستورالعمل‌های اجرایی، توسط مرجع قانونی آن در جمعیت یعنی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری صادر و تأیید می‌گردد. (کلیه گواهی‌نامه‌ها در فرایند سامانه‌ی مدیریت یادگیری به امضای معاون آموزش، پژوهش و فناوری صادر شده و قابل استعلام‌گیری عمومی می‌باشند).

۲-۱- الزامات مرحله‌ی طراحی و برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی

هرگاه برای دستیابی به یک سلسله از دانش‌ها و مهارت‌ها به‌عنوان اهداف آموزشی، مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و روش‌های آموزشی، قبل از تحقق آموزش پیش‌بینی و تنظیم گردد، در واقع طراحی آموزشی تنظیم شده است. در

طراحی آموزشی، طراح صرفاً به چگونگی آموزش می‌اندیشد و تصمیم‌گیری در مورد آنچه را که باید آموزش داده شود به برنامه‌ریزی درسی واگذار می‌کند.

در طراحی آموزشی دوره‌ها می‌توان به دو صورت اقدام کرد:

۱- دوره‌های استاندارد که قبلاً توسط فدراسیون صلیب سرخ و هلال احمر، سازمان‌های امداد یا سازمان‌های تخصصی جمعیت تدوین گردیده است.

۲- دوره‌های جدید که براساس نیازسنجی تدوین می‌گردد.

برای طراحی و برنامه‌ریزی آموزشی این دوره‌ها، دستورالعمل خاصی موجود نیست، با توجه به ساختار جدید آموزش هلال احمر، کلیه امور مربوط به طراحی دوره‌های آموزشی با مشارکت معاونت آموزش، پژوهش و فناوری و سازمان مربوطه در قالب برنامه‌ی مشترک به انجام می‌رسد، لذا هر یک از سازمان‌های تخصصی متناسب با نیازهای سازمانی و شرایط روز جامعه می‌توانند نسبت به پیشنهاد دوره‌های مورد نیاز خود اقدام نمایند تا پس از بررسی و تأیید آن معاونت به درختواره‌ی آموزش افزوده و آن را به‌عنوان دوره‌ی مصوب ابلاغ نماید.

به‌منظور انجام بهتر این فرایند می‌توان مراحل ذیل را مورد توجه قرار داد:

۱- تعیین محدودیت‌ها (بررسی الزامات مربوط به مقررات، خط‌مشی سازمان، ملاحظات مالی، الزامات مربوط

به زمان و زمان‌بندی، قابلیت دسترسی، انگیزش و توانایی افرادی که باید آموزش داده شوند).

۲- مشخص کردن روش/ روش‌های آموزش (کارگاه، کارآموزی، تربیت و مشاوره حین کار، خودآموزی، از راه دور) و معیارهای انتخاب (تاریخ و محل، تسهیلات، هزینه، گروه مورد نظر، مدت زمان آموزش، نحوه‌ی ارزیابی، ارزشیابی و گواهی کردن)

۳- مشخصات مربوط به طرح آموزش (در این مشخصات باید مواردی مانند الزامات و اهداف سازمان، مشخصات نیازهای مربوط به آموزش، اهداف آموزش، آموزش‌گیرندگان، روش‌های آموزشی، زمان‌بندی مربوط به الزامات از قبیل: مدت دوره، تاریخ‌ها و مقاطع زمانی مهم، الزامات مربوط به منابع از قبیل: مواد آموزشی و کارکنان آموزش‌دیده، الزامات مالی، معیارها و روش‌های تعیین شده برای ارزشیابی نتایج آموزش، مد نظر قرار گیرد).

۴- انتخاب ارائه‌دهنده‌ی آموزش (مربی/ مدرس)

۵- ارزیابی ارائه‌دهنده‌ی آموزش براساس شاخص‌های معین

۳-۱- الزامات مرحله‌ی اجرای دوره‌های آموزشی

- تمامی استان‌ها می‌بایست، در مرحله‌ی اجرای دوره‌های تخصصی، ضمن رعایت سهمیه‌ی پیش‌بینی شده برای هر استان در سند برنامه‌ی ابلاغی سالیانه براساس نیازسنجی ستادهای تخصصی و صدور مجوز کتبی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری اقدام نمایند.
- براساس شیوه‌نامه‌ی ابلاغی در خصوص دوره‌های تخصصی امداد و نجات، اجرای دوره‌ها با معاونت آموزش استان‌ها و زیر نظر معاونت آموزش کل کشور می‌باشد، نظارت فنی با ستادهای تخصصی و نظارت آموزش به عهده‌ی

معاونت آموزش، پژوهش و فناوری می‌باشد.

شایان ذکر است نظارت توسط ستادهای تخصصی و معاونت آموزش، پژوهش و فناوری قابل تفویض به واحد متناظر در استان می‌باشد.

- در دوره‌های تخصصی سازمان جوانان، داوطلبان و معاونت بهداشت، درمان و توان بخشی پس از درخواست دوره، اعلام مربی و محتوای آموزشی توسط سازمان مربوطه، تعیین ناظر آموزشی و مجوز برگزاری دوره توسط معاونت آموزش، پژوهش و فناوری انجام می‌گیرد.
- معاونت امداد و نجات جمعیت هلال احمر استان مجری، موظف است نسبت به تجهیزات مورد نیاز و تخصصی دوره‌ی آموزشی دارای مجوز، اقدام و به معاون آموزش و پژوهش استان تحویل نماید.
- معاونت آموزش، پژوهش و فناوری کل کشور در صورت تأیید تمامی مستندات مورد نیاز، نسبت به صدور گواهی‌نامه‌های دوره و پرداخت حق‌التدریس از طریق سامانه برای قبول‌شدگان نهایی اقدام خواهد کرد.

۱-۳-۱ شرایط لازم برای تشکیل دوره و نکات مهم اجرایی

- نامه‌نگاری با ستاد کل آموزش کشور با رونوشت به ستادهای تخصصی درباره‌ی زمان، مکان، مربی و شرایط برگزاری دوره (گانت چارت) در ابتدای هر فصل از طرف استان برگزار کننده‌ی دوره
- هماهنگی‌های لازم با مربیان، ناظران و دیگر ذی‌نفعان دوره و ارسال برنامه‌ی زمان‌بندی دوره به نام‌برندگان
- استفاده از مربیان حائز شرایط که دارای دانش، بینش، مهارت و تجربه‌ی کافی باشند (مطابق با بانک اطلاعات مربیان و مدرسین بارگذاری شده در سامانه یا داشتن مدارک تحصیلی و شغلی مرتبط)
- اطلاع‌رسانی به‌موقع به حوزه‌ی ستادی مربوطه در صورت حذف یا تغییر تاریخ برگزاری دوره یا مربی
- رعایت سقف ساعات آموزشی در یک روز (هشت ساعت) با در نظر گرفتن فصل و شرایط اقلیمی منطقه
- امکان برگزاری دوره‌های آموزش تخصصی امداد و نجات به صورت مختلط به جز کارگاه‌های عملی که الزاماً باید به تفکیک جنسیتی برگزار شود.
- تعداد فراگیران دوره‌های آموزش تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات حداقل ۱۵ و حداکثر ۳۰ نفر (۱۵ نفر با یک مربی و ۳۰ نفر یک مربی، یک کمک مربی) و تعداد فراگیران دوره‌های آموزش تخصصی پیشرفته‌ی جستجو و نجات حداقل ۸ و حداکثر ۱۶ نفر (۸ نفر با یک مربی و ۱۶ نفر یک مربی، یک کمک مربی)، دوره‌های آموزش تخصصی امداد و مدیریت و فرماندهی حداقل ۱۵ و حداکثر ۳۰ نفر می‌باشد.
- به‌منظور افزایش ایمنی و تحقق اهداف آموزشی در دوره‌های کار با طناب و پیشرفته‌ی کوهستان، جاده، آوار، سیلاب و هر دوره‌ی تخصصی نجات که با تأیید ستاد کل معاونت آموزش مجوز اخذ نماید، به ازای هر ۸ نفر فراگیر در هر کلاس یک مربی یا مدرس و ۱۶ نفر یک مربی یا مدرس و یک مربی یا کمک مربی به‌کارگیری می‌گردد. در کارگاه‌های میدانی دوره‌ی آموزش تخصصی امداد که کار میدانی و مهارتی دارد مانند سرپناه اضطراری، در هر دوره با ۱۵ فراگیر یک مربی و با ۳۰ فراگیر یک مربی و یک کمک مربی برگزار می‌گردد. پیش از شروع دوره لازم است نسبت به بیمه‌ی فراگیران طبق ضوابط اقدام شود.

- پس از اتمام هر دوره مربی و یا مدرس دوره، اقدام به ثبت نمرات در سامانه‌ی مدیریت یادگیری نموده و قبول و یا مردود بودن فراگیران را نهایی می‌نماید.
- ناظر دوره، فرم‌های مربوط به دوره را تکمیل نموده و تأیید می‌نماید. پس از تأیید استان و ستاد کل، گواهی‌نامه صادر شده و فراگیران پس از تکمیل فرم نظرسنجی می‌توانند گواهی‌نامه‌ی خود را در سامانه دریافت نمایند.
- حداکثر میزان غیبت مجاز ۱۰ درصد زمان کل دوره می‌باشد که به صورت موجه و با کسب مجوز از مربی اخذ شود و افرادی که به هر دلیلی اعم از موجه و غیرموجه در دوره حضور نداشته باشند از دوره حذف خواهند شد. تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت در دوره بر عهده‌ی معاون آموزش و پژوهش استان خواهد بود و غیبت‌های موجه باید با اخذ اجازه از مربی باشد.
- ملاک قبولی شرکت‌کنندگان در دوره‌های مقدماتی، پایه و پیشرفته‌ی امداد در بخش نظری و عملی کسب حداقل نمره‌ی قبولی ۱۴ از ۲۰ خواهد بود.
- ملاک قبولی شرکت‌کنندگان در دوره‌های مقدماتی، پایه و پیشرفته‌ی نجات در بخش نظری و عملی کسب حداقل نمره‌ی ۱۶ از ۲۰ خواهد بود.
- میزان نمره و سؤالات هر مبحث باید ضریبی از میزان ساعت تخصیصی سرفصل آن مبحث باشد.
- ملاک قبولی شرکت‌کنندگان در دوره‌های تربیت مربی در بخش فنی، تخصصی و مهارتی و روش تدریس، کسب حداقل نمره‌ی ۱۶ از ۲۰ و در بخش تئوری و نظری کسب حداقل نمره‌ی ۱۴ خواهد بود.

۱-۳-۲ وظایف مجری برگزارکننده‌ی دوره

- تأمین هزینه‌ی ایاب و ذهاب مورد نیاز مربیان و ناظر دوره‌های تخصصی
- تأمین وسایل کمک آموزشی، تجهیزات و دیگر ملزومات برگزاری دوره
- تهیه‌ی بسته‌ی آموزشی قبل از برگزاری به منظور بهره‌برداری فراگیران
- تأمین امکانات رفاهی فراگیران در حد قابل قبول سطوح آموزشی
- تأمین فضای مناسب و دارای استانداردهای لازم برای آموزش‌های نظری، کارگاهی و میدانی
- مستندسازی کامل دوره
- رفع هرگونه مشکل احتمالی در برگزاری آزمون با هماهنگی ستاد مربوطه
- همکاری کامل با ناظر دوره در روند اجرا و ارزشیابی دوره
- پیگیری و بررسی گزارش‌های ناظر و رسیدگی به اعتراضات فراگیران
- تهیه و تکمیل فرم حق‌الزحمه‌ی ناظر و مربیان در سامانه و پیگیری تا واریز آن

۱-۳-۳ وظایف مربی یا مدرس دوره

- اشراف کامل به مباحث و حضور در دوره با برنامه و طرح درس مناسب
- حفاظت از ایمنی و امنیت فراگیران
- تلاش در جهت حفظ و نگهداری امکانات و تجهیزات آموزشی و کمک آموزشی
- آموزش فراگیران مطابق با آخرین بازآموزی و سرفصل‌های مصوب دوره

- تصحیح اوراق آزمون و تحویل آن‌ها به حوزه‌ی معاون آموزش و پژوهش استان
- ورود اطلاعات دوره در سامانه‌ی مدیریت یادگیری اعم از نظرسنجی، ثبت نمرات و قبولی و مردودی‌ها
- رعایت نظم و انضباط کاری و حضور مستمر در طول دوره

۳-۱-۴ شرایط و ویژگی‌های فضای آموزشی

- کلاس آموزشی متناسب با تعداد فراگیران
 - اتاق پراتیک یا کارگاه با همه‌ی تجهیزات مورد نیاز برای آموزش عملی و کارگاهی، فضای میدانی حاوی سازه‌ها و شبیه‌سازهای موردنظر، تجهیزات و امکانات آموزشی و کمک آموزشی مورد نیاز در هر رشته مطابق موارد ذکر شده در دستورالعمل دوره‌های آموزش تخصصی برابر با استانداردهای تدوین شده‌ی ابلاغی
 - کلیه دوره‌های نجات در مقطع پیشرفته لازم است در مراکز آموزشی منطقه‌ای برگزار شود و استان اعزام کننده، تیم‌بندی نموده و همراه با ناظر استانی خود اقدام به اعزام نماید.
 - مرکز آموزش استان، میزبانی کلیه‌ی امور ثبت‌نام و اسکان و تدارکات غذایی را بر عهده داشته، مسئول برگزاری دوره و کیفیت آموزش می‌باشد که با پیش آزمون و آزمون نهایی ثبت و مشخص می‌شود.
 - ناظر اعزامی استان بهره‌بردار، مسئول نظارت بر رفاه و کیفیت آموزش براساس سطح دوره و مقررات حاکم می‌باشد.
- باتوجه به اهمیت کیفیت آموزشی، تمرین میدانی و مهارت‌افزایی در آموزش‌های تخصصی و ضرورت استفاده از تجهیزات و سازه‌های ویژه و گران‌قیمت در اجرای دوره‌های تخصصی همچنین الزام تدریس توسط مدرسین ملی و بین‌المللی، ضروری است اجرا و نظارت بر دوره‌های تخصصی به صورت کشوری در مراکز آموزش‌های تخصصی ملی و منطقه‌ای صورت پذیرد.

۴-۱-۴ الزامات مرحله‌ی ارزشیابی و نظارت بر دوره‌های آموزشی و چگونگی انجام آن

- ارزشیابی، فرایند جمع‌آوری و تفسیر نظام‌دار شواهدی است که در نهایت به قضاوت ارزشی می‌انجامد. مسئولان برگزاری دوره‌های آموزشی باید براساس استانداردها و فرم‌های تدوین شده روند اجرای تمامی دوره‌ها را ارزیابی کنند و گزارش تفصیلی آن در سامانه‌ی مدیریت آموزش قابل گزارش‌گیری می‌باشد.
- جهت انجام مراحل ارزشیابی و نظارت بر دوره‌های آموزشی و چگونگی انجام آن، به دستورالعمل ناظرین آموزشی مراجعه شود.

۲- شرايط الزامی فراگيران، مربيان، مدرسان و ناظران برای شرکت در دوره‌های آموزش تخصصی

۲-۱- شرايط پذيرش فراگيران به تفکیک دوره‌های مقدماتی، پایه و پيشرفته

جدول ۱-۱: شرايط پذيرش فراگيران در دوره‌های مقدماتی

ردیف	شرايط الزامی برای شرکت در دوره‌های مقدماتی امداد و مقدماتی نجات
۱	حداقل سن ۱۸ سال تمام و حداکثر سن ۶۰ سال
۲	دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
۳	دارا بودن گواهی‌نامه‌های مهارت‌های داوطلبی، کمک‌های اولیه و آمادگی در برابر مخاطرات
۴	برخورداری از سلامت جسمی و روانی طبق تأیید پزشکان دارای نظام پزشکی
نکته‌ی مهم: فراگيران علاقه‌مند زیر ۱۸ سال با نظر معاون آموزش و پژوهش استان و رضایت ولی می‌توانند در دوره‌ها شرکت کنند.	

جدول ۲-۱: شرايط پذيرش فراگيران در دوره‌های پایه

ردیف	شرايط الزامی برای شرکت در دوره‌های پایه‌ی امداد، نجات و مديريت و فرماندهی
۱	حداقل سن ۱۸ سال تمام و حداکثر سن ۶۰ سال
۲	دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
۳	دارا بودن مدارک پيش‌نیاز اختصاصی هر دوره
۴	برخورداری از سلامت جسمی و روانی طبق تأیید پزشکان دارای نظام پزشکی
۵	تکمیل تعهدنامه مبنی بر مشارکت و حضور فعال در دوره‌ی آموزشی
نکته‌ی مهم: فراگيران علاقه‌مند زیر ۱۸ سال با نظر معاون آموزش و پژوهش استان و رضایت ولی می‌توانند در دوره‌ها شرکت کنند.	
نکته‌ی مهم: برای شرکت در دوره‌های بازآموزی پایه، داشتن گواهی‌نامه‌ی مقدماتی امداد و مقدماتی نجات الزامی است.	

جدول ۳-۱: شرايط پذيرش فراگيران در دوره‌های پيشرفته‌ی امداد و نجات

ردیف	شرايط الزامی برای شرکت در دوره‌های پيشرفته‌ی امداد و نجات و مديريت و فرماندهی
۱	حداقل سن ۱۸ سال تمام و حداکثر سن ۶۰ سال
۲	دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی دیپلم
۳	دارا بودن مدارک پيش‌نیاز اختصاصی هر دوره
۴	برخورداری از سلامت جسمی و روانی طبق تأیید پزشکان دارای نظام پزشکی
نکته‌ی مهم: مدت زمان اعتبار گواهی‌نامه تا زمان برگزاری دوره‌ی بازآموزی بوده و در صورت برگزاری دوره‌ی بازآموزی، فراگير گواهی‌نامه‌ی جدید دریافت خواهد نمود. شایان ذکر است که مکان برگزاری دوره ضرورت دارد در گواهی‌نامه ذکر شود.	

جدول ۴-۱: شرایط پذیرش فراگیران در دوره‌های مربیگری

ردیف	شرایط الزامی برای شرکت در دوره‌ی تربیت مربی امداد و جستجو و نجات
۱	دارا بودن حداقل ۲۲ و حداکثر ۵۵ سال
۲	دارا بودن گواهی‌نامه‌ی تخصصی امداد یا نجات سطح پیشرفته در تخصص مربوطه
۳	برخورداری از سلامت جسمی و روانی طبق تأیید پزشکان دارای نظام پزشکی
۴	دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی (برای مربی درجه/کد ۳) و ترجیحاً کارشناسی ارشد و بالاتر (برای مربیان درجه/کد ۲ و ۱) - در صورت یکسان بودن مدارک شرکت‌کنندگان با شرایط، دارندگان مدارک کارشناسی ارشد و بالاتر در اولویت می‌باشند.
<p>نکته‌ی مهم: مدت زمان اعتبار گواهی‌نامه تا زمان برگزاری دوره‌ی بازآموزی بوده و در صورت برگزاری دوره‌ی بازآموزی، مربی گواهی‌نامه‌ی جدید دریافت خواهد نمود. شایان ذکر است که محل برگزاری دوره ضرورت دارد در گواهی‌نامه ذکر شود.</p> <p>نکته‌ی مهم: فراگیران علاقه‌مند بالای ۵۵ سال، با نظر معاون آموزش و پژوهش استان می‌توانند در دوره‌های تربیت مربی شرکت کنند.</p>	

جدول ۵-۱: شرایط افراد شرکت‌کننده در دوره‌های بازآموزی تربیت مربی

ردیف	شرایط الزامی برای شرکت در دوره‌ی بازآموزی تربیت مربی امداد و جستجو و نجات
۱	دارا بودن حداقل ۲۲ و حداکثر ۵۵ سال
۲	دارا بودن گواهی‌نامه در یکی از دوره‌های مربیگری مربوطه‌ی امداد یا نجات
۳	برخورداری از سلامت جسمی و روانی برای شرکت در دوره طبق تأیید پزشک جمعیت هلال احمر
۴	دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی (برای مربی درجه/کد ۳) و ترجیحاً کارشناسی ارشد و بالاتر (برای مربیان درجه/کد ۲ و ۱) - در صورت یکسان بودن مدارک شرکت‌کنندگان با شرایط، دارندگان مدارک کارشناسی ارشد و بالاتر در اولویت می‌باشند.
<p>نکته‌ی مهم: فراگیران علاقه‌مند بالای ۵۵ سال، با نظر معاون آموزش و پژوهش استان می‌توانند در دوره‌های بازآموزی مربیگری شرکت کنند.</p>	

۲-۲- شرایط الزامی برای انتخاب مربیان / مدرسان

(الف) معیارهای عمومی مربیان (الزامی)

جدول ۶-۱: معیارهای عمومی

ردیف	معیارها	توضیح
۱	رشته‌ی تحصیلی	در دوره‌های آموزشی، مرتبط بودن رشته‌ی تحصیلی با مباحث آموزشی مورد تدریس برای مدرسان (و نه مربیان) الزامی است.
۲	میزان تحصیلات و سابقه‌ی کاری	در دوره‌های نظری (غیرمهارتی): مدرک تحصیلی دکتری با داشتن دو سال سابقه‌ی کار / مدرک تحصیلی فوق لیسانس با داشتن سه سال سابقه‌ی کار / مدرک تحصیلی لیسانس با داشتن چهار سال سابقه‌ی کار در دوره‌های مهارتی: حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی با داشتن دو سال سابقه‌ی کار داوطلبانه در جمعیت هلال احمر
۳	حسن شهرت اخلاقی و حرفه‌ای	ارزیابی توسط معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

ردیف	معیارها	توضیح
۴	میانگین نمرات ارزشیابی تدریس در دو سال گذشته	کسب حداقل دو سوم نمره در دو سال گذشته
۵	گواهی‌نامه‌های آموزشی و مهارتی	گذراندن دوره‌ی پیشرفته در هر رشته‌ی تخصصی و اخذ مدرک مربیگری / در دوره‌های غیر مهارتی (مدیریت و فرماندهی و امداد) داشتن مدرک دانشگاهی مرتبط با دوره‌ی آموزشی
۶	دارا بودن سلامت جسمی و روانی متناسب با دوره‌ی آموزشی	ارزیابی توسط معاونت آموزش، پژوهش و فناوری
۷	سابقه‌ی کاری	همکاری مستمر با جمعیت هلال‌احمر حداقل دو سال و ترجیحاً داشتن مشارکت در عملیات امداد و نجات
۸	آشنایی با رایانه	آشنایی با ICDL

ب) معیارها و شایستگی‌های حرفه‌ای مربیان / مدرسان

جدول ۱-۷: معیارهای حرفه‌ای

ردیف	مهارت‌ها	نشانه‌های رفتاری
۱	مهارت‌های عرضه‌ی مطالب درسی در کلاس و کارگاه	استفاده از روش‌های جذاب برای آغاز درس
		به‌کارگیری فنون تدریس مناسب و متنوع برای فعال بودن یادگیرندگان
		توانایی در برقراری ارتباط موضوعات درس با درجه/کد مربیگری
		فراهم کردن فرصت‌های متنوع برای فراگیران به‌منظور رسیدن به شایستگی‌های مهارتی لازم
		استفاده از مثال و کاربردی کردن درس برای ربط دادن آموزش با موقعیت‌های واقعی
		مرور و توضیح مجدد درس، براساس نتایج ارزشیابی در صورت نیاز
		ترغیب فراگیران به یادگیری و پیشرفت
		بیان اهداف مورد انتظار در شروع درس
		برقراری ارتباطات روشن نوشتاری، گفتاری و غیرکلامی
		تشویق فراگیران پرسشگر و کنجکاو
۲	مهارت‌های مدیریتی و سازماندهی محیط یادگیری	استفاده از برنامه‌ی زمان‌بندی‌شده در ارائه‌ی مطالب
		ایجاد محیط آموزشی مثبت، امن و آرام برای یادگیری
		سازماندهی محیط فیزیکی کلاس و کارگاه متناسب با دامنه‌ی فعالیت‌های یادگیری
		رعایت نکات ایمنی و بهداشت محیط آموزشی و تذکر نکات ایمنی به فراگیران
		حفظ و نگهداری استانداردهای مناسب رفتاری و احترام متقابل
		کنترل مؤثر فرایندها و مراودات فراگیران (ارتباطات فراگیران با هم)
		ایجاد جوی در کلاس یا کارگاه که فراگیران به همدیگر احترام متقابل بگذارند.
		توضیح لازم و روشن مراحل اجرا و شیوه‌ی عمل کارهای عملی و کارگاهی
		حضور به‌موقع و خروج به‌موقع از کلاس درس یا کارگاه
		برقراری نظم و انضباط در کلاس یا کارگاه
توانایی اداره‌ی کلاس یا کارگاه		
کنترل حضور و غیاب فراگیران		

ردیف	مهارت‌ها	نشانه‌های رفتاری
۳	مهارت‌های ارزشیابی یادگیری	کنترل و ارزشیابی مستمر میزان پیشرفت فراگیران با آزمون‌های متنوع
		میزان تأثیر تکلیف مربی در برانگیختن ذهن فراگیران
		تصحیح و برگرداندن به موقع تکالیف درسی و نتایج امتحانات
		ارزشیابی از فراگیران متناسب با محتوای ارائه شده در کلاس یا کارگاه
۴	دانش و مهارت‌های علمی	تسلط در آموزش دروس عملی
		توانایی در مرتبط ساختن برنامه‌های درسی موجود با یافته‌های جدید در زمینه‌ی تدریس
		تسلط بر مفاهیم اساسی موضوع درسی
		به روز بودن اطلاعات مربی
		میزان اطلاعات مربی در سایر موضوعات مربوط به درس
		توانایی در ارائه‌ی مطالب مفید و مکمل محتوای جزوات درسی
۵	مهارت‌های طراحی یا برنامه‌ریزی تدریس	برنامه‌ریزی فعالیت‌های عملی برای افزایش یادگیری فراگیران
		تهیه‌ی طرح درس (روزانه، هفتگی و دوره‌ای)
		برنامه‌ریزی براساس دانش و مهارت‌های قبلی فراگیران
		تدوین سرفصل‌ها و روش تدریس مطالب درسی
		تهیه‌ی ابزارها، وسایل و مواد مورد نیاز برنامه‌های آموزشی
۶	توانایی ایجاد انگیزه در فراگیران	شرکت دادن همه‌ی فراگیران در مباحث و فعالیت‌های کلاسی و کارگاهی
		استفاده از سؤال برای برانگیختن همه‌ی فراگیران به پاسخ‌گویی
		تشویق فراگیران به ابراز عقاید و نظرات خود
		ایجاد انتظارات بالاتر برای همه‌ی فراگیران
		مسئولیت دادن به فراگیران در اداره‌ی کلاس یا کارگاه
		استفاده مناسب از فناوری آموزشی و منابع چندرسانه‌ای برای جذاب کردن درس
		پرسش از فراگیران قبل از شروع تدریس برای آگاهی از میزان آموخته‌های آنان
		رعایت برابری و انصاف در برخورد با یادگیرندگان
		ارائه‌ی نتایج ارزشیابی‌ها به یادگیرندگان
۷	مهارت‌های ارتباطی	استفاده از کلام شیوا، جذاب و رسا در تفهیم مطالب درسی
		گوش دادن فعال به اظهار نظرها و سؤالات فراگیران
		داشتن صدای رسا و متناسب
		دارای ظاهری آراسته و مرتب

۱-۲-۲ تعاریف و رتبه‌بندی مربیان

(۱) کمک مربی

کمک مربی به فردی اطلاق می‌گردد که دوره‌ی تربیت مربی مصوب معاونت آموزش، پژوهش و فناوری را با موفقیت طی کرده و موفق به دریافت گواهی‌نامه‌ی مربیگری شده است.

قبول‌شدگان دوره‌های مربیگری پس از دریافت گواهی‌نامه، مجاز به تدریس به‌عنوان کمک مربی در کنار مربیان باتجربه می‌باشند، لازم به ذکر است مسئولیت تدریس و کلاس به عهده‌ی کمک مربی نبوده و صرفاً به‌عنوان کارورزی،

بخش‌هایی از محتوای آموزشی را با نظر مربي و تحت نظر ايشان تدریس می‌نماید.

پس از اتمام دوره‌ی کارورزی کارت شناسایی مربيگري صادر می‌گردد و عنوان مربي ملاک پرداخت حق التدریس قرار می‌گیرد.

تبصره ۱: مدت زمان کارورزی پس از اتمام هر دوره بر اساس رشته‌ی مورد نظر و سطح فراگیر تعیین می‌گردد.
تبصره ۲: تا زمان صدور کارت شناسایی مربيگري، پرداخت حق التدریس و پاداش براساس گواهی‌نامه امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۳: کلیه فراگیرانی که در سنوات گذشته در سایر رشته‌های جمعیت (جاده، آوار، سیلاب، کوهستان و ...) موفق به اخذ مدرک مربيگري شده‌اند و حداقل ۵ سال به تأیید معاونت آموزش استان سابقه‌ی تدریس دارند نیاز به گذراندن کارورزی ندارند.

۲) مربي پایه

فرد آموزش دیده‌ای است که در یکی از رشته‌های کمک‌های اولیه و پایه (مهارت‌های داوطلبی، مخاطرات و کمک‌های اولیه) و طرح‌های ابلاغی آموزش همگانی (خانه‌های هلال، دادرسی، همتا و ...) دوره‌ی مربيگري پایه‌ی مصوب معاونت آموزش، پژوهش و فناوری را با موفقیت طی کرده باشد و گواهی‌نامه یا کارت شناسایی مربيگري مربوطه را دریافت نموده باشد که حق التدریس نام‌برده براساس این کارت محاسبه و پرداخت می‌گردد.

۳) مربي امداد

فرد آموزش دیده‌ای است که در یکی از رشته‌های امدادی شامل: سرپناه اضطراری (اسکان)، بهداشت آب و غذا در شرایط اضطراری، حمایت‌های روانی و اجتماعی، لجستیک (آمد و پشتیبانی)، مخابرات و ارتباطات رادیویی، تغییرات اقلیمی و مدیریت و فرماندهی، دوره‌ی مربيگري تخصصی مصوب معاونت آموزش، پژوهش و فناوری را با موفقیت طی کرده باشد و گواهی‌نامه یا کارت شناسایی مربيگري مربوطه را دریافت نموده باشد.

۴) مربي نجات

فرد آموزش دیده‌ای است که در یکی از رشته‌های نجات شامل اقدامات پیش‌بیمارستانی، آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار، جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای، جستجو و نجات در حوادث کوهستان، دسترسی با طناب، جستجو و نجات در حوادث سیلاب، جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)، آموزش و نگهداری از سگ‌های تجسس، مبانی و اصول پیمایش و ناوبری که دوره‌ی مربيگري تخصصی مصوب معاونت آموزش، پژوهش و فناوری را با موفقیت گذرانده و دارای گواهی‌نامه و کارت شناسایی مربيگري مربوطه باشد.

تبصره: مربيان دارای گواهی‌نامه از سوی فدراسیون کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی در رشته‌های مربيگري غارنوردی، سنگ‌نوردی، یخ و برف و دره‌نوردی، مجاز به تدریس دوره‌های نجات کوهستان می‌باشند.

مربيان راهنمای کوهستان مجاز به هیچ نوع تدریسی نمی‌باشند.

۵) مدرس

افراد باتجربه و آموزش دیده‌ای که در رشته‌ی خود دارای گواهی‌نامه‌های بین‌المللی مربيگري بوده و سنوات تدریس مورد تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری را دارا باشند.

همچنین در رشته‌های امداد و نجات و مدیریت بحران دارای مدرک کارشناسی ارشد و یا دکترا بوده یا با مدرک دانشگاهی مرتبط در سطح کارشناسی ارشد و بالاتر تدریس می‌نمایند، رشته‌هایی مانند: روان‌شناسی، علوم اجتماعی، بهداشت محیط، تغذیه، مهندسی صنایع، مدیریت بحران و سایر رشته‌های مورد نیاز معاونت آموزش، پژوهش و فناوری که هر یک در رشته‌ی تخصصی خود و با تأیید معاونت، مجاز به تدریس می‌باشند و حق‌التدریس نام‌برندگان معادل مدرس درجه ۱ (کد ۱) محاسبه و پرداخت می‌شود.

افراد ماهر و باتجربه‌ای که جمعیت هلال احمر به تخصص و مهارت ایشان در دوره‌های آموزش نیاز داشته باشد در موارد خاص و در صورت تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری کشور به‌عنوان مدرس، مجاز به تدریس می‌باشند. حق‌التدریس کلیه مدرسین فوق، براساس رتبه و رسته‌ی تعیین شده از سوی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری کشور که یا در کارت مربیگری و یا در ابلاغیه‌ی دوره درج گردیده، قابل پرداخت می‌باشد.

مدرس ۱:

مربیان باتجربه و آموزش‌دیده‌ای که در رسته‌ی خود دارای گواهی‌نامه‌های درجه ۲ (کد ۲) و مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و یا مدرک بین‌المللی مورد تأیید معاونت باشند و حداقل ۵ سال سابقه‌ی تدریس مرتبط و مورد تأیید داشته باشند و مطابق با مقررات شناسنامه‌ی مربیان پس از بررسی در کمیته‌ی ارتقا، به درجه‌ی مدرس ۱ رسیده باشند.

مدرس ۲:

مربیان دارای گواهی‌نامه‌ی مربیگری درجه ۲ (کد ۲) و نیز گواهی‌نامه‌های بین‌المللی معتبر مرتبط با ۱۰ سال سابقه‌ی تدریس که مورد تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری باشند و نیز سابقه‌ی ترجمه‌ی کتب مرتبط را داشته باشند که مطابق با مقررات شناسنامه‌ی مربیان پس از بررسی در کمیته‌ی ارتقا، به درجه‌ی مدرس ۲ رسیده باشند.

مدرس ۳:

مربیان دارای گواهی‌نامه‌ی مربیگری درجه ۲ (کد ۲) و نیز گواهی‌نامه‌های بین‌المللی معتبر مرتبط با ۱۵ سال سابقه‌ی تدریس که مورد تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری باشند و حضور فعال در حوادث رسته‌ی خود به‌عنوان فرمانده‌ی عملیات و نیز سابقه‌ی تألیف کتب مرتبط را داشته باشند که مطابق با مقررات شناسنامه‌ی مربیان پس از بررسی در کمیته‌ی ارتقا، به درجه‌ی مدرس ۳ رسیده باشند.

۲-۲-۲ رده‌بندی مربیان

مربیان رسته‌ی مهارتی امداد و جستجو و نجات در پنج رده زیر دسته‌بندی می‌شوند:

مربی درجه ۳ (کد ۳):

افرادی که دوره‌ی تربیت مربی درجه ۳ (کد ۳) را در رسته‌های پایه، کمک‌های اولیه، امداد و نجات با موفقیت طی نموده‌اند، به‌عنوان مربی درجه ۳ (کد ۳) شناخته شده و مجاز خواهند بود منطبق با گواهی‌نامه‌ی مربیگری صادر شده، دوره‌های کمک‌های اولیه ۸، ۲۲ و ۵۰ ساعته (فوریت‌ها در شرایط اضطرار)، دوره‌های تخصصی پایه، امداد و

نجات را تدریس نمایند.

تبصره ۱: دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی و بالاتر از دانشگاه‌های رسمی کشور در رشته‌های پزشکی، مامایی، پرستاری، اتاق عمل، هوش‌بری و فوریت‌های پزشکی در صورتی که دوره‌ی روش تدریس و مدیریت آموزشی را با موفقیت گذرانده باشند، می‌توانند دوره‌های کمک‌های اولیه ۸ ساعته، ۲۲ ساعته و ۵۰ ساعته (فوریت‌ها در شرایط اضطرار) و اقدامات پیش‌بیمارستانی را تدریس نمایند. همچنین دانش‌آموختگان رشته‌ی روان‌شناسی، تغذیه، بهداشت محیط، علوم اجتماعی، مهندسی صنایع و مدیریت بحران دانشگاه‌های رسمی کشور در مقطع کارشناسی و بالاتر مجاز هستند دوره‌های تخصصی پایه و پیشرفته‌ی مرتبط با رشته‌ی خود را تدریس نمایند.

تبصره ۲: دارندگان مدارک مربیگری صادره از فدراسیون کوه‌نوردی و صعودهای ورزشی و سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی، مجاز خواهند بود دوره‌ها یا سرفصل‌های مرتبط با رشته‌ی مربیگری و منطبق بر مشخصات ذکر شده در ابتدای جدول هر دوره تخصصی را تدریس نمایند.

مربی درجه ۲ (کد ۲):

مربیان که دوره‌ی تربیت مربی درجه ۲ (کد ۲) در رشته‌های کمک‌های اولیه، اقدامات پیش‌بیمارستانی، امداد و نجات را با موفقیت طی نموده‌اند به‌عنوان مربی درجه ۲ (کد ۲) شناخته شده و مجاز خواهند بود منطبق با گواهی‌نامه‌ی مربیگری صادره شده، دوره‌های تربیت مربی درجه ۳ (کد ۳)، همچنین دوره‌های تخصصی پایه، امداد و نجات را تدریس نمایند.

تبصره: دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر از دانشگاه‌های رسمی کشور در رشته‌های پزشکی، مامایی، پرستاری، اتاق عمل، هوش‌بری و فوریت‌های پزشکی، در صورتی که دوره‌ی روش تدریس و مدیریت آموزشی را با موفقیت گذرانده باشند، می‌توانند به‌عنوان مربی درجه ۲ (کد ۲) تدریس نمایند. همچنین دانش‌آموختگان رشته‌ی روان‌شناسی، تغذیه، بهداشت محیط، علوم اجتماعی، مهندسی صنایع و مدیریت بحران دانشگاه‌های رسمی کشور در مقطع کارشناسی ارشد و بالاتر مجاز هستند دوره‌های تخصصی پایه، پیشرفته و تربیت مربی مرتبط با رشته‌ی خود را تدریس نمایند.

مربی درجه ۱ (کد ۱):

مربیان که دوره‌ی تربیت مربی درجه ۱ (کد ۱) در رشته‌های کمک‌های اولیه، اقدامات پیش‌بیمارستانی، امداد و نجات را با موفقیت طی نموده‌اند، به‌عنوان مربی درجه ۱ (کد ۱) شناخته شده و مجاز خواهند بود منطبق با گواهی‌نامه‌ی مربیگری صادره شده، دوره‌های تربیت مربی درجه ۲ (کد ۲) را تدریس نمایند.

تبصره ۱: در رشته‌ی کمک‌های اولیه واجدین شرایط از بین افرادی انتخاب می‌گردند که دارای مدرک کارشناسی ارشد یا دکترای حرفه‌ای در یکی از رشته‌های مرتبط (پزشکی، مامایی، پرستاری، تکنسین اتاق عمل، هوش‌بری و فوریت‌های پزشکی) باشند و یا دارای گواهی‌نامه‌ی مربیگری درجه ۲ (کد ۲) بوده که حسب ضوابط مشخص شده برای ارتقای مربیان، صادر شده باشد که پس از قبولی در آزمون پایانی دوره‌ی درجه ۱ (کد ۱) به‌عنوان مربی درجه ۱ (کد ۱) شناخته خواهند شد.

تبصره ۲: مربیان درجه ۱ (کد ۱) در کلیه دوره‌های آموزشی و بازآموزی رشته‌ی خود (دکترای روان‌شناسی، تغذیه، بهداشت محیط، مهندسی صنایع و مدیریت بحران) مجاز به تدریس و نظارت می‌باشند.

تبصره ۳: دوره‌ی بازآموزی مربیان درجه ۱ (کد ۱) کمک‌های اولیه، الزاماً حسب مورد توسط پزشک متخصص (در رشته‌های طب اورژانس، جراحی عمومی، بیهوشی و داخلی)، پزشکان عمومی دارای تجربه‌ی کار در اورژانس و پرستاران مجرب با مدرک کارشناسی ارشد و تجربه‌ی کار در اورژانس و دارای صلاحیت تدریس به انجام می‌رسد. استفاده از تکنسین‌های با سابقه‌ی اورژانس، صرفاً برای دروس عملی بلامانع است.

مربی مسئول:

مربی با حداقل گواهی‌نامه‌ی مربیگری درجه ۳ (کد ۳) که به انتخاب معاون آموزش و پژوهش استان انتخاب و ابلاغ انشایی ایشان صادر می‌گردد و مسئولیت کل دوره‌ی آموزشی و هماهنگی مربیان دوره‌های مقدماتی، پایه و پیشرفته را در مواردی که تعداد اساتید دوره بیش از یک نفر است برعهده می‌گیرد.

مربی بین‌المللی:

مربی درجه ۱ (کد ۱) فعالی است که علاوه بر گذراندن دوره‌های ملی و بین‌المللی معتبر، به زبان انگلیسی تسلط کامل داشته و توان تدریس به زبان انگلیسی را دارد.

* منظور از فعال بودن، مشارکت در برنامه‌های عملیاتی و آموزشی جمعیت است.

۲-۳ سطح بندی دوره‌های آموزشی

منظور مقطعی می‌باشد که مربی یا مدرس تدریس می‌کند که هر چه بالاتر رود به سطح آمادگی و دانش بیشتری نیاز دارد و ضریب حق‌التدریس نیز بیشتر می‌گردد و به سطوح زیر تقسیم می‌شود:

دوره‌های همگانی:

طرح‌های ابلاغی آموزش همگانی (غنچه‌های هلال، خانه‌های هلال، دادرس، همتا و ...)، آمادگی در برابر مخاطرات، مهارت‌های داوطلبی و کمک‌های اولیه (۸، ۱۵ و ۲۲ ساعته)

دوره‌های مقدماتی:

مقدماتی امداد و مقدماتی نجات

دوره‌های پایه:

سرپناه اضطراری (اسکان)، بهداشت آب و غذا در شرایط اضطراری، حمایت‌های روانی و اجتماعی، لجستیک (آمداد و پشتیبانی)، اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری، مخابرات و ارتباطات رادیویی، اقلیم‌شناسی و مدیریت و فرماندهی، اقدامات پیش بیمارستانی، آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار، جستجو و نجات در حوادث جاده، جستجو و نجات در حوادث کوهستان، دسترسی با طناب، جستجو و نجات در حوادث سیلاب، جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)، آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس، مبانی و اصول پیمایش و ناوبری

دوره‌های پیشرفته:

مخابرات و ارتباطات رادیویی، اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری، تغییرات اقلیمی، مدیریت و فرماندهی عملیات، اقدامات پیش‌بیمارستانی، آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس، جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای، جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای متأثر از برف و کولاک، جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)، جستجو و نجات در حوادث سیلاب، جستجو و نجات در حوادث کوهستان، نجات با طناب و جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین

دوره‌های راهبری و مربیگری:

تدریس دوره‌های تربیت مربی پایه، تربیت مربی کمک‌های اولیه، تربیت مربی امداد، تربیت مربی نجات و تربیت مربی مدیریت و فرماندهی عملیات

جدول ۸-۱: ضریب محاسبه‌ی پرداخت حق‌التدریس مریبان

دکتری و بالاتر				کارشناسی ارشد				کارشناسی و کمتر				مدرک تحصیلی
راهبری و مربیگری	پیشرفته	پایه	همگانی	راهبری و مربیگری	پیشرفته	پایه	همگانی	راهبری و مربیگری	پیشرفته	پایه	همگانی	سطح دوره رتبه‌ی مربی
---	---	۴	۳	---	---	۳	۲	---	---	۲	۱	کمک مربی
۶	---	۶	۵	---	---	۴	۳	---	---	۳	۲	مربی پایه
۱۰	۹	۸	۷	۸	۷	۶	۵	۶	۵	۴	۳	مربی امداد
۱۱	۱۰	۹	۸	۹	۸	۷	۶	۷	۶	۵	۴	مربی نجات
۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۱	۱۰	۹	۸	۸	۷	۶	۵	مدرس ۱
۱۵	۱۴	۱۳	---	۱۲	۱۱	---	---	۹	۸	---	---	مدرس ۲
۱۶	۱۵	---	---	۱۳	۱۲	---	---	۱۰	۹	---	---	مدرس ۳

۲-۲-۴ نحوه‌ی محاسبه‌ی حق‌التدریس مریبان، مدرسان و ناظرین

مبلغ پایه:

حداقل عدد ریالی به ازای هر ساعت آموزش است که هر ساله به میزان درصد افزایش حقوق و دستمزد و براساس مصوبه‌ی شورای عالی کار (وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) افزایش می‌یابد و به پیشنهاد معاونت آموزش، پژوهش و فناوری از سوی رئیس یا دبیرکل جمعیت هلال احمر ابلاغ می‌گردد.

ضرایب:

عددی است که نشانگر میزان افزایش مبلغ پایه‌ی ابلاغی برای هر ساعت آموزش می‌باشد و براساس مؤلفه‌های سطح دوره و رتبه‌ی مربیگری، مطابق با جدول ضرایب فوق‌الذکر در مبلغ پایه ضرب و محاسبه می‌شود و قابل پرداخت است.

- ۱- با توجه به اینکه تدریس دوره‌ی مهارت‌های اولیه ویژه‌ی شرایط اضطرار صرفاً با مربیان کمک‌های اولیه می‌باشد، پرداخت حق التدریس آن در سطح پایه و رتبه‌ی آن در بخش مربی پایه، محاسبه می‌گردد.
- ۲- ملاک محاسبه‌ی سطح و رتبه‌ی حق التدریس مربیانی که دارای مدرک تربیت مربی تخصصی امداد و نجات، کمک‌های اولیه و پایه بوده، منطبق با رشته و سطح دوره محاسبه و پرداخت می‌گردد.
- ۳- نحوه‌ی محاسبه‌ی حق التدریس مربیان فاقد گواهی‌نامه‌ی مربیگری مصوب که فقط براساس مدرک تحصیلی مرتبط تدریس می‌نمایند جهت تعیین رتبه‌ی مربیگری آن‌ها، در صورتی که در مقطع کارشناسی باشند، رتبه‌ی کمک مربی و در مقطع کارشناسی ارشد، رتبه‌ی مربی امداد و در مقطع دکترا رتبه‌ی مربی نجات محاسبه می‌گردد.
- ۴- دارندگان مدرک پرستاری مورد تأیید معاونت آموزش که فاقد گواهی‌نامه‌ی مربیگری از جمعیت هلال احمر می‌باشند، جهت تدریس معادل رتبه‌ی مربی امداد محاسبه می‌گردد.
- ۵- حق التدریس مربیان مقدماتی امداد و نجات همانند حق التدریس مربیان رتبه‌ی امداد و نجات و سطح پایه پرداخت خواهد شد.
- ۶- نحوه‌ی محاسبه‌ی حق التدریس مربیانی که دارای مدرک مربیگری کد ۲ بوده و در دوره‌ی تخصصی پیش‌بیمارستانی مجاز به تدریس می‌باشند، سطح دوره بستگی به پایه و پیشرفته و رتبه‌ی مربیگری، مربی نجات می‌باشد.
- ۷- حق التدریس مربیانی که دارای گواهی‌نامه‌ی تربیت مربی بوده و کارت شناسایی آن‌ها صادر نگردیده است، مربیان دارای گواهی‌نامه‌ی مربیگری کمک‌های اولیه و پایه بوده که تا صدور و ارسال کارت شناسایی، ملاک محاسبه رتبه‌ی پایه می‌باشد.

تبصره ۱: حق التدریس مربیان در دوره‌های الکترونیکی برخط (ON LINE) به میزان ساعات تدریس و مطابق با دوره‌های حضوری و برای دوره‌های الکترونیکی غیر برخط (OFF LINE) مطابق با محتوای ارائه شده و میزان ساعت آموزشی ذکر شده در ابلاغ صادره از سوی معاونت آموزش و پژوهش استان یا ستاد، قابل محاسبه و پرداخت است.

تبصره ۲: به مربیان واجد شرایطی که از پرسنل جمعیت هلال احمر می‌باشند، منوط به تدریس در خارج از ساعات اداری، حق التدریس آن‌ها مطابق جدول ضریب محاسبه‌ی پرداخت حق التدریس (۱-۸) محاسبه و پرداخت می‌گردد.

۳-۲- ناظران آموزشی

مربی یا مدرسی است که با طی کردن دوره‌ی تربیت ناظر منطبق بر رشته‌ی مربیگری می‌تواند به‌عنوان نماینده‌ی معاونت آموزش، بر فرایند برگزاری دوره‌های آموزشی نظارت نماید.

حق التدریس نظارت به شرح ذیل قابل محاسبه و پرداخت خواهد بود:

با توجه به مدرک و درجه مربیگری ناظر مطابق با جدول نحوه محاسبه پرداخت حق التدریس ۱-۸ به میزان ۱/۲ (نصف) ساعت دوره آموزشی پرداخت خواهد شد.

ناظران، مربیانی هستند که دوره‌ی ویژه‌ی نظارت را گذرانده باشند. ناظران دوره‌هایی را می‌توانند نظارت کنند که یک سطح از درجه (کد) مربیگری خود پائین‌تر باشد. مثلاً، ناظری با درجه (کد) مربیگری ۳ می‌تواند دوره‌های مقدماتی و پایه را نظارت کند.

به‌منظور رعایت صرفه و صلاح جمعیت هلال‌احمر و با هدف کاهش هزینه‌ها و فرایندهای اداری از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل برای پرداخت حق التدریس مربیان، صرفاً مدارک زیر کفایت می‌کند.

مدارک پیوست اسناد مالی جهت پرداخت حق التدریس:

- ✓ کپی کارت شناسایی مربی برای تعیین رتبه و رسته‌ی مربیگری (کارت صادر شده از سوی ستاد)
 - ✓ ابلاغ تدریس دوره (برای کنترل سطح دوره)
 - ✓ در صورتی که مربی موفق به اخذ کارت شناسایی مربیان نشده است یا مدرس دوره‌های آموزشی خارج از جمعیت باشد (دانشگاه‌ها، آتش‌نشانی، مدیریت بحران و ...)، ارائه‌ی مدرک تحصیلی الزامی می‌باشد.
- تبصره: هر ساله صدور کارت جدید جهت مربیان جدیدالورود و رتبه‌بندی جهت مربیان پیشین، صورت می‌گیرد.

هزینه‌ی ایاب و ذهاب مربیان و ناظرین

تهیه‌ی وسیله‌ی نقلیه برای مربیان، مدرسین و ناظرین بر عهده‌ی استان برگزارکننده‌ی دوره می‌باشد، (در صورت دوری مسافت، بلیط هوایی از محل پشتیبانی تهیه می‌گردد). در صورت اعزام زمینی و اگر زمان طی شده‌ی مسیر رفت و برگشت بیش از دو ساعت باشد نیمی از میزان محاسبه‌ی حق‌الزحمه (مجموع زمان طی شده‌ی رفت و برگشت تقسیم بر دو) به ساعت آموزش اضافه می‌گردد.

تبصره ۱: در صورتی که مربی از وسایل حمل و نقل جمعیت استفاده ننماید، برای مسیرهای خارج از محدوده شهری محل سکونت مربی می‌باید بر اساس نرخ کرایه سرویس دهندگان حمل و نقل اینترنتی (اسنپ، تپسی، ماکسیم و ...) پرداخت صورت گردد.

تبصره ۲: در صورتی که محل برگزاری دوره در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته باشد. بر اساس لیست مشخص شده توسط دفتر امور مناطق محروم کشور ۳۰٪ به رقم کلی حق‌التدریس اضافه می‌گردد.

۲-۴- کمیته‌ی تخصصی نظارت و ارزیابی آموزش تخصصی

کمیته‌ی آموزش‌های تخصصی (داوطلبانه و امدادی) به‌منظور ساماندهی فرایندهای آموزشی و ایجاد وحدت رویه با همکاری ستادهای تخصصی مربوطه با مسئولیت معاونت آموزش، پژوهش و فناوری مطابق با مفاد مشروحه ذیل تشکیل می‌گردد.

اهداف:

- ۱- بازبینی و یکسان‌سازی فرایندها و رویه‌ی آموزش‌های تخصصی موجود در حوزه‌های ستادی و استانی
- ۲- سازماندهی و نظم‌بخشی به آموزش‌های تخصصی، مهارتی و امدادی جمعیت هلال‌احمر در سطوح ستادی، استانی، منطقه‌ای، کشوری و بین‌المللی
- ۳- ایجاد نگرش راهبردی، همسوسازی برنامه‌های آموزشی، توانمندسازی سرمایه‌های عملیاتی با اهداف کلان جمعیت و نهضت بین‌المللی صلیب‌سرخ و هلال‌احمر
- ۴- افزایش اثربخشی برنامه‌ها و آموزش‌های تخصصی در سطوح مختلف جمعیت هلال‌احمر
- ۵- به‌کارگیری استانداردهای ملی و بین‌المللی در مدیریت و راهبری آموزش و توانمندسازی
- ۶- واگذاری اختیارات و تمرکز زدایی مدیریت آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی جمعیت هلال‌احمر در سطوح ستادی و استانی

- ۷- سیاست‌گذاری و مدیریت یکپارچه‌ی آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی در جمعیت هلال احمر
- ۸- بررسی و به‌کارگیری روش‌ها و فناوری‌های نوین به‌منظور ارتقای سطح دانش، نگرش و تغییر رفتار در بین امدادگران، نجاتگران و داوطلبان جمعیت هلال احمر

دستاوردهای مورد انتظار

- ۱- ارتقای سطح کمی و کیفی آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی نیروهای عملیاتی در جمعیت هلال احمر
- ۲- افزایش اثربخشی و کارایی نیروهای عملیاتی با تغییر و توسعه در سطح دانش، نگرش، رفتار و مهارت
- ۳- یکپارچه‌سازی تعاریف و مفاهیم آموزش‌های تخصصی

اعضای کمیته

- ۱- معاون آموزش، پژوهش و فناوری جمعیت هلال احمر (رئیس کمیته)
- ۲- مدیرکل آموزش تخصصی، توانمندسازی و مهارت‌افزایی (دبیر کمیته)
- ۳- مدیرکل آموزش همگانی (عضو کمیته)
- ۴- نماینده‌ی رئیس سازمان امداد و نجات (عضو کمیته)
- ۵- نماینده‌ی رئیس سازمان جوانان (عضو کمیته)
- ۶- نماینده‌ی رئیس سازمان داوطلبان (عضو کمیته)
- ۷- نماینده‌ی معاون بهداشت، درمان و توان‌بخشی (عضو کمیته)
- ۸- نماینده‌ی معاونت امور بین‌الملل و بشردوستانه (عضو کمیته)
- ۹- مدیرکل دفتر برنامه و بودجه (عضو کمیته)
- ۱۰- معاون آموزش و پژوهش استان (عضو کمیته)
- ۱۱- معان امداد استان (عضو کمیته)
- ۱۲- رئیس اداره‌ی آموزش‌های تخصصی (بدون حق رأی)

تبصره ۱: حکم رئیس کمیته، توسط دبیرکل جمعیت هلال احمر و حکم سایر اعضای کمیته توسط رئیس کمیته صادر خواهد شد.

تبصره ۲: در صورت ضرورت و با تشخیص رئیس کمیته، نماینده‌ی حوزه‌های ستادی و استانی و یا سایر افراد غیر از اعضای اصلی کمیته، بدون حق رأی در جلسات کمیته شرکت خواهند کرد.

وظایف کمیته

- ۱- بررسی و تعیین اهداف و استراتژی‌های آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی فعالیت‌های عملیاتی در حوزه‌های ستادی و استانی
- ۲- بررسی و تأیید نهایی نیازها و اولویت‌های آموزش‌های تخصصی سالیانه نیروهای داوطلب از جمله امدادگر، نجاگر و ... جمعیت هلال احمر
- ۳- بررسی و تصویب برنامه‌های آموزش‌های تخصصی حوزه‌های ستادی و استانی
- ۴- بررسی و تأیید دستورالعمل‌ها و رویه‌ی آموزش‌های تخصصی مورد نیاز جمعیت هلال احمر در حوزه‌های ستادی و استانی

- ۵- بررسی و تعیین اختیارات ستادی و استانی جمعیت هلال احمر برای برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های آموزشی تخصصی و توانمندسازی
- ۶- رسیدگی به شکایات و اعتراضات مربیان و بررسی و تأیید صلاحیت آنان
- ۷- تعیین و تصویب سیاست‌های برخورداری از سازوکارهای انگیزشی آموزش‌های تخصصی و توانمندسازی در چارچوب قوانین
- ۸- تطبیق دوره‌های آموزشی تخصصی درخواستی با اهداف، مأموریت‌ها و استراتژی (برنامه‌ی پنج ساله) جمعیت
- ۹- تصمیم‌گیری و تعیین تکلیف تمامی سیاست‌ها و رویه‌ی آموزش‌های تخصصی فاقد سابقه‌ی قبلی در جمعیت

دبیرخانه‌ی کمیته

دبیرخانه‌ی کمیته‌ی آموزش‌های تخصصی جمعیت در اداره‌ی آموزش‌های تخصصی معاونت آموزش، پژوهش و فناوری تشکیل و شرح وظایف زیر را اجرایی خواهند کرد:

- ۱- تهیه و تنظیم برنامه و دستور کار جلسات کمیته
- ۲- تهیه و ارسال صورت‌جلسات کمیته برای اعضا و مراجع مربوطه
- ۳- پیگیری، انجام هماهنگی‌های لازم و نظارت بر اجرای مصوبات کمیته
- ۴- تهیه‌ی گزارش‌های دوره‌ای، فصلی، شش ماهه و سالیانه و ارائه به کمیته و مراجع مربوطه
- ۵- طبقه‌بندی، مستندسازی، حفظ و نگهداری اسناد مربوط به کمیته

مقررات عمومی کمیته

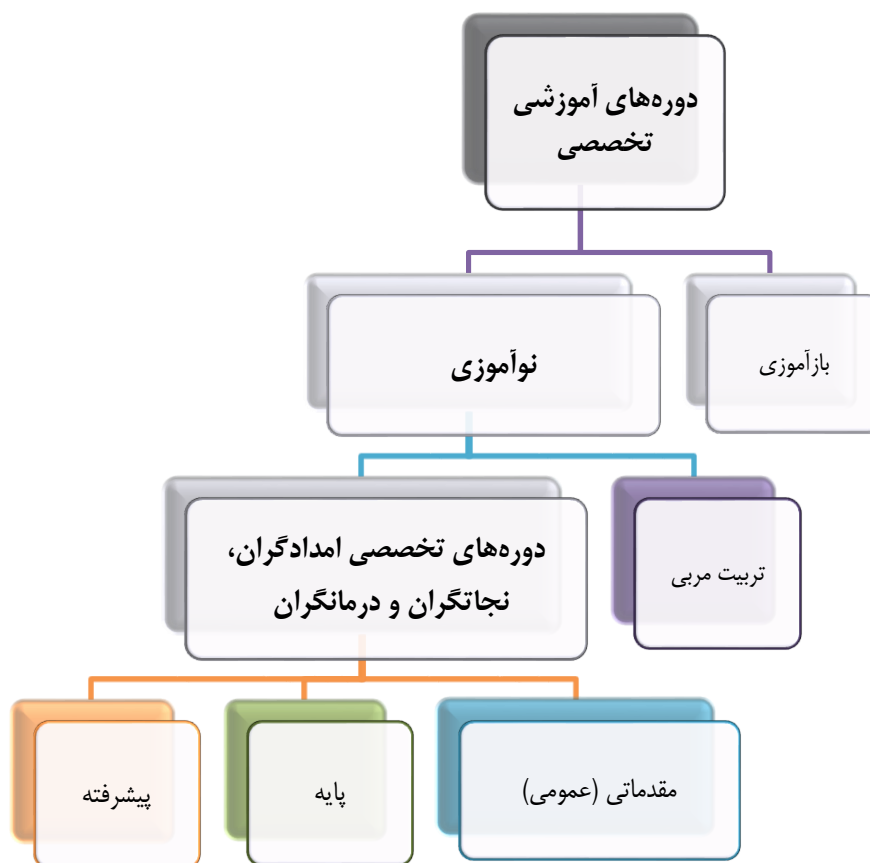
- ۱- تمامی مصوبات کمیته از سوی معاون آموزش، پژوهش و فناوری لازم‌الاجرا است؛
- ۲- با توجه به ضرورت و اهداف کمیته، این جلسات به صورت فصلی و حسب درخواست هر یک از نمایندگان سازمان‌های تخصصی و با دستور رئیس کمیته تشکیل می‌گردد؛
- ۳- مکان برگزاری جلسات کمیته در معاونت آموزش، پژوهش و فناوری است؛
- ۴- دعوت‌نامه و دستور کار جلسه از طرف دبیرخانه‌ی کمیته مکتوب و حداقل ۷۲ ساعت قبل از جلسات به اعضا اعلام می‌شود؛
- ۵- اعضای ثابت کمیته ۱۱ نفر هستند که در صورت غیبت یکی از افراد و شرایط مساوی آراء، رأی رئیس جلسه دو رأی لحاظ خواهد گردید؛
- ۶- به‌منظور رسمیت جلسه، حضور حداقل ۵ نفر الزامی است؛
- ۷- همه‌ی اعضای اصلی حق رأی دارند و رأی‌گیری به صورت علنی است؛
- ۸- هر یک از اعضای حقوقی باید شخصاً در کمیته شرکت کنند؛
- ۹- غیبت اعضای کمیته در موارد استثنا با اعلام کتبی و تعیین جانشین، یک روز پیش از موعد جلسه با موافقت رئیس کمیته و معرفی جایگزین بدون حق رأی بلامانع است.

فصل دوم

سرفصل دوره‌های آموزش تخصصی

تربیت مربیان و ناظران در جمعیت هلال احمر ج. ا. ۱

عناوین دوره‌های آموزشی تخصصی در جمعیت هلال احمر به شرح نمودار زیر است:

شکل ۱-۲: عناوین دوره‌های آموزش تخصصی

جدول ۱-۲: عناوین دوره‌های آموزشی

عنوان دوره	سطح دوره‌ی آموزشی
مقدماتی امداد	مقدماتی
مقدماتی نجات	
حمایت‌های روانی و اجتماعی مخابرات و ارتباطات رادیویی اپراتوری مراکز پاسخگویی اضطراری سرپناه اضطراری (اسکان) بهداشت، آب و غذا در شرایط اضطراری لجستیک (آمد و پشتیبانی) اقلیم‌شناسی	تخصصی پایه امداد
اقدامات پیش بیمارستانی آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار) جستجو و نجات در سیلاب دسترسی با طناب جستجو و نجات در کوهستان	تخصصی پایه نجات
مخابرات و ارتباطات رادیویی اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری مفاهیم تغییرات اقلیمی	تخصصی پیشرفته امداد
اقدامات پیش بیمارستانی آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای جستجو و نجات در سوانح جاده‌ای متأثر از برف و کولاک جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار) جستجو و نجات در سیلاب نجات با طناب جستجو و نجات در کوهستان جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین	تخصصی پیشرفته نجات
تخصصی پایه مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات	راهبری و مدیریت
تخصصی پیشرفته مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات	
تربیت مربی	سایر
بازآموزی	

۱- دوره‌های مقدماتی امداد و نجات

دوره‌ی مقدماتی امداد

به آن دسته از آموزش‌ها اطلاق می‌شود که شرکت‌کنندگان به‌صورت تئوری و عملی با اصول و روش‌های مقدماتی امدادسانی آشنا می‌شوند و استانداردها و روش‌های صحیح را تحت نظارت و آموزش مربیان باتجربه فرامی‌گیرند تا قادر باشند در گروه‌های امدادی در حوادث و سوانح در کنار افراد زبده، در عملیات مشارکت کنند.

دوره‌ی مقدماتی نجات

به آن دسته از آموزش‌ها اطلاق می‌شود که شرکت‌کنندگان به‌صورت تئوری و عملی با اصول و روش‌های مقدماتی نجات در سوانح آشنا می‌گردند تا قادر باشند در قالب تیم‌های عملیاتی نجات در حوادث و سوانح در کنار افراد زبده، در عملیات مشارکت کنند.

هدف از دوره‌های مقدماتی:

- ۱- به‌روز کردن اطلاعات، ارتقای دانش و میزان آگاهی داوطلبان و فراگیران مستعد و علاقه‌مند
- ۲- تقویت مهارت‌های داوطلبان به‌منظور شرکت در فعالیتهای امدادی و عام‌المنفعه
- ۳- توسعه و ترویج فرهنگ مشارکت و کار تیمی در بین فراگیران

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های مقدماتی

۱-۱- دوره‌ی آموزش مقدماتی امداد

هدف کلی: آمادگی امدادگران، نجاتگران و داوطلبان جمعیت هلال احمر برای ورود به دوره‌های آموزش تخصصی امداد و نجات

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با اخلاق و منش امدادگری آشنا شود؛
- ۲- روش‌های ایمنی در صحنه‌ی عملیات را بشناسد؛
- ۳- با بلایا و سوانح شایع ایران آشنا شود؛
- ۴- سازمان‌های امدادی بین‌المللی را بشناسد؛
- ۵- با روش‌های ارزیابی سانحه، سامانه‌های هشدار و پشتیبانی عملیات امداد و نجات آشنا گردد.

گروه هدف: کلیه‌ی فراگیران حائز شرایط جدول ۱-۱

منابع و مأخذ: براساس منابع تدوین شده

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مهارت‌های داوطلبی، امداد و کمک‌های اولیه (۲۲ ساعته)، آمادگی در برابر مخاطرات

مربی مجاز به تدریس: کلیه مربیان کمک‌های اولیه، امداد و نجات کد ۳، ۲ و ۱ که در سامانه‌ی مدیریت یادگیری تأیید شده‌اند، صلاحیت تدریس دوره‌ی مقدماتی امداد را دارند.

تبصره: تمامی مربیان کمک‌های اولیه و امداد و نجات قبل از تدریس ضروری است در آزمون صلاحیت تدریس دوره‌ی مقدماتی امداد و نجات شرکت نموده و پذیرفته شوند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و تعاریف	واژگان کلیدی، مروری بر قوانین و مقررات		۲	-	۲	
۲	آشنایی با وظایف امدادگران و حقوق آسیب‌دیدگان	آشنایی با شرح حال، وظایف و مسئولیت‌های امدادگران، اخلاق امدادگران، حقوق آسیب‌دیدگان، ارتباط با رسانه‌ها		۲	-	۲	
۳	ایمنی در صحنه‌ی عملیات	ایمنی امدادگران، ایمنی آسیب‌دیدگان، ایمنی محیط (صحنه‌ی سانحه، تجهیزات)		۲	-	۲	
۴	شناخت سوانح و حوادث شایع در ایران	سوانح طبیعی شایع در ایران (زلزله، سیل، طوفان و مانند این‌ها) و سوانح انسان‌ساخت (حوادث ترافیکی و حوادث شایع استانی)		۲	-	۲	
۵	آشنایی با سازمان‌های ملی و بین‌المللی پاسخ به سوانح	آشنایی اجمالی با سازمان بهداشت جهانی (WHO)، آشنایی اجمالی با صندوق کودکان سازمان ملل متحد (UNICEF)، آشنایی اجمالی با کمیساریای عالی پناهندگان (UNHCR)، آشنایی اجمالی با دفتر عمران ملل متحد (UNDP)، آشنایی اجمالی با برنامه‌ی جهانی غذا (WFP)، آشنایی اجمالی با سازمان مدیریت بحران و کارگروه‌های تخصصی، آشنایی اجمالی با اورژانس کشور، آشنایی اجمالی با سازمان آتش‌نشانی شهرداری‌های کشور		۲	-	۲	
۶	آشنایی مقدماتی با سامانه‌های هشداردهنده	آشنایی با سامانه‌های هشدار سریع در سوانح، آشنایی با روش‌های پخش هشدار، پیام هشدار و سامانه‌های هشداردهنده در ایران		۱	-	۱	
۷	آشنایی با عملیات لجستیک در امداد	نیازهای عملیات امداد و درخواست، ترابری (زمینی، هوایی و دریایی)، ذخیره‌سازی و انبار، سامانه‌ی ارتباطات، تدارک نیروی‌های امدادی (تأمین آب، غذا، بهداشت، درمان و استراحتگاه)		۳	-	۳	
۸	ارزیابی سوانح	ارزیابی سریع اولیه، گزارش وضعیت، گروه‌های ارزیاب، فرم‌های ارزیابی، ارزیابی نیازها و خسارات		۲	-	۲	
۹	اصول سازماندهی	اطلاعات، تجهیزات، مدیریت زمان، تشکیل تیم و خودکفایی تیم		۲	-	۲	
۱۰	گزارش نویسی در سوانح	تعریف، انواع و ارکان مراحل تهیه‌ی گزارش، انواع گزارش رایج در فدراسیون و به‌کارگیری جداول و نمودارها در گزارش		۲	-	۲	
۱۱	بهداشت در سوانح	اثرات سوانح بر بهداشت عمومی، ارزیابی وضعیت بهداشتی، پیشگیری از بیماری‌های واگیر، آب و بهداشت آن در سوانح		۲	-	۲	
۱۲	حمایت‌های روانی در سوانح	پیامدهای روانی و بهداشتی سوانح، گروه‌های آسیب‌پذیر، واکنش‌های روانی و اختلالات روانی شایع پس از وقوع سانحه، تمرینات آرام‌سازی (Relaxation)		۲	۲	۴	
۱۳	اسکان اضطراری و اردوگاه	تعریف سرپناه و آوار، انواع سرپناه، اردوگاه و ...		۱	۱	۲	
۱۴		آزمون		۲	-	۲	
طول دوره				۲۷	۳	۳۰	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های مقدماتی

۱-۲- دوره‌ی آموزش مقدماتی نجات

هدف کلی: آمادگی امدادگران، نجاتگران و داوطلبان جمعیت هلال‌احمر برای ورود به دوره‌های تخصصی امداد و نجات

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- آشنایی با عملیات جستجو و نجات در محیط‌های گوناگون
- ۲- انجام عملیات اطفای حریق و کار با طناب
- ۳- آشنایی با ایمنی و امنیت منطقه‌ی عملیات
- ۴- آشنایی با تجهیزات جستجو و نجات
- ۵- آشنایی مقدماتی با عملیات با بالگرد

گروه هدف: کلیه‌ی فراگیران حائز شرایط جدول ۱-۱

منابع و مأخذ: براساس منابع تدوین شده

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، ایجاد موقعیت‌های شبیه‌سازی شده، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مهارت‌های داوطلبی، امداد و کمک‌های اولیه (۲۲ ساعته)، آمادگی در برابر مخاطرات و مقدماتی امداد

مربی مجاز به تدریس: کلیه مربیان کمک‌های اولیه، امداد و نجات کد ۳، ۲ و ۱ که در سامانه‌ی مدیریت یادگیری تأیید شده‌اند، صلاحیت تدریس دوره‌ی مقدماتی نجات را دارند.

تبصره: تمامی مربیان کمک‌های اولیه و امداد و نجات قبل از تدریس ضروری است در آزمون صلاحیت تدریس دوره‌ی مقدماتی امداد و نجات شرکت نموده و پذیرفته شوند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و تعاریف	آشنایی با مبانی و مفاهیم		۱	-	۱	
۲	آشنایی با عملیات جستجو و نجات در محیط‌های گوناگون	مهارت‌های عمومی جستجو و نجات، مهارت‌های تخصصی جستجو و نجات (سیلاب، آوار، جاده و کوهستان)		۴	۲	۶	
۳	آشنایی با تجهیزات جستجو و نجات	آشنایی با تجهیزات جستجو، آشنایی با تجهیزات نجات، آماده‌سازی، کاربری و نگهداری		۱	۳	۴	
۴	حمل مصدوم	ارگونومی، انواع حمل‌های یک نفره، دو نفره، بسکت		۱	۳	۴	
۵	عملیات اطفای حریق با تأکید بر اطفای حریق در خودروها	شناخت انواع آتش و پیشگیری از حریق، تئوری حریق (فلاش‌اور / Flash Over، بک‌درفت / Backdraft، بلوی / Bleve)، انواع خاموش‌کننده (آب، پودر، کف، بیورسال، FM200)		۶	۲	۸	
۶	ایمنی و امنیت صحنه‌ی عملیات	ارزیابی صحنه، مواد خطرناک در صحنه، تجهیزات و امکانات		۱	۱	۲	
۷	اصول و مبانی کار با طناب	آشنایی با تجهیزات اولیه و تخصصی کار با طناب و گره‌ها		۲	۳	۵	
۸	مبانی کار تیمی	مبانی کار گروهی و تیمی		۱	-	۱	
۹	سامانه‌ی فرماندهی سانحه	براساس (I100 و I200)؛ تاریخچه، اصول و کلیات، اصطلاحات تخصصی، ساختار سازمانی، وظایف مشترک، سازمان‌دهی، آشنایی با مراکز کنترل و هماهنگی عملیات		۱	۲	۳	
۱۰	آشنایی مقدماتی با عملیات با بالگرد	نزدیک‌شدن به بالگرد، دورشدن از بالگرد، خطرات و قوانین مقررات کار با بالگرد		۲	-	۲	
۱۱		آزمون		۲	۲	۴	
		طول دوره		۲۲	۱۸	۴۰	

۲- دوره‌های تخصصی پایه امداد و نجات

دوره‌های تخصصی پایه امداد

در این دوره‌های آموزشی، فراگیران مبانی پایه و مهارت‌های لازم برای شرکت در عملیات امداد را فراگرفته و آمادگی‌های لازم برای مشارکت در تیم‌های عملیاتی را کسب می‌کنند.

دوره‌های تخصصی پایه نجات

در این دوره‌های آموزشی، فراگیران مبانی پایه و مهارت‌های لازم برای شرکت در عملیات جستجو و نجات را فراگرفته و آمادگی‌های لازم برای مشارکت در تیم‌های عملیاتی را کسب می‌کنند.

هدف از دوره‌های پایه:

- ۱- تأمین نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز
- ۲- بهبود و ارتقای سطح دانش و مهارت نیروها در پاسخ‌گویی مطلوب به سوانح
- ۳- تربیت نجاتگران و امدادگران متخصص به‌منظور بالا بردن توان عملیاتی و مدیریتی در صحنه‌ی آسیب
- ۴- ترویج فرهنگ کار تیمی

۱-۲ دوره‌های تخصصی پایه امداد

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۱-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه حمایت‌های روانی و اجتماعی

هدف کلی: تربیت امدادگران تخصصی برای ارائه‌ی خدمات حمایت‌های روانی و اجتماعی در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- مفاهیم و تعاریف علمی در حوزه‌ی حمایت‌های روانی و اجتماعی را بداند؛
- ۲- پیامدهای روانی و اجتماعی سوانح بر جامعه را بداند؛
- ۳- گروه‌های آسیب‌پذیر را بشناسد؛
- ۴- با کمک‌های اولیه‌ی روان‌شناختی آشنایی داشته باشد؛
- ۵- واکنش‌ها و اختلالات روانی پس از حوادث را بشناسد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی حمایت‌های روانی و اجتماعی

منابع و مآخذ: براساس منابع تدوین شده

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات و پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک کارشناسی، کارشناسی ارشد یا بالاتر در یکی از رشته‌های روان‌شناسی یا روان‌پزشکی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	شرح وظایف روانی، شرح وظایف اجتماعی، ضرورت‌ها	کلیات و تعاریف، شرح وظایف		۴	-	۴	
۲	آشنایی با علائم و نشانه‌های آسیب روانی و گروه‌های مختلف	پیامدهای روانی اجتماعی و واکنش‌های روانی افراد به سوانح		۲	-	۲	
۳	سلامت روانی آسیب‌دیدگان، سلامت روانی امدادگران و مدیران	سلامت روانی		۳	-	۳	
۴	زنان، کودکان، سالمندان، بیماران مزمن، معلولان	گروه‌های آسیب‌پذیر		۲	-	۲	
۵	حمایت روانی کودکان			۲	-	۲	
۶	کمک‌های اولیه روان‌شناختی			۳	-	۳	
۷	مدیریت استرس	مدیریت استرس و حمایت‌های روانی از امدادگران و مدیران عملیاتی		۴	-	۴	
۸	واکنش‌های روانی و اختلالات روانی			۲	-	۲	
۹	آزمون			۲	-	۲	
طول دوره				۲۴	-	۲۴	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۲-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه مخابرات و ارتباطات رادیویی

هدف کلی: تربیت امدادگران دارای دانش و مهارت‌های امداد و کمک‌های اولیه در استفاده از وسایل ارتباطی و مخابراتی در انواع عملیات

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره فراگیر:

- ۱- با اصول اولیه‌ی ارتباطات آشنا شده باشد؛
- ۲- اصطلاحات اولیه‌ی ارتباطات رادیویی و تجهیزات آن را بشناسد؛
- ۳- اصول اولیه‌ی مکالمه و نحوه‌ی صحبت با بی‌سیم را آموخته باشد؛
- ۴- محیط‌های مختلف ارتباطی و موانع ارتباط را تشخیص دهد؛
- ۵- در مناطق مختلف عملیاتی بتواند ارتباط مؤثر و مفید را برقرار کند.

گروه هدف: امدادگران یا نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات

منابع و مأخذ: بر اساس منابع تدوین شده

روش‌های تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، برپایی کارگاه و کار با نقشه‌ها، بی‌سیم‌های VHF و GPS

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات و پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) مخابرات و ارتباطات رادیویی یا کارشناسان ارتباطات رادیویی تأیید شده توسط معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مقدمات ارتباطات	شناخت و تعریف ارتباط، چرخه‌ی ارتباط، انواع ارتباط، تعاریف اولیه، انواع باندهای رادیویی، فرکانس‌ها	پاورپوینت، اسلاید	۳	-	۳	حضور، تکمیل پرسش‌نامه
				۱	۲	۳	
۲	مکالمه در بی‌سیم VHF	اصول اصلی مکالمه، نکات زمان دریافت پیام، نکات زمان ارسال پیام، انتقال تجربیات	پاورپوینت، اسلاید	۱	-	۱	تکمیل پرسش‌نامه، عملی
۳	کد و رمز در بی‌سیم VHF	تعریف کد و رمز، انواع کد و رمز، جدول کد، نکات پیرامون کد، کدهای خطاب، کدهای مکالمه، کدهای حرفی، کدهای عددی، کدهای ترکیبی، دلایل کدگذاری		۲	۱	۳	
۴	عملیات ارتباطی	شناخت محیط ارتباطی، موانع ارتباطی، یافتن نقاط مشرف، روش‌های برقراری ارتباط، جدول زمان‌بندی ارتباطات، نقشه‌خوانی در ارتباطات، نکات برقراری ارتباط، بررسی عینی موقعیت، نقطه‌یابی اولیه	پاورپوینت، کار با نقشه	۲	۱	۳	تکمیل پرسش‌نامه، عملی
۵	کار با بی‌سیم VHF	شناخت بی‌سیم‌های موجود، تفاوت بی‌سیم‌ها، شناخت ظاهری دستگاه‌ها، اجزای بی‌سیم، انواع آنتن، بی‌سیم‌های دستی، بی‌سیم‌های خودرویی، بی‌سیم‌های ثابت، زون‌بندی استانی، دلایل زون‌بندی، تعویض زون، تعریف و کار با بی‌سیم‌های آنالوگ و دیجیتال و تفاوت آن‌ها، معرفی قابلیت‌های بی‌سیم‌های دیجیتال (مانند SMS، GPS و ...)	پاورپوینت، کار عملی	۲	۳	۵	
۶	اشاره‌ای به GPS	ره‌یابی و مکان‌یابی در عملیات امدادی، نقطه زدن، رفتن به هدف	پاورپوینت، کار عملی	۲	۱	۳	تکمیل پرسش‌نامه، عملی
۷	آزمون			۱	۱	۲	
طول دوره				۱۲	۸	۲۰	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری

هدف کلی: تربیت امدادگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه برای پاسخ‌گویی در کنترل و هماهنگی عملیات در مراکز EOC کشور

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره فراگیر بتواند:

- ۱- آشنایی با اصول اولیه‌ی مدیریت بحران، سازماندهی و هماهنگی عملیات امداد و نجات
- ۲- آشنایی با ساختار مدیریت بحران در کشور، وظایف ذاتی و قانونی جمعیت هلال احمر ایران
- ۳- آشنایی با اصول ناوبری، نقشه‌خوانی و استفاده از سامانه‌های مکان مبنا
- ۴- آشنایی با مبانی ارزیابی در حوادث و سوانح
- ۵- آشنایی با کاربری شبکه ارتباط رادیویی آنالوگ، دیجیتالی و ماهواره‌ای در جمعیت هلال احمر
- ۶- آشنایی با سامانه‌های امدادی

گروه هدف: امدادگران یا نجاتگران متقاضی فعالیت در مراکز کنترل و هماهنگی عملیات

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های تدریس: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، برپایی کارگاه و کار با نقشه‌ها، بی‌سیم‌های VHF و GPS

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، یک دوره تخصصی امداد یا نجات

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) اپراتوری مراکز کنترل و هماهنگی عملیات، رؤسای مراکز کنترل و هماهنگی عملیات با موافقت و تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون	برگزاری آزمون تستی از سرفصل‌های دوره‌ی مقدماتی امداد و نجات و اقدامات پیش‌بیمارستانی، برگزاری آزمون تستی جهت ارزیابی سطح علمی و تخصصی متقاضیان در زمینه‌ی مطالب ارائه شده در دوره		۱	-	۱	
۲	اصول مدیریت بحران	آشنایی با مفاهیم و مبانی مدیریت بحران، آشنایی با بحران در حوادث و سوانح		۲	-	۲	
۳	سازماندهی و هماهنگی عملیات	طبقه بندی عملیات، برنامه‌ی پاسخ‌گویی اضطراری، ساختار فرماندهی ICS و تیم‌سازی، تسهیلات مورد نیاز در کنترل سوانح، سیستم هماهنگی بین سازمانی		۲	۱	۳	
۴	آشنایی با سامانه‌های امدادی	سامانه‌ی امدادیار، سامانه‌ی پاسخ‌گویی اضطراری، سامانه‌ی DMIS، سامانه‌ی اطلاعات مکانی، سایر سامانه‌های عملیاتی در مراکز کنترل و هماهنگی عملیات		۴	۳	۷	
۵	ناوبری و نقشه‌خوانی	آشنایی با سامانه‌های اطلاعات مکانی، موقعیت‌یابی و تعیین مختصات، آشنایی با مبانی نقشه‌خوانی و ناوبری، کار با سامانه‌ی Google Earth و کاربردهای آن در مدیریت حوادث و سوانح		۲	۲	۴	
۶	ارزیابی در حوادث و سوانح	آشنایی با ارزیابی در حوادث و سوانح، اهداف و مزیت‌های ارزیابی، منابع مورد استفاده در ارزیابی		۱	۱	۲	
۷	آشنایی با ساختار مدیریت بحران در کشور	معرفی ساختار مدیریت بحران کشور، نقش و وظایف نهادهای قانونی در حوادث و سوانح، مرور قوانین و مقررات مؤثر در مدیریت بحران کشور		۲	-	۲	
۸	ارتباطات رادیویی	آشنایی با شبکه‌ی ارتباطات بی‌سیم کشور، شبکه‌ی ارتباط رادیویی دیجیتال و آنالوگ، شبکه‌ی ارتباطات ماهواره‌ای		۲	۱	۳	
۹	مهارت‌های پاسخ‌گویی	مهارت ارتباط مؤثر «گوش دادن - شنیدن»، مهارت حل مسئله و تصمیم‌گیری، فن بیان و نحوه‌ی مکالمه، مدیریت زمان، نحوه‌ی پرسش سؤالات کوتاه و دریافت پاسخ‌های مفید، تریاز نجات		۴	۱	۵	
۱۰		آزمون		۱	۲	۳	
طول دوره				۲۱	۱۱	۳۲	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۲-۱-۴ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه سرپناه اضطراری (اسکان)

هدف کلی: تربیت امدادگران تخصصی برای ارائه‌ی خدمات امدادی اسکان اضطراری در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- تعاریف و مفاهیم مرتبط با اسکان اضطراری و مدیریت اردوگاه را بداند؛
- ۲- با استانداردهای حداقل اسفیر آشنایی یابد؛
- ۳- با روش‌های انتخاب مکان، طراحی، برپایی و مدیریت اردوگاه آشنایی یابد؛
- ۴- نیازهای اساسی آوارگان را بشناسد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی اسکان اضطراری

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کارگاه عملی

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری اسکان اضطراری، کارشناسان عمران و شهرسازی متناسب با سرفصل

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و تعاریف، شرح وظایف	مروری بر مدیریت بحران، تأثیرات سوانح بر جوامع، آوارگی و پیامدهای آن و اقدامات امدادی در سوانح، تعریف واژگان کلیدی (آواره، پناهنده، اردوگاه، اسکان اضطراری، امداد، آسیب‌پذیری و مانند این‌ها) و شرح وظایف و مسئولیت‌های امدادگران		۲	-	۲	
۲	حداقل استانداردها در اسکان اضطراری	استانداردهای حداقل (بر مبنای پروژه‌ی اسفیر) و استانداردهای ملی «هلال احمر»		۲	-	۲	
۳	مروری بر اسکان اضطراری و اردوگاه	روش‌های اسکان، انواع اسکان اضطراری و سازمان‌های امدادی ملی و بین‌المللی دخیل در اسکان اضطراری		۱	-	۱	
۴	طراحی و مکان‌یابی	مکان‌یابی اردوگاه اسکان اضطراری و طراحی اردوگاه اسکان اضطراری		۲	۴	۶	
۵	مدیریت اردوگاه	اداره‌ی امور ساختار تشکیلاتی و آب، ایمنی، امنیت، بهداشت و درمان اردوگاه		۴	-	۴	
۶	برپایی اردوگاه	روش‌های برپایی اردوگاه و انواع چینش (آرایش) چادرها		-	۵	۵	
۷	شناسایی خانوار	روش‌های شناسایی خانوارهای آسیب‌دیده و ثبت اطلاعات خانوار و کالاها و اقلام دریافتی		۱	۱	۲	
۸		آزمون		۱	۱	۲	
طول دوره							
				۱۳	۱۱	۲۴	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۵-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه بهداشت، آب و غذا در شرایط اضطراری

هدف کلی: تربیت امدادگران متخصص برای ارائه‌ی خدمات امدادی تغذیه‌ی اضطراری در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کلیات، تعاریف و شرح وظایف امدادگران تخصصی تغذیه‌ی اضطراری را بداند؛
- ۲- ویژگی‌های منابع و روش‌های تهیه و توزیع آب سالم را بداند؛
- ۳- روش‌های نگهداری و توزیع بهداشتی مواد غذایی در شرایط اضطراری را بداند؛
- ۴- روش‌های تهیه و توزیع سبدهای غذایی استاندارد برای آوارگان را بداند.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی تغذیه‌ی اضطراری

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کارگاه عملی

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: کارشناسان بهداشت محیط و تغذیه

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و تعاریف، شرح وظایف امدادگران	تعریف واژگان کلیدی (غذا، تغذیه، امنیت غذایی، مواد مغذی و مانند این‌ها)، هرم نیازهای تغذیه‌ای، اجزای تشکیل‌دهنده‌ی مواد غذایی، شرح وظایف و مسئولیت‌های امدادگران در تهیه و توزیع مواد غذایی		۲	-	۲	
۲	آب سالم و نحوه‌ی تأمین آن	منابع و ویژگی‌های آب سالم، روش‌های سالم‌سازی آب، روش‌های شناسایی و تأمین آب سالم، منابع آلوده‌کننده‌ی آب، بیماری‌های منتقله از آب		۲	۲	۴	
۳	تغذیه در شرایط اضطراری	نیازهای غذایی (ویتامین‌ها، پروتئین‌ها، قندها، مواد معدنی و چربی‌ها)، انواع تغذیه در سوانح، انواع جیره‌های غذایی		۲	-	۲	
۴	بهداشت و نگهداری مواد غذایی	روش‌های نگهداری مواد غذایی، روش‌های ذخیره‌سازی مواد غذایی، آلودگی مواد غذایی		۲	۱	۳	
۵	سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از آن	سوء تغذیه چیست؟ راه‌های شناسایی افراد مبتلا به سوء تغذیه و بیماری‌های ناشی از سوء تغذیه چیست؟		۲	-	۲	
۶	سبد غذایی	بسته‌بندی مواد غذایی برای ارائه در سبد غذایی، روش‌های محاسبه‌ی ارزش غذایی و جیره‌ی غذایی، ارزش غذایی گروه‌های مختلف غذایی و مواد غذایی مختلف		۲	۲	۴	
۷	گروه‌های آسیب‌پذیر	نیازهای ویژه‌ی غذایی زنان (باردار و شیرده)، نیازهای ویژه‌ی غذایی کودکان و سالمندان، نیازهای ویژه‌ی غذایی معلولان و بیماران خاص		۲	-	۲	
۸	استانداردهای حداقلی آب و مواد غذایی (براساس پروژه‌ی اسفیر)	استانداردهای منابع آب، استانداردهای امنیت غذایی و تغذیه، استانداردهای تغذیه‌ی کودکان و خردسالان، استانداردهای سوء تغذیه و کمبود ریزمغذی‌ها و استانداردهای انتقال و توزیع غذا		۳	-	۳	
۹	تمرین عملی	روش‌های ساده‌ی تهیه‌ی آب سالم، تمرین عملی براساس سناریوی مشخص برای بررسی، برآورد و تأمین آب و نیازهای غذایی در وضعیت‌های اضطراری		-	۳	۳	
۱۰	بهداشت محیط و آشنایی با بیماری‌های شایع در اردوگاه			۲	-	۲	
۱۱		آزمون		۱	-	۱	
		طول دوره		۲۰	۸	۲۸	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۶-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه لجستیک (آماد و پشتیبانی)

هدف کلی: آشنایی امدادگران با فعالیت‌های پاسخ‌گویی به سوانح و درک سازوکارهای پاسخ‌گویی در سانحه

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- نقش لجستیک در عملیات امداد و نجات را بداند؛
- ۲- چرخه‌ی لجستیک و مدیریت منابع را بشناسد؛
- ۳- زنجیره‌ی تأمین را بشناسد؛
- ۴- عملیات پیش‌ذخیره‌سازی و توزیع کالا را بشناسد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی لجستیک

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کارگاه عملی

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری لجستیک (آماد و پشتیبانی) درجه ۳ (کد ۳)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مروری بر عملیات پاسخ‌گویی و نقش منابع و پشتیبانی در آن		سخنرانی	۱	-	۱	
۲	مروری بر مدیریت منابع در سوانح			۲	-	۲	
۳	اصول و مبانی عملیات لجستیک امدادی			۲	-	۲	
۴	آمادگی و برنامه‌ریزی در لجستیک			۲	-	۲	
۵	تقاضا و سفارش کالا و خدمات			۲	-	۲	
۶	فرایند خرید، تهیه‌ی کالا و خدمات			۲	-	۲	
۷	زنجیره‌ی خرید، تهیه‌ی کالا و خدمات			۲	-	۲	
۸	زنجیره‌ی تأمین			۲	-	۲	
۹	حمل‌ونقل کالا و اقلام امدادی			۲	-	۲	
۱۰	پیش‌ذخیره‌سازی اقلام امدادی			۲	-	۲	
۱۱	انبار و مدیریت انبار			۳	-	۳	
۱۲	شناخت خانوار و عملیات توزیع کالا و اقلام امدادی			۲	-	۲	
۱۳	آزمون		۲	-	۲		
	طول دوره		۲۶	-	۲۶		

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه امداد

۲-۱-۷ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اقلیم‌شناسی

هدف کلی: آمادگی امدادگران جمعیت هلال احمر به‌منظور آشنایی با مفاهیم اولیه‌ی اقلیم‌شناسی و اقلیم‌شناسی ایران و منطقه برای ورود به دوره‌ی تخصصی تغییرات اقلیمی

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با اصول و مبانی ارتباط متقابل انسان و محیط آشنایی یابد؛
- ۲- فضای جغرافیایی را بشناسد؛
- ۳- با فیزیوگرافی ایران آشنایی یابد؛
- ۴- اصول اولیه‌ی آب و هواشناسی را بداند؛
- ۵- با روش‌های ناحیه‌بندی و ناحیه‌گرایی آشنا گردد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

منابع و مآخذ: «مبانی آب و هواشناسی» دکتر علیجانی، «ندیشه‌های نو در فلسفه‌ی جغرافیا» دکتر احمد پوراحمد

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه/کد ۲ و ۳ و یا فارغ التحصیلان گروه‌های آموزشی جغرافیا، آب و هواشناسی

شيوه‌ی ارزشیابی	ساعات آموزشی			روش تدریس	عناوین فرعی	سرفصل	ردیف
	جمع کل	عملی	نظری				
ارائه‌ی کنفرانس، کار عملی و آزمون کتبی	۲	-	۲		ارتباط انسان و محیط و تأثیرات متقابل آن‌ها بر یکدیگر	انسان و محیط	۱
	۱	-	۱		شناخت موقعیت‌های ریاضی و نسبی و روش کارکرد آن‌ها	موقعیت جغرافیایی	۲
	۲	-	۲		شناخت کانون، ناحیه، مرز ناحیه و رویکردهای فضایی در ناحیه‌بندی	ناحیه	۳
	۳۰'	-	۳۰'		شناخت اقلیم و انواع آن در مقیاس‌های مختلف	آب و هوا	۴
	۳۰'	-	۳۰'		شناخت هوا و دانش هواشناسی و کاربرد آن و تفاوت آن با اقلیم‌شناسی	هواشناسی	۵
	۱	-	۱		آشنایی با هیدروسفر، لیتوسفر، بیوسفر، اتمسفر و ترکیب آن‌ها با یکدیگر	محیط‌های زندگی	۶
	۱	-	۱		شناخت زوایای تابش خورشید در کره‌ی سماوی و تابش و بازتابش خورشید	تابش خورشید	۷
	۱	-	۱		آشنایی با اشل دما و نقش آن در شکل‌گیری نواحی جغرافیایی زندگی	دما	۸
	۱	-	۱		شناخت توده‌ی هوا و جبهه‌ی هوا و مسیرهای گردش هوا در کره‌ی زمین	هوا	۹
	۱	-	۱		شناخت بارندگی و انواع آن (کوهستانی، جبهه‌ای و دمایی)	بارش	۱۰
	۱	-	۱		شناخت طبقه‌بندی کوپن و ناحیه‌بندی اقلیمی	طبقه‌بندی نواحی اقلیمی	۱۱
	۱	-	۱		معیار شناخت بیابان و شناخت بیابان‌های سرد و گرم و مناطق خشک و نیمه خشک	بیابان‌ها	۱۲
	۱	-	۱		شناخت چرخه‌ی آب و منابع آب شیرین	چرخه‌ی آب	۱۳
	۱	-	۱		شیوه‌ی وقوع خشکسالی و اثرات آن	خشکسالی	۱۴
	۱	-	۱		کاربرد دانش اقلیم‌شناسی در معماری امدا و نجات و حمل و نقل، اقلیم‌پزشکی، برنامه‌ریزی و گردشگری	کاربرد اقلیم‌شناسی	۱۵
	۲	-	۲		آشنایی با تیپ‌های مختلف اقلیمی ایران و تأثیر منابع آب و ناهمواری بر اقلیم ایران و جبهه‌های هوای ورودی به کشور ایران	اقلیم ایران	۱۶
	۲	-	۲		شناخت پراکندگی منابع آب ایران و حوضه‌های آبریز و کانون‌های آبگیر در کشور	منابع آب ایران	۱۷
۲	-	۲	آزمون			۱۸	
۲۲	-	۲۲	طول دوره				

۲-۲ دوره‌های تخصصی پایه نجات

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۱-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اقدامات پیش‌بیمارستانی

هدف کلی: آشنایی فراگیران با اصول و مبانی اقدامات پیش‌بیمارستانی در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با وظایف و مسئولیت‌های نجاتگر پیش‌بیمارستانی آشنایی یابد؛
- ۲- قادر به مدیریت صحنه‌ی عملیات پیش‌بیمارستانی باشد؛
- ۳- با فیزیولوژی، مدیریت راه‌های هوایی و تریاژ آشنا باشد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات

منابع و مآخذ: منابع معتبر مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در بخش مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد و نجات

مربی مجاز به تدریس: پزشک متخصص طب اورژانس، جراح عمومی، متخصص طب داخلی، متخصص بیهوشی، پزشک عمومی با سابقه‌ی کار در اورژانس بیمارستانی و پیش‌بیمارستانی یا کارشناس ارشد پرستاری عضو هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی یا با سابقه‌ی کار در اورژانس بیمارستانی و پیش‌بیمارستانی، کارشناس پرستاری با حداقل ۵ سال سابقه‌ی کار در اورژانس‌های پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی و مربیان درجه ۲ (کد ۲) با ۵ سال سابقه‌ی تدریس

نکته: نیاز است پیش از ورود به دوره از اصطلاحات رایج و واژه‌نامه‌ی تخصصی، آزمون گرفته شود.

شيوه‌ی ارزشيابی	ساعات آموزشی			روش تدریس	عناوين فرعی	سرفصل	ردیف
	جمع کل	عملی	نظری				
	۴	۲	۲		مروری بر مباحث کمک‌های اولیه، انواع شوک، فشار خون، بانداز و آتل، شرح وظایف و مسئولیت‌های امدادگر پیش‌بیمارستانی و مشکلات قانونی	کلیات	۱
	۲	-	۲		ارزیابی اولیه‌ی صحنه با جمع‌آوری اطلاعات، اعلام آماده باش و هشدار، شناسایی و مشخص کردن مناطق عملیاتی میدان، ایمنی، امنیت، فرماندهی صحنه	مدیریت صحنه	۲
	۲	-	۲		ارزیابی اولیه (با حفظ ایمنی فردی)، ارزیابی ثانویه	ارزیابی	۳
	۲	۱	۱		آناتومی و فیزیولوژی دستگاه تنفسی، پوزیشن دادن به سر، ایروی‌گذاری، اکسیژن تراپی، انواع روش‌های ونتیلاسیون (کار با آمبویگ، LMA و ...)	مدیریت راه هوایی	۴
	۲	۱	۱		شناخت انواع تریاژ، تریاز START	تریاز در حوادث	۵
	۲	-	۲		تعریف تروما، انواع تروما (سقوط، تصادفات و ...)	تروما	۶
	۴	۱	۳		آناتومی و فیزیولوژی سر و گردن، انواع تروماهای سر، مراقبت‌های اولیه در بستن کلار گردنی	ترومای سر و گردن	۷
	۲	-	۲		آناتومی و فیزیولوژی قفسه‌ی سینه و شکم، انواع تروماهای قفسه‌ی سینه و شکم، مراقبت‌های اولیه در ترومای قفسه‌ی سینه و شکم	ترومای قفسه‌ی سینه و شکم	۸
	۸	۵	۳		آناتومی و فیزیولوژی ستون فقرات، مراقبت‌های اولیه در ترومای ستون فقرات، کاربرد و استفاده از Collar، کاربرد و استفاده از LSB، کاربرد و استفاده از KED	ترومای ستون فقرات	۹
	۲	-	۲		آناتومی و فیزیولوژی دستگاه گردش خون، سکته‌ی قلبی، دیابت، سکته‌ی مغزی، خونریزی‌های داخلی	فوریت‌های طب داخلی	۱۰
	۵	۴	۱		آزمون		۱۱
	۳۵	۱۴	۲۱		طول دوره		

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۲-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار

هدف کلی: آشنایی امدادگران داوطلب جمعیت هلال احمر با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- دارو و انواع آن را بشناسد؛
- ۲- اصول تزریق و بایدها و نبایدهای آن را بداند؛
- ۳- انواع تزریق و نکات مهم هنگام تزریق را بداند؛
- ۴- رگ‌گیری و نحوه‌ی اتصال آنژیوکت را بداند؛
- ۵- با اختصارات دارویی آشنا گردد.

گروه هدف: امدادگران، نجاتگران و درمانگران داوطلب جمعیت هلال احمر

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، ایجاد موقعیت‌های شبیه‌سازی شده، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی واجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک تحصیلی پزشک متخصص (طب اورژانس، جراح عمومی، طب داخلی، بیهوشی)، پزشک عمومی دارای تجربه‌ی کار در اورژانس، کارشناس و کارشناس ارشد پرستاری و فوریت‌های پزشکی

نکته‌ی مهم: لازم به ذکر است که دریافت گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی فوق به منزله‌ی مجوز تزریق نبوده و صرفاً به منظور آشنایی فراگیران با مفاهیم اولیه‌ی فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار می‌باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات، تعریف دارو و اشکال مختلف آن	واژگان کلیدی، دارو و همراه دارو		۲	-	۲	
۲	آشنایی با تزریقات (بایدها و نبایدها در تزریقات)	آماده کردن داروها، آشنایی با ملاحظات تزریق دارو و آماده‌سازی تجهیزات تزریق، رعایت استانداردهای تزریق		۲	-	۲	
۳	راه‌های تجویز دارو	تزریقی، خوراکی، واژینال و رکتال، استنشاقی، استعمال خارجی		۱	-	۱	
۴	انواع تزریق	وریدی، عضلانی، زیرجلدی، داخل جلدی		۲	۲	۴	
۵	نکات مهم هنگام تزریق	رعایت اصول استریل و ایمنی هنگام تجویز داروها، شکل ظاهری، شرایط نگهداری، دوز داروی تزریقی، روش مصرف دارو، انواع سرنگ و ویال، آسیب‌های ناشی از تزریق نامناسب، نیدل استیک شدن، آگاه سازی بیمار		۱	۲	۳	
۶	آشنایی با رگ‌گیری و برقراری اتصال آنژیوکت (IV Line)	انواع ورید، نحوه‌ی تزریق دارو، اجزاء، نحوه‌ی اتصال و فیکس کردن آنژیوکت		۱	-	۱	
۷	اختصارات دارویی	IM, IV, SL, SC, PO و ...		۱	-	۱	
۸	آشنایی با داروهای تزریقی و آمپول‌های اورژانس در موارد اضطراری	داروهای اورژانسی در کیف امداد		۲	-	۲	
۹	آزمون			۱	۱	۲	
طول دوره				۱۳	۵	۱۸	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

هدف کلی: تربیت نیروی انسانی متبحر و برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه به‌منظور آموزش و کار با سگ‌های تجسس و دستگاه‌های الکترونیک جستجو

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- شناخت کلی فعالیت‌های حوزه‌ی آنست کشور
- ۲- آشنایی مقدماتی در خصوص رفتار با سگ‌های تجسس
- ۳- شناخت روش‌های مناسب آموزش سگ‌های تجسس
- ۴- آشنایی با سیستم‌های نوین الکترونیک در حوزه‌ی جستجو (سطح و زیرسطح و هوایی) در مراکز آنست
- ۵- آشنایی کار با تجهیزات تخصصی آموزش سگ‌های تجسس و سیستم‌های زنده‌یاب
- ۶- آشنایی و آموزش نگهداری و تغذیه‌ی سگ‌های تجسس و سیستم‌های زنده‌یاب

گروه هدف: کلیه‌ی نیروهای علاقه‌مند و متقاضی فعالیت در مراکز آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

منابع و مآخذ: سرفصل‌های آموزشی تدوین شده و تجربیات عملی مربیان تخصصی داخلی و بین‌المللی

روش‌های آموزش: حضور مؤثر روزانه در مراکز آنست و ایجاد رابطه‌ی مناسب با سگ‌های زنده‌یاب، ارائه‌ی برنامه‌ی روزانه‌ی مشخص پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، دارای یکی از دوره‌های تخصصی جستجو و نجات در سیلاب، کوهستان و ساختمان‌های فروریخته (آوار)

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تاریخچه‌ی سگ‌های جستجو و نجات			۲	-	۲	
۲	مراحل پایه و نحوه‌ی آموزش سگ	برقراری ارتباط و نحوه‌ی نزدیک شدن به سگ و...		۲	-	۲	
۳	نژادشناسی سگ‌ها			۲	-	۲	
۴	رفتارشناسی سگ‌های تجسس	رفتارهای اجتماعی، تهاجمی، جنسی، حالت‌های بدن، صداها، رفتارهای دفعی، رفتارهای نجات		۲	-	۲	
۵	اصول اولیه‌ی مراقبت‌های بهداشتی سگ و بیماری‌های شایع آن‌ها			۲	-	۲	
۶	بیماری مشترک انسان و سگ			۲	-	۲	
۷	بهداشت محیط نگهداری			۲	-	۲	
۸	شناخت موارد خطرآفرین و کمک‌های اولیه‌ی مقدماتی			۲	-	۲	
۹	اصول تغذیه و دستگاه گوارش سگ‌ها	جیره‌ی غذایی، بالانس و متعادل، یبوست، اسهال و ...		۲	-	۲	
۱۰	اصول اولیه‌ی فرمان‌پذیری سگ			۴	۴	-	
۱۱	آشنایی با نحوه‌ی کار دستگاه‌های زنده‌یاب			۲	۲	-	
۱۲	آشنایی با سیستم‌های ارتباطی و کار با GPS			۲	۲	-	
۱۳	آشنایی با سیستم‌های جستجوی هوایی			۲	۲	-	
۱۴	آموزش اولیه‌ی مصدوم فرضی			۴	-	۴	
۱۵	شناخت اصول اولیه‌ی ایمنی در عملیات			۲	-	۲	
۱۶	آشنایی با تجهیزات مورد استفاده‌ی سگ‌های جستجو (سوت، فلاده، لیش، کیلیکر، و ...)			۱	-	۱	
۱۷	آشنایی با سلسله مراتب اداری			۱	-	۱	
۱۸	آشنایی با علائم و نشانه‌های اختصاصی نجات			۲	-	۲	
۱۹	تاریخچه‌ی سگ‌های جستجو و نجات			۲	-	۲	
۲۰	آزمون			۲	-	۲	
طول دوره				۴۲	۱۰	۳۲	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۴ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات

هدف کلی: آشنایی فراگیران با مبانی و اصول پیمایش و ناوبری

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کاهش زمان عملیات جستجو و نجات و افزایش سرعت عمل و دسترسی سریع‌تر به حادثه‌دیدگان
- ۲- آشنایی با انواع محیط‌های عملیاتی و محدودیت‌ها
- ۳- روش‌های جستجو و نجات در مسیرهای جغرافیایی و آشنایی با تجهیزات و نحوه‌ی استفاده از تجهیزات
- ۴- توانایی حفظ ایمنی و حضور در محیط‌های مختلف
- ۵- ارتباط دقیق با تیم‌های عملیاتی براساس مکان‌یابی صحیح منطقه‌ی حادثه‌دیده

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار پیمایش و راهبری

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات و پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی

مربی مجاز به تدریس: دارای مدرک مربیگری جستجو و نجات یا مربیان فدراسیون کوه‌نوردی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیمایش	گام‌برداری، آشنایی با برف و ارتفاع، آشنایی با سنگ و صخره، آشنایی با شیب‌ها، حمایت با طناب روی بدن، اقلیم‌های جنگلی و کویری، مواجهه با جریان آب رودخانه و..		۳	۵	۸	
۲	خطرات	ریزش‌ها، صاعقه، حیوانات و جانوران، گم شدن، بیماری‌ها، سقوط، گزش، هواشناسی، پیشگیری و آمادگی		۲	-	۲	
۳	تجهیزات فردی و گروهی	حفاظت شخصی، پوشاک، لوازم انفرادی، ست‌ها (پک‌ها)ی استاندارد		۱	۳	۴	
۴	ICS مقدماتی	ساختار، وظایف		۱	-	۱	
۵	ناوبری	سامانه‌های موقعیت جهانی، نقشه‌ها، جهت‌یابی و ابزارها		۵	۴	۹	
۶		آزمون		۱	۱	۲	
		طول دوره		۱۳	۱۳	۲۶	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۵ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای

هدف کلی: تربیت نجاتگران متخصص برای ارائه‌ی خدمات جستجو و نجات در حوادث جاده

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- شرح وظایف و مسئولیت‌های نجاتگران در حوادث حمل و نقل را بداند؛
- ۲- مبانی و پایه‌های جستجو و نجات در جاده را بداند؛
- ۳- تجهیزات و ابزار موردنیاز در عملیات جستجو و نجات در حوادث جاده را بشناسد؛
- ۴- روش‌های دستیابی ایمن، تثبیت وضعیت و رهاسازی به مصدوم را شناخته و قادر به انجام آن باشد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در حوادث جاده

منابع و مأخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری دوره‌ی جستجو و نجات در حوادث جاده درجه/کد ۲ و ۳

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	شرح وظایف و مسئولیت‌های نجاتگران	آشنایی با قوانین و مقررات، حقوق مصدومان، اخلاق حرفه‌ای، نحوه‌ی تعامل با ساختار فرماندهی، آمادگی برای عملیات		۲	-	۲	
۲	آمادگی و هماهنگی	آمادگی قبل از عملیات (کنترل ابزار و تجهیزات، تغذیه‌ی مناسب، هماهنگی با سامانه‌ی فرماندهی، هماهنگی با دستگاه‌های مرتبط با عملیات)، هماهنگی با دیگر ارگان‌های دخیل در عملیات		۲	-	۲	
۳	مبانی و پایه‌های جستجو و نجات	جستجو و دستیابی به مصدوم، تثبیت، رهاسازی و خارج کردن مصدوم		۲	۲	۴	
۴	مدیریت صحنه	نحوه‌ی ورود به صحنه، ایمنی صحنه، ارزیابی منطقه‌ی خطر، تثبیت و ایمن‌سازی منطقه‌ی خطر و خودرو، ارزیابی صحنه‌ی خطر و ایمن‌سازی منطقه و خودرو و چگونگی ورود به صحنه		۲	۲	۴	
۵	جستجو و روش‌های دسترسی به مصدوم	جستجو، مکان‌یابی، یافتن، دسترسی		۱	۲	۳	
۶	تثبیت مصدوم	نحوه‌ی تثبیت مصدوم، استفاده از بک‌بورد (Backboard)، KED و کلار گردنی		۱	۳	۴	
۷	رهاسازی و خارج کردن مصدوم	رهاسازی از پشت فرمان، صندلی عقب، زیر خودرو، خارج کردن کلاه کاسکت، رهاسازی		۲	۲	۴	
۸	تریاز	تریاز و خدمات فوریتی پزشکی		۳	۲	۵	
۹	آشنایی با تجهیزات آمبولانس و نحوه‌ی کاربری آن‌ها	سیستم اکسیژن‌رسانی، مانیتورینگ، ساکشن، داروها، سرم درمانی، تجهیزات تثبیت و حمل مصدوم، مواد مصرفی		۱	۳	۴	
۱۰	آشنایی با خودروی نجات و تجهیزات آن	تجهیزات خودروی نجات و نحوه‌ی کاربری آن‌ها		۴	۶	۱۰	
۱۱	کاربری کارگاه‌های نجات	طناب، گره‌ها و کارگاه‌های نجات در جاده		۲	۲	۴	
۱۲	خودروها با سوخت مختلف	نحوه‌ی اطفای حریق در خودروها		-	۲	۲	
۱۳	مانور عملیاتی	مانور عملیاتی پایان دادن به عملیات		-	۲	۲	
۱۴		آزمون		۱	۳	۴	
طول دوره				۲۳	۳۱	۵۴	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۶ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه برای عملیات جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با مقدمات جستجو و نجات در آوار آشنا شود؛
- ۲- تجهیزات نجات در آوار را بشناسد و کاربرد آن‌ها را بداند؛
- ۳- روش‌های ارزیابی اولیه و جستجو در ساختمان‌های فروریخته را بداند؛
- ۴- روش‌های نجات و کار عملی نجات در ساختمان‌های فروریخته را بداند؛
- ۵- با خدمات فوریت‌های پزشکی و روش ارائه‌ی آن به مصدومان آشنا باشد.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، برپایی کارگاه و کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستان، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه/کد ۲ و ۳ جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی	
				نظری	عملی	جمع کل		
۱	کلیات و تعاریف	واژه‌های تخصصی (انواع آوار، اصول جستجو و نجات، فرایند عملیات جستجو و نجات، آشنایی با شرح وظایف تیم‌های جستجو و نجات در آوار، قابلیت بقا و تحمل		۲	-	۲	حضور، تکمیل پرسش‌نامه	
				۴	۱	۵		
				۸	۲	۱۰		
۲	عملیات جستجو	تشخیص، ارزیابی: احتمالات، واقعیت‌ها (کسب اطلاعات، زنده‌یاب، سگ، نشانه‌ها، جستجوی فیزیکی)، خطرات صحنه‌ی حادثه، ایمنی عملیات (فرد، صحنه‌ی آسیب)، شناخت انواع ساختمان‌ها، مصالح ساختمانی، تریاژ ساختمانی، علامت‌گذاری قبل و پس از عملیات، تهیه‌ی کروکی محل آسیب‌دیده (انواع علامت‌گذاری ساختمان، علامت‌گذاری محیط‌های درونی و بیرونی ساختمان)	پاورپوینت، فیلم، عکس و اسلاید	۴	۱	۵		
				۸	۲	۱۰		
۳	تجهیزات	آشنایی، کاربری، خطرات، تجهیزات دستی (دیلم، پتک، قلم، چکش و ...)، تجهیزات برش (اره‌ی چوب‌بر، بتن‌بر، هوابرش، قیچی‌ها، تجهیزات کشنده برقی، دستی، ساده و ...)، تجهیزات دریل (پانچر)، تجهیزات هیدرولیک (جک، فک، قیچی)، تجهیزات پنوماتیک (جک‌های بادی)، تجهیزات دمنده - مکنده، تجهیزات سنگین (جرثقیل، لودر، بیل مکانیکی، مینی لودر، گرابل، پیکور و ...) زنده‌یاب‌ها (صوتی، تصویری، امواج رادار حرارتی و ...) کاربری، سرویس و نگهداری (اره‌ی چوب‌بر و بتون‌بر)		۸	۲	۱۰		
۴	عملیات نجات	دسترسی، جابجایی قطعات آوار، رهاسازی (مصدوم)، تثبیت مصدوم، کار در فضاهای بسته، سیستم‌های شمع‌ک‌زنی، سیستم‌های جابجایی اجسام سنگین (الوارچینی، پنوماتیک)، انتقال مصدوم از ارتفاع به سطح (عملیات نجات، طناب، نردبان بسکت)، خروج مصدوم و حمل تخصصی		۴	-	۴	تکمیل پرسش‌نامه، عملی	
۵	فوریت‌های پزشکی در آوار	آشنایی با فوریت‌ها (مشکلات تنفسی شوک ناشی از کاهش حجم خون، سندروم له‌شدگی، قطع عضو، ارزیابی اولیه و ثانویه‌ی مصدوم، تماس با مواد خطرناک و ...)، حمایت‌های روانی		۱	۱	۲		
۶	مانور عملیات سناریو محور	(توجیهی، عملیاتی، تحلیلی) انواع روش‌های فیزیکی جستجو، علامت‌گذاری، خروج و حمل مصدوم، جابجایی اجسام با ابزار سبک، تهیه‌ی کروکی محل و ...	کارگاه میدانی	۱	۳	۴	عملی	
۷	آزمون						۲	
طول دوره							۲۹	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۷ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در سیلاب

هدف کلی: تربیت امدادگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه برای عملیات جستجو و نجات در سیلاب

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کمک‌های اولیه در مخاطرات ناشی از سیلاب را بداند و به‌طور عملی انجام دهد؛
- ۲- اصول و مبانی هواشناسی و جریان‌های آبی را بشناسد؛
- ۳- با تجهیزات و کاربرد سخت‌افزار تخلیه‌ی آب آشنایی داشته و مبانی امداد و پشتیبانی در حوادث سیلاب را بداند؛
- ۴- با عملیات جستجو و نجات در مناطق سیل‌زده آشنا باشد؛
- ۵- توانایی حفظ شناوری خود در سطح آب را داشته باشد؛
- ۶- ضمن حضور در مناطق مؤثر از سیلاب، توانایی تشخیص و ارزیابی خسارات ناشی از سیلاب را داشته باشد؛
- ۷- توانایی ارائه‌ی خدمات امداد به نیازمندان متأثر از سیلاب را داشته باشد.

گروه هدف: امدادگران یا نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در سیلاب

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در محیط‌های آبی

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات و پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) سیلاب

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیبوی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش آزمون	تعاریف، انواع سیل، مراحل اصلی جستجو و نجات، گره، کارگاه‌ها، ابزارها، کمک‌های اولیه و ارزیابی، عملی: آمادگی جسمانی، توانایی حفظ شناوری، ۱۲ متر شنای آزاد (بدون رکورد)		۱	۲	۳	
۲	معرفی و شناخت محیط‌های آبی	تعاریف: دریا، ساحل، چشمه، نهر، رودخانه، دریاچه، آب‌بند، سد، کانال‌های آب، حوضچه، مخازن آب، آبشار، روان آب، مرداب، تالاب، باتلاق		۱	-	۱	
۳	شناخت پدیده‌های طبیعی و غیرطبیعی مؤثر در بروز و تقویت سیلاب	چرخه‌ی باران، تغییرات جوی و هواشناسی، زمین‌رانش، سیل، انواع طوفان، خشکسالی و ارتباط با سیل، فرسایش خاک، روان آب‌ها، شکست سد و مخازن آب و منابع تغذیه‌ی سیل، ناهمواری و شیب، ذوب یخچال‌ها، بارش‌های ناگهانی، سونامی، خسارات ناشی از سیل		۲	-	۲	
۴	شناخت و کاربری تجهیزات در امداد و نجات در سیلاب	تجهیزات انفرادی، تجهیزات تیمی		۱	۲	۳	
۵	خطرات بالقوه در سیلاب	بیماری‌ها، غرق‌شدگی، خفه‌گی، اپیدمی، تروما، سرمازدگی، گرم‌زدگی، گزش، سوختگی مواد شیمیایی، برق‌گرفتگی، حفره و چاه، ریزش کناره‌ها		۱	-	۱	
۶	اصول شناوری	تعریف شناوری، ارتباط شناوری با خود نجاتی		۱	۴	۵	
۷	فیزیولوژی غرق‌شدگی و کمک‌های اولیه در سیلاب	انواع غرق‌شدگی، مراحل غرق‌شدگی، ارزیابی مصدوم		۱	۲	۳	
۸	ایمنی و آمادگی در مقابله با سیلاب	نگهداری و آماده کردن تجهیزات، هشدار به جوامع در معرض خطر، اصول ایمنی در سیلاب		۱	-	۱	
۹	اقدامات مؤثر در کنترل سیلاب و آب‌گرفتگی	هدایت سیلاب و جلوگیری از نفوذ آب و ایجاد تخریب در تأسیسات و اماکن مسکونی		۱	۱	۲	
۱۰	ملاحظات انتقال افراد از محیط‌های سیلابی به مناطق امن	اولویت‌گذاری در تخلیه، تخلیه قبل از ورود سیل به منطقه، تخلیه پس از ورود سیل، روش‌های تخلیه		۱	۲	۳	
۱۱	اصول تخلیه‌ی سیلاب از اماکن و تأسیسات	بررسی محیط، آسیب‌شناسی، تعیین و اعمال محدودیت‌ها، استفاده از البسه و لوازم و تجهیزات، تهیه‌ی نقشه‌ی خطر، علامت‌گذاری نقاط خطر، اولویت‌بندی تخلیه‌ی آب با انتقال سرمایه		۱	۲	۳	
۱۲	ارزیابی در حوادث سیلاب و کمک به سازماندهی و بقای سیل‌زدگان	سطح حادثه، میزان آسیب، جامعه‌ی متأثر از حادثه، شدت حادثه، مشکلات بهداشتی و تغذیه		۱	۱	۲	
۱۳	آزمون (عملی در طول دوره)						
طول دوره							
				۱۴	۱۶	۳۰	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۲-۸ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه دسترسی با طناب

هدف کلی: تربیت امدادگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه برای استفاده از طناب در عملیات‌های جستجو و نجات

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با تجهیزات تخصصی پایه‌ی نجات در ارتفاع آشنایی یابد؛
- ۲- اصول عملیات نجات در ارتفاع، گره‌ها، ترکیب قرقه‌ها و سه‌پایه و صعود و فرود را بشناسد؛
- ۳- روش‌های نجات، سیستم کراس‌هال، حرکت و کار بر روی سازه‌های فلزی، اصول نجات از چاه، نجات و تخلیه از ساختمان‌های بلند و مهارت‌ها در کار با طناب را تمرین کرده و آن‌ها را بشناسد.

گروه هدف: نجات‌گرانی که در گروه‌های تخصصی جستجو و نجات در کوهستان سازمان‌دهی شده و پیش‌نیازهای دوره‌ی مذکور را گذرانده‌اند و تمایل به ارتقای توانایی‌های خود دارند.

منابع و مأخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، برپایی کارگاه و کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در ارتفاع

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی و اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات

مربی مجاز به تدریس: مربیان کوهستان جمعیت هلال احمر که گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی تخصصی فوق را دارا می‌باشند یا مربیان فدراسیون کوه‌نوردی در رشته‌های غارنوردی، سنگ‌نوردی و نجات فنی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیبدهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	اصول و مقدمات	معرفی طناب، اتصالات و استانداردها، فیزیک و فاکتورهای سقوط		۲	-	۲	
۲	لوازم شخصی	تجهیزات حفاظت شخصی، ایمنی فردی، لوازم جانبی و لوازم اضطراری		۱	-	۱	
۳	لوازم و تجهیزات گروهی	تجهیزات کارگاهی، تجهیزات کارگاهی سنگین، تجهیزات دسترسی، تجهیزات نجات و انتقال		۱	-	۱	
۴	صعود، فرود و دسترسی به مصدوم	اتصال تجهیزات حفاظت شخصی، فرود و صعود، قفل موقت و کامل، اتصال تجهیزات و مصدوم، تبدیل فرود به صعود و بالعکس، تثبیت مصدوم در بسکت، اتصال بسکت به سیستم		-	۵	۵	
۵	کارگاه‌ها و مرورگرها	انواع کارگاه، محیط ایجاد کارگاه (ترافیکی، شهری، صنعتی، ورزشی و ...)، استانداردها و قوانین، تجهیزات (دریل، دسته مته، ابزار، پیچ و صفحه، محافظ و ...)، مرورگرها		۱	۲	۳	
۶	اصول صعود و فرود آزاد در نواحی پرشیب و اصول اولیه‌ی سنگ‌نوردی	حمایت با ابزار، قواعد برقراری و حرکت در شیب‌های تند، درگیری با سنگ، شن اسکی و ...		-	۲	۲	
۷	گایدلاین، بالاکشی در شیب‌های تند، فروددهی در تیروول	برقراری تیروول‌های افقی، برقراری تیروول‌های شیب‌دار، فروددهی مصدوم روی تیروول شیب‌دار، برقراری لایف‌لاین، بالاکشی ۳:۱		۱	۵	۶	
۸	جمع‌آوری مسیر دسترسی	ایمنی پس از انتقال، تکنیک‌های جمع‌آوری مسیر		-	۲	۲	
۹	انتقال ایمن	انتقال عوامل و نفرات سالم، انتقال مصدوم		-	۲	۲	
۱۰		آزمون		۱	۲	۳	
		طول دوره		۷	۲۰	۲۷	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پایه جستجو و نجات

۹-۲-۹ دوره‌ی آموزش تخصصی پایه جستجو و نجات در کوهستان

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش مهارت‌های پایه برای عملیات جستجو و نجات در کوهستان

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کلیات و تعاریف این حوزه را بداند و وظایف و مسئولیت‌های امدادگر جستجو و نجات در کوهستان را بشناسد؛
- ۲- مبانی و اصول پیمایش و هواشناسی در کوهستان را بداند؛
- ۳- ابزار و تجهیزات عملیات جستجو و نجات در کوهستان را بشناسد؛
- ۴- اصول تغذیه و بقا در کوهستان را شناخته و با بیماری‌های رایج در کوهستان آشنا باشد؛
- ۵- خطرات کوهستان را شناخته و روش‌های بسکت کردن و حمل مصدوم و برپایی کارگاه در کوهستان را بداند.

گروه هدف: امدادگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در کوهستان

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، برپایی کارگاه و کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در کوهستان

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی و دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) کوهستان از جمعیت هلال احمر یا دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) از فدراسیون کوه‌نوردی در رشته‌های سنگ‌نوردی، برف و یخ، دره‌نوردی و غارنوردی که دارای گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در کوهستان باشند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تعاریف	کوه، مفاهیم طبیعت، مفاهیم پایه		۲	-	۲	
۲	مستندسازی	گزارش‌نویسی، عکس‌برداری، فیلم‌برداری		-	۱	۱	
۳	بقا	آب، تغذیه، سرپناه (در شرایط معمولی)، حفظ دمای بدن (در شرایط معمولی)، بهداشت عمومی (در شرایط معمولی)، هواشناسی، کیت بقا		۶	۴	۱۰	
۴	پزشکی	بیماری‌های زمینه‌ای، مسمومیت‌ها و گزش‌ها، ارتفاع، علائم بیماری‌ها، افت دمای بدن، مصدومیت‌ها (تروما)، ارزیابی‌ها، گرم‌زدگی، کاهش قند خون، تثبیت		۶	۲	۸	
۵	ردزنی و جستجو	جستجو با استفاده از تجهیزات، جستجو بدون تجهیزات، سگ‌های جستجو، ردیابی، روش‌های جستجو		۲	۳	۵	
۶	بالگرد	ایمنی، اصول دسترسی		۲	-	۲	
۷	علائم قراردادی و ارتباطات رادیویی	کلامی، نور، دود و آتش		۱	-	۱	
۸	تثبیت فیزیکی	ایمن‌سازی		۱	۳	۴	
۹	انتقال	حمل با بسکت		-	۴	۴	
۱۰		آزمون		۱	۳	۴	
		طول دوره		۲۱	۲۰	۴۱	

۳- دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد و نجات

دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد: در این دوره‌های آموزشی، فراگیران دانش تخصصی و مهارت فنی لازم برای شرکت در عملیات امداد را فراگرفته و آمادگی‌های لازم برای هدایت و اداره تیم‌های عملیاتی و انجام تکنیک‌ها و فنون را به گونه‌ای حرفه‌ای کسب می‌کنند.

دوره‌های تخصصی پیشرفته نجات: در این دوره‌های آموزشی، فراگیران دانش تخصصی و مهارت فنی لازم برای شرکت در عملیات جستجو و نجات را در سطحی حرفه‌ای فرا گرفته و آمادگی‌های لازم برای هدایت و اداره تیم‌های عملیاتی و انجام تکنیک‌ها و فنون به گونه‌ای حرفه‌ای را کسب می‌کنند.

هدف از دوره‌های پیشرفته:

- ۱- تأمین نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز
- ۲- بهبود و ارتقای سطح پاسخ‌گویی مطلوب به سوانح
- ۳- تربیت امدادگران و نجاتگران متخصص به‌منظور بالا بردن توان عملیاتی و مدیریتی در صحنه‌ی آسیب
- ۴- ترویج فرهنگ کار تیمی

۱-۳ دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد

عناوين و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد

۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته مخابرات و ارتباطات رادیویی

هدف کلی: تربیت امدادگران و نجاتگران دارای دانش فنی ارتباطات تخصصی پیشرفته، جهت به‌کارگیری در مراکز ویژه (EOC)، تیم‌های واکنش سریع، تیم‌های امداد و نجات در کوهستان و تیم‌های سیلاب

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با دستگاه‌های بی‌سیم راه دور آشنا شده باشد؛
- ۲- تلفن‌های ماهواره‌ای را شناخته و طریقه‌ی به‌کارگیری آن‌ها را بداند؛
- ۳- اصول اولیه‌ی مکالمه و نحوه‌ی صحبت با بی‌سیم راه دور را آموخته باشد؛
- ۴- در مواقع ضروری بتواند از سیستم پیامک یا پیام اضطراری بی‌سیم‌های راه دور استفاده نماید؛
- ۵- در مناطق مختلف عملیاتی بتواند ارتباط مؤثر و مفید را برقرار نماید.

گروه هدف: کلیه امدادگرانی که قصد فعالیت در جمعیت هلال احمر مخصوصاً شرکت در عملیات امداد و نجات را داشته باشند.

منابع و مأخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، برپایی کارگاه و کار با بی‌سیم‌های HF و تلفن‌های ثریا

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات و پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۲ (کد ۲) مخابرات و ارتباطات رادیویی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مقدمات ارتباطات	شناخت و تعریف بی‌سیم‌های راه دور، سیستم کارکرد بی‌سیم‌های راه دور، انواع ارتباطات، تعاریف اولیه، انواع باندهای رادیویی، فرکانس‌ها	پاورپوینت اسلاید	۲	-	۲	ارزشیابی
۲	مکالمه	اصول اصلی مکالمه، نکات زمان دریافت پیام، نکات زمان ارسال پیام، انتقال تجربیات		۱	۱	۲	
۳	کد و رمز	تعریف کد و رمز، انواع کد و رمز، جدول کد، نکات پیرامون کد، کدهای خطاب، کدهای مکالمه، کدهای حرفی، کدهای عددی، کدهای ترکیبی، دلایل کدگذاری		۱	-	۱	
۴	آشنایی با سیستم HF	راه‌های به‌کارگیری بی‌سیم‌های راه دور، بی‌سیم‌های خودروبی HF، بی‌سیم‌های ثابت HF		۱	-	۱	
۵	کار با بی‌سیم HF	شناخت بی‌سیم‌های موجود، تفاوت بی‌سیم‌ها، شناخت نکات بی‌سیم‌های قدیم و جدید جمعیت، شناخت ظاهری دستگاه‌ها، اجزای بی‌سیم، انواع آنتن، بی‌سیم‌های خودروبی، بی‌سیم‌های ثابت، تماس اضطراری، برقراری تماس calm، زدن پیامک، ارسال دورنگار به بی‌سیم	پاورپوینت کار عملی	۱	۳	۴	ارزشیابی
۶	تلفن‌های ماهواره‌ای	آشنایی با ماهواره‌ی ثریا، آشنایی با بخش‌های مختلف تلفن‌های ماهواره‌ای، کاربردهای مختلف تلفن، امکانات گوشی، کالیبره کردن گوشی، برقراری تماس با سایر تلفن‌های ماهواره‌ای و تلفن زمینی		۱	۳	۴	
۷	آزمون			۱	۱	۲	ارزشیابی
طول دوره				۸	۸	۱۶	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته امداد

۳-۱-۲ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری

هدف کلی: تربیت امدادگران و نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پیشرفته برای کنترل مراکز پاسخ‌گویی و هماهنگی عملیات در مراکز EOC کشور

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- آشنایی با مخاطرات و اثرات آن‌ها
- ۲- به‌کارگیری بانک‌های اطلاعاتی در حوادث و سوانح
- ۳- مدیریت روانی در مراکز پاسخ‌گویی
- ۴- آشنایی با امداد هوایی در جمعیت هلال احمر
- ۵- آشنایی با مستندسازی و گزارش‌نویسی در حوادث و سوانح
- ۶- آشنایی با ارزیابی و منابع مورد استفاده در ارزیابی
- ۷- شناخت ساختار فرماندهی در حوادث و سوانح

گروه هدف: امدادگران یا نجاتگران متقاضی فعالیت در مراکز کنترل و هماهنگی عملیات

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در عملیات‌ها

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، پایه اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۲ (کد ۲) اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری، رؤسای مراکز کنترل و هماهنگی عملیات با موافقت و تأیید معاونت آموزش، پژوهش و فناوری

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال احمر ج.ا.ا

(مفاهیم، الزامات و مقررات)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	آزمون ورودی	آزمون تستی و عملی سرفصل‌های دوره‌ی تخصصی پایه‌ی اپراتوری مراکز پاسخ‌گویی اضطراری		۱	۲	۳	
۲	مخاطره شناسی	شناخت انواع حوادث و سوانح، اثرات مخاطرات، سازوکار اثر و تشدید اثر		۴	-	۴	
۳	بانک‌های اطلاعاتی در حوادث و سوانح	انواع بانک‌های اطلاعات و کاربرد آن‌ها، منابع قابل دسترس پایش و مانیتورینگ حوادث و سوانح		۲	۲	۴	
۴	مدیریت روانی در مراکز پاسخ‌گویی	کنترل احساسات و هیجانات، مدیریت استرس و اضطراب عزت نفس (اعتماد به نفس)، جرأت‌مندی و قاطعیت تاب‌آوری، مدیریت شرایط روانی در حوادث و سوانح		۴	۱	۵	
۵	آشنایی با امداد هوایی	آشنایی با کاربرد امداد هوایی، آشنایی با توانمندی‌های عملیاتی، امکانات و ویژگی‌های بالگردهای موجود در شبکه‌ی امداد و نجات جمعیت هلال احمر، ضوابط و مراحل درخواست بالگرد، مکان‌یابی و شرایط فرود بالگرد		۱	۱	۲	
۶	مستندسازی و گزارش‌نویسی در حوادث و سوانح	تعریف مستندسازی و گزارش‌نویسی، اهداف و اهمیت مستندسازی، انواع گزارش، مدیریت مستندات و گزارش‌ها		۲	۲	۴	
۷	ارزیابی در حوادث و سوانح	مرور بر سرفصل‌های دوره‌ی پایه، ارزیابی اولیه و منابع دست دوم، منابع اطلاعاتی موجود در ارزیابی اولیه		۲	۱	۳	
۸	فرماندهی عملیات امداد و نجات	آشنایی با سامانه‌ی DMIS، زیرسامانه‌های JCS، MACS و PIS، مروری بر عناصر، وظایف و ساختار ستاد در مدیریت و فرماندهی		۳	-	۳	
۹		آزمون		۲	۲	۴	
		طول دوره		۲۱	۱۱	۳۲	

عناوين و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پيشرفته امداد

۳-۱-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پيشرفته مفاهيم تغييرات اقليمي

هدف کلی: آمادگی امدادگران جمعيت هلال احمر به منظور سازگاری و کاهش اثرات تغييرات اقليمي و حمايت از سلامت و زندگی انسان‌ها

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پايان اين دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با اصول اولیه‌ی تغييرات اقليمي آشنایی یابد؛
- ۲- اثرات مختلف تغييرات اقليمي را بشناسد؛
- ۳- با روند تغييرات اقليمي در ايران آشنایی یابد؛
- ۴- اثرات تغييرات اقليمي بر سلامت انسان‌ها را بشناسد؛
- ۵- با اصول تاب‌آوری شهری در برابر تغييرات اقليمي و نقش کلان‌شهرها در تغييرات اقليمي و روش‌های کاهش اثرات و سازگاری با تغييرات اقليمي آشنا گردد.

منابع و مأخذ: «تغييرات اقليمي» دکتر قاسم عزیزی، «ندیشه‌های نو در برنامه‌ريزی شهری» مجموع نویسندگان، «توسعه تاب‌آوری شهری» مجموع نویسندگان

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعاليت گروهی، بحث کلاسی، نمايش فیلم و اسلاید

پيش‌نیاز: پایه‌ی حمايت‌های روانی و اجتماعی، مخابرات و ارتباطات رادیویی، اصول پيمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، اقليم شناسی

مربی مجاز به تدریس: مربی درجه ۲ (کد ۲) تغييرات اقليمي و یا فارغ‌التحصیلان گروه‌های آموزشی جغرافیا، آب و هواشناسی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تغییر اقلیم	آشنایی با مفاهیم و مبانی تغییرات اقلیمی		۲	-	۲	
۲	روند تغییرات اقلیمی	شروع تغییرات اقلیمی از روند دریا و خشکی		۲	-	۲	
۳	اهمیت تغییرات اقلیمی	دیدگاه‌های مرتبط با تغییرات اقلیمی در جهان، رویکردهای بین‌المللی در تغییرات اقلیمی		۲	-	۲	
۴	علل تغییرات اقلیمی در جهان	عوامل انسانی و طبیعی موجود در تغییرات اقلیمی		۲	-	۲	
۵	عوامل مشخص‌کننده تغییرات اقلیمی	بالا آمدن آب دریا، افزایش دما، پدیده‌ی النینو، باد و طوفان و بارندگی		۱	-	۱	
۶	عوامل مؤثر بر تغییر اقلیم	گرمایش زمین، گازهای گلخانه‌ای، فعالیت‌های انسانی		۲	-	۲	
۷	پیامدهای تغییرات اقلیمی	اثرات تغییرات اقلیمی و پیامدهای طبیعی و انسانی آن در کره‌ی زمین		۴	-	۴	
۸	تغییرات اقلیمی در کلان‌شهرها	نقش کلان‌شهرها در گرمایش کره‌ی زمین و وارونگی دما		۱	-	۱	
۹	تغییرات اقلیمی و تاب‌آوری شهری	چگونگی تاب‌آوری‌سازی شهرها در برابر اثرات تغییرات اقلیمی		۲	-	۲	
۱۰	تغییرات اقلیمی و تأثیر آن بر سلامت انسان‌ها	بررسی انواع بیماری‌ها و عوارض بهداشتی در زمان تغییرات اقلیمی		۴	-	۴	
		آزمون		۲	-	۲	
		طول دوره		۲۴	-	۲۴	

۲-۳- دوره‌های تخصصی پیشرفته نجات

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۱-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته اقدامات پیش‌بیمارستانی

هدف کلی: آشنایی فراگیران با اصول پیشرفته‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- تفاوت ترومای کودک، سالمند و بزرگسال را بداند؛
- ۲- قادر به شناسایی داروهای اورژانسی و استفاده از آن طبق دستور پزشک باشد؛
- ۳- بتواند تزریقات ایمن تحت نظر پزشک را انجام دهد؛
- ۴- بتواند پانسمان را به‌درستی و با توجه به نوع آسیب انجام دهد؛
- ۵- فوریت‌های اورژانسی را بشناسد و آن را به‌درستی مدیریت کند؛
- ۶- تفاوت آمبولانس‌ها را بداند و بتواند با تجهیزات آمبولانس کار کند.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات

منابع و مآخذ: منابع معتبر مورد تأیید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در بخش مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی، ویرایش نهم کتاب «PHTLS»

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، حمایت‌های روانی و اجتماعی، مخابرات و ارتباطات رادیویی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات، آشنایی با فوریت‌های پزشکی در شرایط اضطرار

مربی مجاز به تدریس: پزشک متخصص طب اورژانس، جراح عمومی، متخصص طب داخلی، متخصص بیهوشی، پزشک عمومی با سابقه‌ی کار در اورژانس بیمارستانی و پیش‌بیمارستانی یا کارشناس ارشد پرستاری عضو هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی با سابقه‌ی کار در اورژانس بیمارستانی و پیش‌بیمارستانی، کارشناس پرستاری با حداقل ۵ سال سابقه‌ی کار در اورژانس‌های پیش‌بیمارستانی و بیمارستانی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون از مطالب پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی	مروری بر تروماها		۱	-	۱	
۲	کلیات	شرح وظایف و مشکلات قانونی امدادگران		۱	-	۱	
۳	فارماکولوژی	انواع داروهای اورژانسی، OTC و ...، انواع سرم و ...		۴	-	۴	
۴	تزریقات	قوانین تزریقات، انواع تزریقات (IM، IV، SD و ID)، تزریق سرم		۲	۴	۶	
۵	پانسماں پیشرفته	مدیریت زخم، تورنیکه، انواع پانسماں		۱	۳	۴	
۶	ترومای کودکان	تفاوت آناتومی کودکان، الگوی شایع آسیب کودکان، ارزیابی، تفاوت ترومای کودکان با بزرگسالان (ترومای سر، ستون فقرات، قفسه‌ی سینه، شکم، اندام و سوختگی)، انتقال کودکان		۲	-	۲	
۷	ترومای سالمندان	آناتومی و فیزیولوژی سالمندی (تنفسی، قلبی، عروقی، عصبی، عضلانی اسکلتی)، ارزیابی مشکلات پزشکی مزمن بزرگسالان (ترومای سر، ستون فقرات، قفسه‌ی سینه، شکم، اندام و سوختگی)		۲	-	۲	
۸	ترومای سوختگی	آناتومی پوست، ارزیابی سوختگی، انواع سوختگی (الکتریکی، حلقوی، تنفسی)، مدیریت سوختگی، مایع‌درمانی، تشعشعی، شیمیایی		۲	-	۲	
۹	ترومای محیطی	آناتومی و فیزیولوژی پوست، ریسک فاکتورهای آسیب‌های سرمایی و گرمایی، انواع آسیب‌های سرمایی و گرمایی، احیا در آسیب‌های سرمایی، صاعقه‌زدگی، غرق‌شدگی، ارتفاع‌زدگی		۲	-	۲	
۱۰	فوریت‌های اورژانسی	خونریزی، شوک، حمله‌ی قلبی، آسم، سکته‌ی مغزی، دیابت، مسمومیت و خودکشی، دردهای شکمی، مدیریت درد		۴	-	۴	
۱۱	مروری بر کمک‌های اولیه	انواع شوک و روش برخورد با آن، گازگرفتگی و نیش حشرات		۲	-	۲	
۱۲	اورژانس‌های زایمان	آناتومی و فیزیولوژی، سقط خود به خودی، جفت سرراهی، دکولمان، پارگی رحم، حاملگی نابجا، مسمومیت بارداری، مراحل زایمان، انتقال مصدوم باردار		۲	-	۲	
۱۳	مروری بر تجهیزت آمبولانس	تیپ‌های آمبولانس و تجهیزت آن		-	۲	۲	
۱۴	مولتیپل تروما	طراحی سناریو		۴	-	۴	
۱۵	مدیریت سوانح انبوه	چرخه‌ی بحران، مدیریت MCI، پاسخ‌گویی امدادی در MCI، تهدیدات تروریستی و سلاح‌های کشتار جمعی، انفجارات و آلودگی‌زدایی، تله‌های شایع در پاسخ‌گویی به حوادث		۲	-	۲	
۱۶	بیمارستان	حضور فقط در بخش اورژانس		-	۳۶	۳۶	
۱۷		آزمون		-	-	-	
		طول دوره		۳۱	۴۵	۷۶	

عناوين و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پيشرفته جستجو و نجات

۲-۲-۳ دوره‌ی آموزشی تخصصی پيشرفته آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

هدف کلی: تربیت نیروی انسانی متخصص و دارای دانش عملیاتی لازم به‌منظور آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس و کار با دستگاه‌های الکترونیک جستجو

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کسب مهارت لازم در آموزش سگ‌های تجسس
- ۲- کسب مهارت لازم جهت استفاده و به‌کارگیری از سیستم‌های نوین الکترونیک در عملیات جستجو و نجات (سطح و زیرسطح و هوایی) در مراکز آنست
- ۳- شناخت لازم تجهیزات تخصصی آموزش سگ‌های تجسس و سیستم‌های زنده‌یاب
- ۴- شناخت لازم در خصوص بهداشت و تغذیه و نگهداری سگ‌های تجسس

گروه هدف: کلیه نیروهای پایه‌ی آنست اعم از نجاتگران و نیروهای کادر فعال در مراکز آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

منابع و مآخذ: سرفصل‌های آموزشی تدوین شده و تجربیات مربيان داخلی و بین‌المللی

روش‌های آموزش: حضور مؤثر روزانه در مراکز آنست و ایجاد رابطه‌ی مناسب با سگ‌های زنده‌یاب، انجام برنامه‌ی روزانه‌ی مشخص پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، آموزش‌های آکادمیک، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات

پیش‌نیاز: دوره‌ی تخصصی پایه‌ی آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس، سابقه‌ی حضور در آنست حداقل ۲ سال

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربيگری درجه ۲ (کد ۲) آموزش و نگهداری سگ‌های تجسس

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال احمر ج.ا.ا

(مفاهیم، الزامات و مقررات)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مروری بر مباحث کلی دوره‌های پایه‌ی آنست			۸	-	۸	
۲	اصول و مبانی شرطی‌سازی			۱	۳	۴	
۳	آموزش فرمان‌پذیری تخصصی در عملیات‌ها			۲	۲	۴	
۴	آموزش میدان موانع			-	۴	۴	
۵	اجتماعی‌سازی (در محیط‌های شهری، روستایی، ادوات و...)			۱	۳	۴	
۶	رفتارشناسی و زبان بدن سگ			۱	۲	۳	
۷	آموزش تخصصی مصدوم فرضی (اصلاح حرکات سگ، نحوه‌ی برخورد و ایجاد هیجان در سگ و...)			۲	-	۲	
۸	آموزش تخصصی جستجو در فضای بسته و زیرسطح			-	۴	۴	
۹	آموزش تخصصی جستجو در فضای باز			-	۴	۴	
۱۰	مدیریت صحنه‌ی عملیات			۲	-	۲	
۱۱	آشنایی با مخاطرات و ایمنی در عملیات‌های جستجو			۲	-	۲	
۱۲	مستندسازی و گزارش‌نویسی			۲	-	۲	
۱۳	کمک‌های اولیه دام‌پزشکی			-	۲	۲	
۱۴	اصول پیمایش و جهت‌یابی			-	۴	۴	
۱۵	اصول تخصصی کار با دستگاه‌های زنده‌یاب			-	۴	۴	
۱۶	اصول تخصصی استفاده از پهباد			-	۲	۲	
۱۷	اصول جستجو و کار در شب			-	۲	۲	
۱۸	آزمون			۱	۱	۲	
طول دوره				۲۲	۳۷	۵۹	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای

هدف کلی: تربیت نجاتگران سطح ۲ برای فرماندهی یا ارائه‌ی خدمات جستجو و نجات در حوادث جاده

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر:

- ۱- با ارزیابی ریسک و سازماندهی در صحنه‌ی حادثه آشنا باشد؛
- ۲- صحنه‌ی تصادف را مدیریت و کنترل کند؛
- ۳- با چالش‌ها و رقابت نجات در سوانح ترافیکی و روش ارزیابی آن آشنا باشد؛
- ۴- با پاسخ‌گویی اضطراری در حوادث الکتریکی تصادفات جاده‌ای آشنا باشد؛
- ۵- با خودروهای سنگین در بحث پاسخ‌گویی مناسب آشنا باشد؛
- ۶- واژه‌شناسی تصادفات جاده‌ای را بشناسد؛
- ۷- مطالعه‌ی وضوح و میدان دید وسیله‌ی نقلیه‌ی امدادی را بداند؛
- ۸- با عوامل منجر به تصادفات متعارف و راه‌های پیشگیری از آن آشنا باشد؛
- ۹- با سیستم‌های مدیریت حوادث جاده‌ای آشنا باشد.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات

منابع و مأخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، نمایش فیلم و اسلاید، طراحی عملیات و مانور میدانی

پیش‌نیاز: دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای، دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربی درجه ۲ (کد ۲) جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال احمر ج.ا.ا

(مفاهیم، الزامات و مقررات)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	ارزیابی ریسک در صحنه		سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم و اسلاید	۱	-	۱	
۲	سازماندهی در صحنه‌ی حادثه (تفاوت‌ها)		سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت‌های گروهی، نمایش فیلم و اسلاید	۴	-	۴	
۳	مدیریت و کنترل صحنه‌ی حادثه		سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت‌های گروهی، نمایش فیلم و اسلاید، طراحی عملیات و مانور میدانی	۳	۳	۶	
۴	چالش و رقابت نجات در سوانح ترافیکی و روش ارزیابی		سخنرانی، نمایش فیلم و اسلاید	۲	۲	۴	
۵	ایمنی الکتریکی برای پاسخ‌گویی اضطراری		سخنرانی، پرسش و پاسخ	۲	-	۲	
۶	آشنایی با خودروهای سنگین		سخنرانی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم و اسلاید	۲	-	۲	
۷	سیستم‌های مدیریت حوادث جاده‌ای		سخنرانی، نمایش فیلم و اسلاید	۳	۲	۵	
۸	مطالعه‌ی وضوح میدان دید وسیله‌ی نقلیه‌ی اضطراری		سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت‌های گروهی، نمایش فیلم و اسلاید	۳	-	۳	
۹	ایمنی وسایل نقلیه‌ی امدادی		سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت‌های گروهی، طراحی عملیات	۳	-	۳	
۱۰		آزمون		۲	۲	۴	
		طول دوره		۲۵	۹	۳۴	

عناوين و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۴ دوره‌ی تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در سوانح جاده‌ای متأثر از برف و کولاک

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های لازم برای انجام عملیات امداد، جستجو و نجات در سوانح ترافیکی و جاده‌ای متأثر از مخاطرات برف، کولاک و شرایط خاص جوی

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- آشنایی اولیه با مخاطرات جوی و اقلیمی به‌ویژه برف و کولاک را داشته باشد؛
- ۲- در شرایط خاص جوی و اقلیمی بتواند خدمات امداد و نجات را به حادثه‌دیدگان ارائه نماید؛
- ۳- با فیزیولوژی بدن انسان و تأثیرات کاهش دما بر بدن و تجهیزات آشنا باشد؛
- ۴- در شرایط خاص جوی و اقلیمی بتواند در جاده‌های کشور از خود و تیم عملیاتی در برابر مخاطرات محافظت نماید؛
- ۵- مهارت ماندن (بقاء) در داخل خودرو گرفتار در برف و کولاک را برای مدت چندین ساعت کسب نماید؛
- ۶- با اصول تغذیه و حداقل نیازهای بدن در شرایط اضطراری آشنا باشد؛
- ۷- مهارت استفاده و هدایت خودروهای عملیاتی و امدادی در شرایط مخاطره آمیز را فرا گیرد؛
- ۸- مهارت رهاسازی خودروهای گرفتار و عبور از جاده‌های اصلی و فرعی و موقت را دارا باشد.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی حضور در عملیات‌های جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای متأثر از برف و کولاک در شرایط اضطراری

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات و تمرین عملیاتی

پیش‌نیاز: دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای، دسترسی با طناب، گواهی‌نامه‌ی رانندگی پایه‌ی دوم

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۲ (کد ۲) جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای که دارای گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی فوق باشند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	آزمون ورودی	آزمون تستی سرفصل‌های دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در حوادث جاده‌ای و دوره‌ی اصول پیمایش و ناوبری در عملیات‌های جستجو و نجات		۱	۲	۳	
۲	کلیات و تعاریف	زمین‌شناسی (جغرافیا، هواشناسی، اقلیم و ...)، فیزیک (قوانین فیزیکی مرتبط)، شیمی (انواع جنس و واکنش)، دستگاه‌های همکار و قوانین بالادستی در شرایط مخاطرات اقلیمی، انواع رانندگی (نظامی، امدادی، خدماتی، ورزشی و ...)		۲	-	۲	
۳	ایمنی و شناخت مخاطرات	باد، باران، طوفان، یخ، برف، کولاک و ... مشکلات فنی، عدم برنامه‌ریزی منابع (سوخت، غذا، زمان و ...)		۲	-	۲	
۴	انواع خودروها و عملکر خودرو	خودرو (شاسی، بدنه، موتور، سیستم انتقال قدرت، سیستم تعلیق، سیستم الترونیکی و ...)، انواع خودروها و قابلیت‌ها و محدودیت‌ها		۲	۲	۴	
۵	تجهیز خودرو برای شرایط اضطرار	زنجیر، جک، ضد لغزش، ضد یخ، ضد بخار، لوازم ایمنی، لوازم یدکی، تجهیزات اعلام هشدار، ابزارآلات کار، بیل، چکش، لنگر، تسمه کشش و ...		۲	۳	۵	
۶	انواع سیستم‌های رهاسازی و کشش	برقی، مکانیکی، ساده، ابتکاری		۲	۳	۵	
۷	بقا در خودرو در شرایط اضطراری	خوراک، پوشاک، بهداشت، ایمنی، کمک‌های اولیه		۱	۳	۴	
۸	تمرین عملیاتی	پیمایش در شرایط عملیاتی		-	۵	۵	
۹		آزمون		۱	۱	۲	
				طول دوره			
				۱۳	۱۹	۳۲	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۵ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های نیمه‌حرفه‌ای برای عملیات جستجو و نجات ساختمان‌های فروریخته (آوار)

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- به عنوان یک نجاتگر در عملیات‌های آواربرداری شرکت کند؛
- ۲- کارگاه شمعک‌زنی ایجاد کند و قادر به انجام عملیات تثبیت آوار باشد؛
- ۳- کار در شب را بداند؛
- ۴- روش برخورد با قربانیان را بداند؛
- ۵- کار عملی با تجهیزات جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار) را فرا گیرد.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، برپایی کارگاه و کار عملی با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

پیش‌نیاز: دوره‌ی پایه‌ی جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)، دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربی درجه/کد ۳ و ۲ جستجو و نجات در ساختمان‌های فروریخته (آوار)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی	
				نظری	عملی	جمع کل		
۱	آشنایی با پروتکل‌ها و همکاری با تیم‌های ملی و بین‌المللی، کار با تجهیزات جستجو در آوار (زنده‌یاب‌ها)			۱	-	۱		
۲	کاربری تجهیزات	تجهیزات دستی (دیلم، پتک، قلم، چکش و ...)، تجهیزات کشنده (برقی، دستی، ساده و ...)، تجهیزات دریل (پانچر)، تجهیزات هیدرولیک (جک، فک، قیچی)، تجهیزات پنوماتیک (جک‌های بادی)، تجهیزات دمنده/مکنده، زنده‌یاب‌ها (صوتی، تصویری، امواج رادار، حرارتی)، سیستم‌های شمعک زنی، سیستم‌های جابه‌جایی اجسام سنگین (الوار، پنوماتیک)، انتقال مصدوم از ارتفاع به سطح (عملیات نجات، طناب، نردبان بسکت)، خروج مصدوم و حمل تخصصی		-	۱۶	۱۶		
۳	نحوه‌ی مواجهه با قربانیان			۱	۳	۴		
۴	مانور عملیات سناریو محور (شبانه)	(توجهی، عملیاتی، تحلیلی)		۱	۴	۵		
۵	آزمون						۲	
طول دوره							۲۸	۲۴

عناوين و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۶ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در سیلاب

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پیشرفته برای انجام عملیات جستجو و نجات در سیلاب و آب‌های خروشان

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- اصول جستجو و نجات در سیلاب و آب‌های خروشان را به درستی اجرا نماید؛
- ۲- ضمن آشنایی با تجهیزات سیلاب و آب‌های خروشان، مهارت استفاده از آنها را در عملیات نجات در سیلاب و آب‌های خروشان کسب نموده باشد؛
- ۳- اصول حفظ ایمنی خود و کار تیمی در جریان عملیات‌های جستجو و نجات در سیلاب و آب‌های خروشان را بداند.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در سیلاب و آب‌های خروشان

منابع و مأخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در سیلاب

پیش‌نیاز: دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در سیلاب (بارعایت پیش‌نیازهای یاد شده)، دوره‌ی تخصصی پایه‌ی دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربیان درجه ۲ (کد ۲) جمعیت هلال احمر که دوره‌ی تخصصی پیشرفته‌ی مذکور را گذرانده‌اند.

فرایند مدیریت آموزش‌های تخصصی و مربیان در جمعیت هلال احمر ج.ا.ا

(مفاهیم، الزامات و مقررات)

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	آزمون ورودی	تئوری: ۲۰ سؤال تستی به مدت ۱۰ دقیقه از سرفصل‌های دوره‌ی پایه عملی: شنا (۲۵ متر کراال سینه، ۲۵ متر قورباغه، ۲ دقیقه پای دوچرخه، غوطه‌وری، شناوری غوص)، به سطح آوری وزنه‌ی ۲ کیلویی از عمق ۲/۵ الی ۳ متری، شنای زیر آب ۱۲ متر، حمل وزنه‌ی ۲ کیلویی با شنای پشت		۱	۲	۳	
۲	اصول جستجو و نجات در سیلاب و آب‌های خروشان	جریان‌های اصلی در سیلاب و آب‌های خروشان، عوارض سیلاب و رودخانه، فشارهای هیدرولیکی، مقیاس‌های بین‌المللی درجه‌بندی دشواری آب‌های جاری و سطوح آموزش، نکات مهم برای نجاتگران و ایمنی در سیلاب و آب‌های خروشان، ارتباطات (علائم صوتی و بصری) تیم جستجو و نجات در سیلاب، ملاحظات پزشکی در سیل		۲	۲	۴	
۳	ابزارشناسی و کاربری وسایل و تجهیزات	انواع تجهیزات، انواع قایق و سطوح شناور، ابزارهای فنی کارگاه‌ها، تجهیزات تخصصی مدرن، تجهیزات آبی خاکی و چند منظوره		۱	۲	۳	
۴	کار (بیرون از آب) با کیسه‌ی پرتاب طناب، تله‌های نجات و تجهیزات کمک‌شناوری	روش‌های پرتاب طناب، تله‌های نجات، مهار شناور با روش‌های ۱- ۲- ۳- ۴ نقطه‌ای		۱	۲	۳	
۵	خودنجاتی در آب‌های خروشان و عبور از آب بدون قایق و کارگاه	عبور از موانع و عوارض، وضعیت بدن، انواع عبور عرضی، عبور انفرادی، عبور گروهی (خطی - مثلثی - ۷ شکل - حلقوی)، زاویه‌ی عبور (ورود و خروج از آب)		۱	۳	۴	
۶	سیستم‌ها و کارگاه‌های نجات	تعریف کارگاه، انواع کارگاه، انواع سیستم‌های کارگاهی، سیستم‌های کششی، کارگاه‌های سه نقطه‌ای متغیر و ثابت		۱	-	۱	
۷	سیستم‌های عبور عرضی	کار عملی با سیستم رفت و برگشت عبور عرضی، کار عملی با سیستم رفت و برگشت عبور ۷ شکل		۱	۳	۴	
۸	سیستم‌های ثابت عبور عرضی (با قایق)	سیستم کارگاهی عبور عرضی دو کرانه، سیستم کارگاهی نجات با قایق حمایت در سدهای کوتاه		۱	۳	۴	
۹	تثبیت اجسام شناور در آب و جریان‌های سیلابی	تثبیت و رهاسازی در خودروی گرفتار در آب و رهاسازی و نجات سرنشین‌ها		۱	۲	۳	
۱۰	سیستم‌های پیشرفته‌ی کارگاهی	فرود (راپل) و صعود در حوادث سیلاب		۱	۲	۳	
۱۱	تمرین شبانه	عملیات شبانه در سیلاب و آب‌های خروشان، سازماندهی و آمادگی تیم عملیاتی جستجو و نجات در سیلاب		۱	۴	۵	
۱۲	آزمون (عملی: در طول دوره، کتبی: تستی و تشریحی از سرفصل‌های تدریس شده)			۱	۲	۳	
طول دوره				۱۳	۲۷	۴۰	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۲-۳ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته نجات با طناب

هدف کلی: تربیت امدادگران برخوردار از دانش و مهارت‌های پایه برای عملیات جستجو و نجات در فضای معلق

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر:

- ۱- با تجهیزات تخصصی پایه‌ی نجات در ارتفاع آشنایی یابد؛
- ۲- اصول عملیات نجات در ارتفاع، گره‌ها، ترکیب قرقره‌ها و سه‌پایه و صعود و فرود را بشناسد؛
- ۳- روش‌های نجات، سیستم کراس‌هال، حرکت و کار بر روی سازه‌های فلزی، اصول نجات از چاه، نجات و تخلیه از ساختمان‌های بلند و مهارت‌ها در کار با طناب را تمرین کرده و آن‌ها را بداند.

گروه هدف: نجاتگرانی که در گروه‌های تخصصی جستجو و نجات در کوهستان سازمان‌دهی شده و پیش‌نیازهای دوره‌ی مذکور را گذرانده‌اند و تمایل به ارتقای توانایی‌های خود دارند.

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، برپایی کارگاه و کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در ارتفاع

پیش‌نیاز: دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در کوهستان و دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربیان درجه ۲ (کد ۲) کوهستان جمعیت هلال احمر که دوره‌ی تخصصی پیشرفته‌ی مذکور را گذرانده‌اند یا مربیان درجه ۲ (کد ۲) فدراسیون کوه‌نوردی در رشته‌های غارنوردی، نجات فنی، سنگ‌نوردی و برف و یخ که دوره‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات در کوهستان را در جمعیت هلال احمر گذرانده‌اند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و تعاریف، وظایف	آشنایی با اصطلاحات فضای معلق و حمایت (فیکس کردن، کارگاه‌ها و مانند این‌ها)، استانداردهای تجهیزات نجات، مدیریت تیم و کارگاه‌های نجات		۳	-	۳	
۲	آشنایی با تجهیزات	انواع طناب، انواع کارابین، هارنس‌های نجات، کلاه، اسلینگ، انواع ابزار فرود و انواع ابزار صعود، قرقره‌ها		۲	-	۲	
۳	اصول عملیات نجات روی طناب در فضای معلق	دستیابی، تثبیت و انتقال، Y-Hang، کارگاه‌های دسترسی و نجات		۲	-	۲	
۴	قرقره‌ها و ۳ پایه و تک پایه، وینچ‌ها	انواع ۳ پایه‌ی نجات، سیستم‌های ۱:۱، ۲:۱، ۳:۱، سیستم‌های چند به یک ترکیبی، سیستم‌های چند به یک قرقره‌ای (ساده)، پاسا بلاک، تک پایه و وینچ‌ها		۹		۱۰	
۵	گره‌ها	بارل، دو سر طناب، حمایت، خودحمایت، ۸ خرگوش، پروانه و مانند این‌ها		۲		۲	
۶	روش‌های نجات	بالاکشی، فرود دهی، تغییر مسیر نجات، مصدوم سرپایی بدون هارنس		۲		۲	
۷	حرکت بر روی سازه‌ها	اصول حرکت، اصول ایمنی و تجهیزات، کنترل سایش، عبور از گره‌ها، محافظ‌ها، حمایت‌ها و انحراف‌ها، سیستم‌های کراس‌هال		۴		۵	
۸	تیرول‌ها	برقراری و نصب، انتقال مصدوم		۴		۴	
۹	نجات و تخلیه از ساختمان‌های بلند	تخلیه‌ی مصدوم و نفر از ساختمان‌های آسیب‌دیده (حریق، تخریب)، آشنایی با انواع سازه و ساختمان، ایمنی و حوادث		۳		۴	
۱۰	نجات از چاه و فضاهای محدود	شناخت خطرات، نحوه‌ی اجرای عملیات		۱		۲	
۱۱	بسکت	انواع بسکت، روش‌های تثبیت مصدوم و روش‌های اتصال (تراز) بسکت، انتقال عمودی، تغییر حالت از عمودی به افقی و بالعکس، انتقال افقی		۵		۶	
۱۲		آزمون		۲		۴	
طول دوره				۱۴	۳۲	۴۶	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۸ دوره‌ی آموزشی تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در کوهستان

هدف کلی: تربیت امدادگران برخوردار از دانش و مهارت‌های نیمه‌حرفه‌ای برای عملیات جستجو و نجات در کوهستان

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- با تیروول و اصول سنگ‌نوردی آشنایی یابد؛
- ۲- روش‌های جستجو، نجات مصدوم از دیواره و نجات از شیب را دانسته و به‌طور عملی تمرین کرده باشد.
- ۳- عملیات با بالگرد در کوهستان را شناخته و به‌طور عملی تمرین کرده باشد.
- ۴- تجهیزات جستجو و نجات را شناخته و با روش‌های جستجو و نجات (رهاسازی، تثبیت و حمل مصدوم) آشنا باشد.

گروه هدف: نجاتگرانی که در گروه‌های تخصصی جستجو و نجات در کوهستان سازمان‌دهی شده و پیش‌نیازهای دوره‌ی مذکور را گذرانده‌اند و تمایل به ارتقای توانایی‌های خود دارند.

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در کوهستان

پیش‌نیاز: پایه‌ی جستجو و نجات در کوهستان و دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربیان درجه ۲ (کد ۲) کوهستان که گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی مذکور را دارا می‌باشند یا مربیان فدراسیون کوه‌نوردی در رشته‌های برف و یخ، سنگ‌نوردی و غارنوردی که دارای مدرک تخصصی دوره‌ی جستجو و نجات کوهستان در جمعیت هلال احمر می‌باشند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تعاریف	شناخت برف و محیط‌های زمستانی و برفی، کولاک و طوفان و خطرات مربوطه، روش‌های بقا و شرایط اضطراری در برف		۲	-	۲	
۲	خود امدادی و کمک‌های اولیه	کمک‌های اولیه در افراد هایپوترم، سرمازدگی، یخ‌زدگی (Frostbite)، هایپوترمی، برف‌کوری، جنگل و کویر		۲	۲	۲	
۳	بقا	آب (در شرایط ویژه)، سرپناه (در شرایط ویژه)، تغذیه (در شرایط ویژه)، حفظ دمای بدن (در شرایط ویژه)، بهداشت عمومی (در شرایط ویژه)، کیت بقا		۸	۸	۸	
۴	خطرات	خطرات محیط‌های برفی، خطرات محیط‌های دیواره‌ای و سنگی، خطرات جنگل‌ها، خطرات کویر، خطرات دره‌ها و غارها، پیشگیری - آمادگی و پاسخ، ارزیابی خطر، ایمن‌سازی محیط		۳	-	۳	
۵	(مرور و یادآوری) تجهیزات فردی و گروهی	حفاظت شخصی، لوازم انفرادی، ست‌ها (پک‌ها)ی استاندارد		۲	۲	۴	
۶	(یادآوری و تکمیلی) طناب، گره‌ها و کارگاه‌ها	انواع کارگاه‌ها، گره‌های پر کاربرد		۲	۲	۲	
۷	پیمایش در برف / کویر / جنگل	حرکت بدون ابزار در شیب‌های برفی، حرکت با کلنگ، پیمایش محیط کویری، پیمایش محیط جنگلی		۲	۲	۲	
۸	اصول و روش‌های جستجو و نجات	روش‌های جستجو در یخچال‌های طبیعی / کویر / جنگل، روش‌های جستجو در محیط‌های برفی، اصول جستجو و نجات در برف سنگین، اصول جستجو و نجات در کولاک و روش‌های جستجو با تیم‌های زمینی، سگ، رسکیو رادار، روش‌های جستجو در محیط‌های جنگلی		۶	۶	۶	
۹	صعود و فرود و عبور از عرض	انواع صعود، انواع فرود، تیروول، انواع بالاکشی		۸	۸	۸	
۱۰	رها سازی، تثبیت و نگهداری از مصدوم	کمپ اضطراری در محل‌های سنگی، کمپ اضطراری در محل‌های برفی، کمپ اضطراری در محل‌های جنگلی، کمپ اضطراری در محل‌های کویری		۵	۵	۵	
۱۱	روش‌های انتقال مصدوم	حمل با بسکت		۵	۵	۵	
۱۲		آزمون		۱	-	۲	
		طول دوره		۸	۴۰	۴۸	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی پیشرفته جستجو و نجات

۳-۲-۹ دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین

هدف کلی: تربیت نجاتگران برخوردار از دانش و مهارت‌های لازم برای عملیات جستجو و نجات در بهمن و برف سنگین

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- کلیات مبانی و مفاهیم مدیریت بحران در بهمن، برف سنگین و کولاک را بداند؛
- ۲- کمک‌های اولیه در برف و سرما را بداند؛
- ۳- مبانی پیمایش و اصول جستجو و نجات در برف را بداند؛
- ۴- تجهیزات جستجو و نجات را شناخته و با روش‌های جستجو و نجات (رهاسازی، تثبیت و حمل مصدوم) آشنا باشد.

گروه هدف: نجاتگران متقاضی عضویت در تیم‌های تخصصی جستجو و نجات در کوهستان

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، نمایش فیلم و اسلاید، کار با تجهیزات و ابزار جستجو و نجات در بهمن، برف سنگین و کولاک

پیش‌نیاز: پایه و پیشرفته‌ی جستجو و نجات در کوهستان، پایه‌ی دسترسی با طناب

مربی مجاز به تدریس: مربیان درجه ۲ (کد ۲) کوهستان جمعیت هلال‌احمر که گواهی‌نامه‌ی تخصصی پیشرفته‌ی دوره‌ی مذکور را دارا می‌باشند یا مربیان درجه ۲ (کد ۲) فدراسیون کوه‌نوردی در رشته‌های برف و یخ، مربیان اسکی کوهستان و مربیان اسکی فدراسیون اسکی و ورزش‌های زمستانی که دوره‌ی جستجو و نجات پایه‌ی کوهستان را در جمعیت هلال‌احمر گذرانده‌اند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تعاریف	شناخت برف و محیط‌های زمستانی و برفی، کولاک و طوفان و خطرات مربوطه، روش‌های بقا و شرایط اضطراری در برف		۲	-	۲	
۲	دانش و مهارت‌های فردی در برف	انواع راه رفتن در برف و انواع شیب، تجهیزات برف و نحوه‌ی استفاده، انواع فرود و سخمه کردن		۳	۳	۳	
۳	بهمن‌شناسی	شناخت بهممن و انواع آن، عوامل ایجاد بهممن، رفتار بهممن، انواع تخمین و پروفیل برف، ریسک و محاسبه‌ی آن		۴	۴	۸	
۴	جستجو و نجات در بهممن	تخمین و ردزنی، روش‌های جستجو، Recco، رسکیو رادار (Rescue Radar) و تکنولوژی‌های نو، آشنایی با روش‌های جستجو با DVA، مرور ناوبری با GPS، آشنایی با ست بهممن، روش‌های سونداژ و تخلیه، الزامات و ضروریات عملیات جستجو و دسترسی، تثبیت، انتقال (بسکت برف)		۶	۸	۱۴	
۵	کارگاه‌های برف	انواع کارگاه در برف و یخ، روش‌های بالاکشی و حمل بسکت، روش‌های فرود دهی در برف، بالاکشی ۲:۱		۴	-	۴	
۶	دسترسی با اسکی و راکت برف	آشنایی با اسکی کوهستان، قابلیت‌ها و محدودیت‌ها، صعود با اسکی		۲	۲	۴	
۷	دانستنی‌های عمومی	انواع خودرو و تجهیزات لجستیکی، انواع حوادث زمستانی، پیشگیری، آمادگی و پاسخ، ترکیب سنگ و برف و یخ		۱	-	۱	
۸	اقدامات پیش‌بیمارستانی در برف و سرما	مرور بیماری‌ها و تروماهای برف، اقدامات ضروری		۱	-	۱	
۹		آزمون		۲	۲	۴	
طول دوره				۱۴	۲۱	۳۵	

۴- دوره‌های تخصصی پایه و پیشرفته راهبري و مديريت

دوره‌ی تخصصی پایه مديريت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات

در این دوره‌ی آموزشی، فراگیران مبانی پایه و مهارت‌های لازم برای هدایت، فرماندهی و هماهنگی در عملیات جستجو و نجات و امداد را فرا می‌گیرند و آمادگی‌های لازم برای مديريت و فرماندهی در تیم‌های عملیاتی را کسب می‌کنند.

هدف از دوره‌های پایه:

- ۱- تأمین نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز
- ۲- بهبود و ارتقای سطح دانش و مهارت نیروها در پاسخ‌گویی مطلوب به سوانح
- ۳- تربیت نجاتگران و امدادگران متخصص به منظور بالابردن توان عملیاتی و مديريت در صحنه‌ی آسیب
- ۴- ترویج فرهنگ کار تیمی

دوره‌ی تخصصی پیشرفته مديريت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات

در این دوره‌ی آموزشی، فراگیران دانش تخصصی و مهارت فنی لازم برای مشارکت در عملیات امداد و نجات در سطح حرفه‌ای را فرا گرفته و آمادگی‌های لازم برای هدایت، فرماندهی و هماهنگی عملیات را کسب می‌کنند.

هدف از دوره‌های پیشرفته:

- ۱- تأمین نیروی انسانی متخصص و مورد نیاز
- ۲- بهبود و ارتقای سطح پاسخ‌گویی مطلوب به سوانح
- ۳- تربیت نجاتگران و امدادگران متخصص به منظور بالابردن توان عملیاتی و مديريت در صحنه‌ی آسیب
- ۴- ترویج فرهنگ کار تیمی

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی راهبری و مدیریت

۴-۱- دوره‌ی آموزش تخصصی پایه مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات

هدف کلی: آشنایی با اصول و مبانی سامانه‌های مدیریت و فرماندهی در حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- پنج فعالیت سازمانی عمده را در سیستم فرماندهی سوانح و مدیریت بحران نام برده و عملکرد اصلی هر یک از آن‌ها را توضیح دهد؛
- ۲- کاربرد یا هدف هر یک از ویژگی‌های اصلی دوازده‌گانه‌ی ICS را شرح دهد؛
- ۳- چگونگی توسعه یا کوچک شدن سازمان را برای تأمین نیازهای عملیاتی سانحه (فوریت) یا رویداد توضیح دهد؛
- ۴- چگونگی استفاده از تسهیلات مختلف را برای حمایت از سانحه یا رویداد توضیح دهد؛
- ۵- لزوم هدف‌گذاری، مدیریت صحیح منابع سانحه، زمان‌بندی فعالیت، منابع، گزارش و مستندسازی را شرح دهد؛
- ۶- اقدامات موردنیاز قبل از اعزام به سانحه و پس از ترک سانحه و همچنین، مراحل حضور و غیاب را شرح دهد.

گروه هدف: همه اعضای صف و ستاد، تکنسین‌ها، کارشناسان، مدیران سرپرست، معاونان و مدیران سازمان‌های پاسخ‌گو به حوادث

منابع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، ایجاد موقعیت‌های شبیه‌سازی شده، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: مقدماتی امداد، مقدماتی نجات، پایه‌ی اقدامات پیش‌بیمارستانی، اصول پیمایش و ناوبری در عملیات امداد و نجات، پایه‌ی مخابرات و ارتباطات رادیویی، داشتن حداقل دو گواهی‌نامه‌ی تخصصی پایه‌ی جستجو و نجات

مربی مجاز به تدریس: دارندگان مدرک مربیگری درجه ۳ (کد ۳) مدیریت و فرماندهی یا دارندگان مدرک کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته‌های مدیریت بحران، مدیریت سلامت در بلایا، سیاست‌گذاری سلامت که دارای گواهی‌نامه‌ی دوره‌ی تخصصی باشند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوهی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	خط مشی	تاریخچه، ساختار فرماندهی ICS و آشنایی کلی با سامانه‌ی NIMS		۲	-	۲	
۲	اصول و ویژگی‌ها	عملکردهای پنج‌گانه‌ی اصلی، ویژگی‌های ICS، شکل‌گیری و انتقال فرماندهی، انعطاف‌پذیری، حیطه‌ی مسئولیت		۲	-	۲	
۳	نما و خطوط کلی سازمانی	آشنایی با نمادهای سازمانی ICS، قسمت، بخش، گروه، شعبه		۲	۱	۳	
۴	تسهیلات مورد نیاز در کنترل سوانح و رویدادها	انواع تسهیلات فیزیکی، خصوصیات، شرایط و دلایل به‌کارگیری آن‌ها: مقر فرماندهی، پایگاه، اردوگاه، پایگاه بال‌گرد، محل استقرار، نقاط فرود، آشنایی با ساخت و کاربری علائم استاندارد شده‌ی تسهیلات		۲	۲	۴	
۵	منابع انسانی پاسخ به سوانح و رویدادها	آشنایی با نیروی واکنش سریع، تیم‌های عملیاتی، آشنایی با انواع وضعیت منابع انسانی، چارت‌سازی و انواع چینش منابع در عملیات میدانی		۲	۲	۴	
۶	مسئولیت‌های مشترک در ICS	اقدامات: پیش از اعزام، در صحنه‌ی حادثه، اصول و نحوه‌ی ترخیص منابع از سانحه		۲	۱	۳	
۷	سازمان‌دهی ICS	سازمان ICS، فرماندهی سانحه و ستاد فرماندهی، سمت‌ها و قسمت‌های ستاد کل ICS، روند گزارش و جریان اطلاعات در سازمان سانحه، جریان دستور و فرمان‌ها در سازمان		۴	-	۴	
۸	چگونگی سازمان‌دهی برای کنترل سانحه	راهکارهای سازمان‌دهی، سازمان‌دهی برای رویدادها و سوانح، اصول و شیوه‌ی انتقال فرماندهی، سازمان‌دهی عملیات مقابله با حوادث و سوانح، فرماندهی یکپارچه، انتخاب کارکنان سازمان ICS		۳	۱	۴	
۹	مدیریت بر منابع	بررسی اجمالی برنامه‌ریزی برای مدیریت، اصول مدیریت منابع، مدیریت منابع سانحه، تعیین نیازهای منابع سانحه، صدور سفارش، فرایند اعلام حضور، استفاده و ترخیص منابع، نکات کلیدی در مدیریت منابع		۳	۱	۴	
۱۰	برنامه‌ریزی برای کنترل رویدادها و سوانح	اهمیت برنامه‌ریزی، طرح‌ها و دوره‌های عملیاتی، فرایند برنامه‌ریزی و الزامات اطلاعاتی، تهیه‌ی طرح و برنامه‌ی عملیاتی برای مقابله در سوانح		۲	-	۲	
۱۱	کار عملی گروهی (سناریو)	تیم‌سازی و تمرین در تیم‌های ۳ تا ۷ نفره، تمرین براساس سناریوهای حادثه‌ی طبیعی، انسان‌ساخت و ترکیبی با تأکید بر اهداف رفتاری دوره و تشکیل و انتقال فرماندهی، سازمان‌دهی، برنامه‌ریزی، مدیریت منابع، مستندسازی		۲	۴	۶	
۱۲		آزمون		۲	۲	۴	
		طول دوره		۲۸	۱۴	۴۲	

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌های تخصصی راهبری و مدیریت

۴-۲- دوره‌ی آموزش تخصصی پیشرفته مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات

هدف کلی: ارتقای دانش و کسب مهارت حرفه‌ای در مدیریت و فرماندهی برای مدیران سرپرست، معاونان، فرماندهان گروه‌های عملیاتی سازمان‌های پاسخ‌گو به حوادث و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- در یک طرح شبیه‌سازی شده برای سازمان خود، ستاد فرماندهی و ستاد کل را شکل دهد؛
- ۲- در موقعیتی شبیه‌سازی شده، ساختار فرماندهی متحد را شکل دهد؛
- ۳- با یک تمرین نشان دهد که چگونه شیوه‌های متعدد مربوط به مدیریت سوانح را که ابعاد گسترده دارند، به کار می‌گیرند؛
- ۴- با استفاده از طرح شبیه‌سازی شده، ساختار فرماندهی میدانی را طراحی کند؛
- ۵- تفاوت‌های اساسی میان فرماندهی میدانی، هماهنگی چند سازمانی و مراکز عملیات فوریتی را مشخص کند؛
- ۶- کاربردهای اجرایی، پشتیبانی، مالی و گزارشی عملیات بزرگ مقابله با سوانح را توضیح دهد.

گروه هدف: کارشناسان ارشد، مدیران سرپرست، مدیران ستادی، اعضای شوراها و کمیته‌های سیاست‌گذاری، معاونان، مدیران میانی، مدیران ارشد سازمان‌های پاسخ‌گو به حوادث و سوانح

منبع و مآخذ: محتوای علمی برای مباحث تخصصی تدوین خواهد شد.

روش‌های آموزش: سخنرانی، کنفرانس کلاسی، مانورهای روی میز، ایفای نقش، پرسش و پاسخ، فعالیت گروهی، بحث کلاسی، ایجاد موقعیت‌های شبیه‌سازی شده، نمایش فیلم و اسلاید

پیش‌نیاز: پایه‌ی مدیریت و فرماندهی در عملیات جستجو و نجات، دارا بودن حداقل گواهینامه‌ی دو دوره‌ی جستجو و نجات پیشرفته و یک دوره‌ی امداد پیشرفته

مربی مجاز به تدریس: مربی درجه/کد ۲ و ۳ دوره‌ی مدیریت و فرماندهی

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیبوی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	ستاد فرماندهی و ستاد کل	آشنایی با سامانه‌ی NIMS و زیرسامانه‌های PIS, ICS, MACS, مروری بر عناصر، وظایف و ساختار ستاد و ستاد کل در مدیریت و فرماندهی		۳	۱	۴	
۲	فرماندهی یکپارچه	انواع سیاست‌ها، رهنمودها، و موافقت‌نامه‌های سازمانی بر فعالیت‌های مدیریتی مقابله با سانحه، موارد تأثیرگذار بر پیچیدگی سانحه، فرایند انتقال و رهنمودهای اصلی سمت‌های ستاد فرماندهی و ستاد کل، مراحل اصلی فرایند برنامه‌ریزی		۲	۱	۳	
۳	مدیریت سوانح بزرگ و پیچیده	عوامل اصلی مرتبط با حوادث و رویدادهای بزرگ و پیچیده، چهار گزینه از موارد گسترش سازمان مقابله با سانحه و شرایط کاربردی کردن آن‌ها، چگونگی به کارگیری گزینه‌های مختلف مرتبط با مدیریت سوانح و رویدادها		۲	۲	۴	
۴	چگونگی اداره‌ی منطقه‌ی تحت فرمان (فرماندهی میدانی)	تعریف فرماندهی میدانی، مزیت‌های اصلی استفاده از فرماندهی میدانی، چگونگی، زمان‌بندی و شکل‌گیری، ساختار و شش مسئولیت اصلی فرماندهی میدانی		۳	۲	۵	
۵	چگونگی ایجاد هماهنگی چند سازمانی در ICS	انواع مشکلات مدیریتی ناشی از ناهماهنگی چند سازمانی، اصطلاحات اساسی مربوط به هماهنگی چند سازمانی، تعیین رهنمودهای اساسی برای ایجاد و استفاده از سیستم و گروه‌های هماهنگی چندسازمانی MACS، تعیین اجزای اساسی یک سیستم هماهنگی چند سازمانی		۲	۲	۴	
۶	برنامه‌ریزی برای کنترل رویدادها و سوانح	اهمیت برنامه‌ریزی، طرح‌های عملیاتی، دوره‌های عملیاتی، عناصر ضروری در طرح عملیاتی، فرایند برنامه‌ریزی، برنامه‌ریزی و الزامات اطلاعاتی برای ترخیص نیروها در سانحه، تهیه‌ی طرح عملیاتی سانحه، برنامه‌ریزی برای مقابله با حوادث و سوانح		۴	۳	۷	
۷	کار عملی (سناریو)	براساس سناریوهای حادثه‌ی طبیعی، انسان‌ساخت و ترکیبی، به‌عنوان مدیر در یک حادثه، ستاد فرماندهی خود را تشکیل و ساختار فرماندهی متحد را ایجاد کنند، در صورت گسترش ابعاد حادثه سازمان را گسترش، تفاوت‌ها و حدود عملکرد فرماندهی میدانی و MACS و EOC را عملاً تعیین نمایند.		-	۴	۴	
۸		آزمون		۲	۲	۴	
طول دوره				۱۸	۱۷	۳۵	

۵- دوره‌های تربیت مربی

جدول ۲-۲: اهم عناوین موضوع‌های کارگاه روش تدریس ویژه‌ی مربیان

ردیف	موضوع	مدت زمان (به ساعت)
۱	فرایند کلی مدیریت آموزش (نیازسنجی، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی)	۲
۲	مفاهیم یادگیری و تدریس	۲
۳	نقش و مهارت‌های اساتید در فرآیند یاددهی/ یادگیری	۳
۴	نقش‌های فراگیر در فرآیند یاددهی/ یادگیری	۲
۵	اجزای اصلی طرح درس و طرح دوره	۳
۶	انواع اهداف آموزشی و کاربرد آن در فرایند تدریس/ یادگیری	۳
۷	اصول و انواع روش تدریس با تأکید بر روش‌های تدریس مشارکتی و کارگاهی	۶
۸	آشنایی با ارزیابی دستاوردهای یادگیری فراگیران	۳
	طول دوره	۲۴

فصل سوم

دوره‌های تخصصی معاونت بهداشت، درمان و توان بخشی

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش مقدماتی ارزیابی سوانح

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند مفاهیم ارزیابی کلی را درک کرده، در حین سوانح به کار گیرد.

۱- جهت‌یابی طبیعی را انجام دهد؛

۲- توانایی ثبت آمار زیستی را داشته باشد؛

۳- با واژه‌شناسی کاربردی در سوانح آشنا باشد؛

۴- اصول گزارش‌نویسی را بداند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	معارفه، توجیه، پیش‌آزمون		سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...	۲	-	۲	آزمون تئوری، آزمون عملی، کار گروهی
۲	مرور داده‌های دست دوم، گردآوری داده‌های دست اول			۱	۳	۴	
۳	جهت‌یابی طبیعی			۱	۱	۲	
۴	فناوری اطلاعات، نرم‌افزار maps.me			۱	۱	۲	
۵	آمار زیستی			۲	-	۲	
۶	تیم‌سازی (کار گروهی و کار تیمی)			۱	۱	۲	
۷	ترمینولوژی (واژه‌شناسی کاربردی سوانح)			۲	-	۲	
۸	ارائه‌ی مطالب فراگیران			۱	۳	۴	
۹	مستندسازی (اصول گزارش‌نویسی)			۱	۱	۲	
۱۰	آزمون			۲	-	۲	
طول دوره				۱۴	۱۰	۲۴	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش پایه ارزیابی سوانح

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه‌دیده، ارزیابی کلی را انجام دهد.

- ۱- توانایی تحلیل و توزیع داده‌ها را داشته باشد؛
- ۲- بتواند مسیر و جهت جغرافیایی صحیح را شناسایی نماید؛
- ۳- بتواند ایمنی و امنیت خود و همکارانش را حفظ نماید؛
- ۴- توانایی مستندسازی فرایندهای اجرایی را داشته باشد.

شیوه‌ی ارزشیابی	ساعات آموزشی			روش تدریس	عناوین فرعی	سرفصل	ردیف
	جمع کل	عملی	نظری				
آزمون تئوری، عملی، کار گروهی	۲	-	۲	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی، تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...		معارفه، توجیه، پیش‌آزمون	۱
	۴	۳	۱			تحلیل و توزیع داده‌ها	۲
	۲	۱	۱			نقشه‌خوانی	۳
	۲	۱	۱			Google Earth	۴
	۲	-	۲			جمعیت‌شناسی و سرشماری	۵
	۲	۱	۱			تیم‌سازی (ایمنی و امنیت، مسائل حقوقی و اخلاقی)	۶
	۲	-	۲			واژه‌شناسی کاربردی ارزیابی سوانح	۷
	۲	-	۲			مستندسازی (عکسبرداری)	۸
	۴	۳	۱			ارائه‌ی فراگیران	۹
	۲	-	۲	آزمون		۱۰	
	۲۴	۹	۱۵	طول دوره			

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش پیشرفته ارزیابی سوانح

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه‌دیده، ارزیابی کلی را انجام دهد.

۱- توانایی ناوبری تیم همراه را داشته باشد؛

۲- اصول اسکان اضطراری را بداند؛

۳- با روش نگهداری فایل‌های اطلاعاتی آشنا باشد؛

۴- بتواند برآورد مناسبی از جمعیت آسیب‌دیده داشته باشد؛

۵- بتواند کروکی محل اسکان را ترسیم کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	معارفه، توجیه، پیش‌آزمون			۲	-	۲	آزمون تئوری، آزمون عملی، کار گروهی
۲	ناوبری و ارزیابی			۱	۱	۲	
۳	سرپناه، اسکان و اردوگاه، اقلام امدادی (غیرخوراکی)		سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث	۱	۳	۴	
۴	فایل‌های اطلاعاتی			۱	۱	۲	
۵	آمار (روش‌های تخمین و برآورد جمعیت)		گروهی	۲	-	۲	
۶	تیم‌سازی (اندازه و ترکیب تیم)		تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...	۲	۲	۴	
۷	ترمینولوژی (واژه‌شناسی کاربردی اسکان و سرپناه)			۲	-	۲	
۸	مستندسازی (کشیدن نقشه و کروکی)			۲	-	۲	
۹	ارائه‌ی مطالب توسط فراگیران			۱	۳	۴	
۱۰	آزمون			۱	۱	۲	
طول دوره				۱۵	۱۱	۲۶	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش ارزیابی غذا و تغذیه

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه‌دیده، ارزیابی تخصصی در مورد غذا و تغذیه را انجام دهد.

- ۱- بتواند مهارت‌های نوبری را در زمان سوانح به کار گیرد؛
- ۲- با ارزیابی و فن‌آوری اطلاعات آشنا باشد؛
- ۳- شاخص‌های ارزیابی تغذیه در سوانح را بداند؛
- ۴- بتواند امنیت غذایی را ارزیابی کند؛
- ۵- بتواند مداخلات غذایی را مدیریت کند.

شبه‌وی ارزشیابی	ساعات آموزشی			روش تدریس	عناوین فرعی	سرفصل	ردیف
	جمع کل	عملی	نظری				
آزمون تئوری، آزمون عملی، کار گروهی	۲	-	۲	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...		معارفه، توجیه، پیش‌آزمون	۱
	۲	۱	۱			مرور ارزیابی عمومی	۲
	۲	۱	۱			مهارت‌های نوبری (کار با قطب‌نما)	۳
	۲	۱	۱			ارزیابی و فناوری اطلاعات (OSM)	۴
	۲	-	۲			جمعیت‌شناسی و آمار (نمونه‌گیری)	۵
	۴	۲	۲			ترمینولوژی غذا و تغذیه (شاخص‌های ارزیابی تغذیه)	۶
	۲	-	۲			ارزیابی امنیت غذایی سوانح	۷
	۲	-	۲			برنامه‌ریزی مداخلات	۸
	۴	۳	۱			ارائه‌ی فراگیران	۹
	۲	-	۲		آزمون	۱۰	
	۲۴	۸	۱۶		طول دوره		

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی آب و فاضلاب

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه‌دیده، ارزیابی تخصصی در مورد آب و فاضلاب را انجام دهد.

۱- با محتوای بهداشت آب و فاضلاب آشنا باشد؛

۲- بتواند با GPS مسیریابی کند؛

۳- بتواند از فناوری اطلاعات برای ارزیابی بهره‌گیرد؛

۴- با اصطلاحات کاربردی آب و فاضلاب در سوانح آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	معارفه، توجه، پیش‌آزمون		سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...	۲	-	۲	آزمون تئوری، آزمون عملی، کار گروهی
۲	آب آشامیدنی و مصرفی، فاضلاب و بهداشت محیط			۲	۲	۴	
۳	ناوبری (کار با GPS)			۱	۱	۲	
۴	مستندسازی (فیلمبرداری)			۱	۱	۲	
۵	فناوری اطلاعات (Google Maps)			۲	-	۲	
۶	آمار (نسبت‌ها و میزان‌ها)			۲	-	۲	
۷	تیم‌سازی (لجستیک ارزیابی)			۲	-	۲	
۸	ترمینولوژی (واژه‌شناسی کاربردی آب و فاضلاب)			۲	-	۲	
۹	ارائه‌ی فراگیران			۱	۳	۴	
۱۰	آزمون		۲	-	۲		
طول دوره				۱۷	۷	۲۴	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی سلامت (مراقبت‌های بهداشتی)

هدف کلی: تأمین نیروی انسانی آموزش‌دیده و کارآمد برای ارزیابی حوادث و سوانح و توان‌افزایی جمعیت هلال احمر در روند ارزیابی سوانح

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه‌دیده، ارزیابی تخصصی در مورد سلامت را انجام دهد.

۱- با اصول بقا در طبیعت آشنا باشد؛

۲- بیماری‌های واگیر و غیرواگیر را بشناسد؛

۳- بتواند ارزیابی مناسبی از سلامت منطقه‌ی آسیب‌دیده داشته باشد؛

۴- با استانداردهای، نگهداری و توزیع مستندات آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	معارفه، توجیه، پیش‌آزمون			۲	-	۲	آزمون تئوری، آزمون عملی، کار گروهی
۲	بقا در طبیعت			۱	۱	۲	
۳	بهداشت روان، مادر و کودک، بیماری‌های واگیر و غیرواگیر		سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۳	۱	۴	
۴	Web GIS		تسهیل شده، تمرین‌های کارگاهی و ...	۱	۱	۲	
۵	آمار بهداشتی			۲	-	۲	
۶	تیم‌سازی (هدایت تیم)			۲	-	۲	
۷	ترمینولوژی (واژه‌شناسی کاربردی ارزیابی سلامت)			۲	-	۲	
۸	مستندسازی (استانداردسازی، نگهداری و توزیع مستندات)			۲	-	۲	
۹	ارائه‌ی مطالب توسط فراگیران			۱	۳	۴	
۱۰	آزمون			۲	-	۲	
طول دوره							۲۴

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش آشنایی با سوانح و بلایا و مفاهیم و کلیات آن

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با مفهوم و کلیات سوانح و بلایا

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- سلامت را تعریف کند؛
- ۲- ابعاد سلامتی را نام ببرد؛
- ۳- اهمیت سلامت روانی در جوامع بشری را شرح دهد؛
- ۴- سوانح و بلایا را تعریف کند؛
- ۵- انواع سوانح و بلایا را نام ببرد؛
- ۶- اثرات سوانح و بلایا بر سلامت افراد جامعه و نیروهای امدادی را شرح دهد؛
- ۷- اهمیت اثرات روان‌شناختی بر نیروهای امدادگران را توضیح دهد؛
- ۸- استرس را تعریف کند و راه‌های مقابله و ابعاد آن را شرح دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف		سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم، کار گروهی	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۲	تعاریف بحران، رخداد/ مخاطره			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	منشأ و علل ایجاد بحران			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	تعریف مدیریت بحران			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۵	ویژگی‌های مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۶	مفاهیم مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۷	تعریف سلامت			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۸	بهداشت روانی در سوانح			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۹	استرس و پیامدهای آن			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	آزمون			-	۴۵'		
طول دوره				۱۱/۴۵'	۲/۳۰'	۱۴/۱۵'	

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش شناخت گروه‌های آسیب‌پذیر در سوانح و بلایا (نیازسنجی و غربالگری)

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با گروه‌های آسیب‌پذیر در بلایا و عوارض و پیامدهای روانی - اجتماعی در هر گروه

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

۱- سلامت و ابعاد آن را تعریف کند؛ ۲- استرس را تعریف کند و انواع آن را شرح دهد؛ ۳- مراحل واکنش‌های روان‌شناختی را نام ببرد و علائم آن را شرح دهد؛ ۴- گروه‌های آسیب‌پذیر را نام ببرد؛ ۵- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه کودک و نوجوان را شرح دهد؛ ۶- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه سالمندان را شرح دهد؛ ۷- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه زنان را شرح دهد؛ ۸- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه معلولین را شرح دهد؛ ۹- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه امدادگران را شرح دهد؛ ۱۰- علائم و عوارض روانی - اجتماعی در گروه پناهندگان و آوارگان را شرح دهد؛ ۱۱- کمک‌های اولیه‌ی روانی - اجتماعی و خدمات مربوط به هر کدام از گروه‌های فوق‌الذکر را ارائه دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی		
				نظری	عملی	جمع کل			
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی		
۲	آشنایی با مفاهیم و تعاریف سلامت، سوانح و بلایا			۱	۳۰'	۱/۳۰'			
۳	آشنایی با گروه‌های آسیب‌پذیر			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'			
۴	پیامدهای روانی - اجتماعی در کودک و نوجوان و چگونگی مداخلات روان‌شناختی در این گروه	سخنرانی تعاملی،		۱	۱	۲			
۵	پیامدهای روانی - اجتماعی در زنان و اصول مداخلات روان‌شناختی در این گروه	پرسش و پاسخ،		۱	۳۰'	۱/۳۰'			
۶	پیامدهای روانی - اجتماعی در سالمندان و اصول مداخلات روان‌شناختی در این گروه	نمایش فیلم،		۱	۳۰'	۱/۳۰'			
۷	پیامدهای روانی - اجتماعی در پناهندگان و آوارگان و اصول مداخلات روان‌شناختی در این گروه	کار گروهی		۱	۱	۲			
۸	پیامدهای روانی - اجتماعی در معلولین و بیماران خاص و اصول مداخلات روان‌شناختی در این گروه			۱	۳۰'	۱/۳۰'			
۹	پیامدهای روانی - اجتماعی در امدادگران و اصول ملاحظات روان‌شناختی در این گروه			۱	۳۰'	۱/۳۰'			
۱۰	آزمون			۴۵'	-	۴۵'			
طول دوره							۱۵/۱۵'	۴/۳۰'	۱۰/۴۵'

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش پیامدها و اختلالات روان‌شناختی شایع در سوانح و بلایا

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با پیامدهای روان‌شناختی و رفتاری سوانح و بلایا

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- سلامت را تعریف کند؛
- ۲- اهمیت سلامت روانی در جوامع بشری را شرح دهد؛
- ۳- سوانح و بلایا را تعریف کند؛
- ۴- اثرات سوانح و بلایا بر سلامت افراد جامعه و نیروهای امدادی را شرح دهد؛
- ۵- اهمیت اثرات روان‌شناختی بر نیروهای امدادگران را توضیح دهد؛
- ۶- استرس را تعریف کند و راه‌های مقابله و ابعاد آن را شرح دهد؛
- ۷- مراحل واکنش‌های روان‌شناختی را نام ببرد؛
- ۸- مرحله‌ی شوک و علائم آن را شرح دهد؛
- ۹- مرحله‌ی واکنش را تعریف کند و علائم آن را شرح دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	تعریف بحران، منشأ و انواع آن			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	تعریف سلامت			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	بهداشت روانی در سوانح			۱	-	۱	
۵	واکنش‌های روانی شایع در بحران		سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ،	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۶	اختلال استرس پس از حادثه (PTSD)			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۷	اختلال استرس حاد (ASD)			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۸	اختلال هراس		نمایش فیلم،	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۹	اختلال وسواس جبری		کار گروهی	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	اختلالات شبه جسمی			۱	-	۱	
۱۱	اختلال افسردگی عمده			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۲	اختلالات ناشی از سوء مصرف دارو/ مواد			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۳	اختلالات سوگ			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۴	آزمون			۴۵'	-	۴۵'	
طول دوره							۱۹/۱۵'

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش مداخلات روان‌شناختی در بحران‌ها و سوانح

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با مداخلات روان‌شناختی در بحران‌ها و سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- بازی درمانی را تعریف کند؛ ۲- اهداف بازی درمانی را نام ببرد؛ ۳- انواع بازی درمانی را نام ببرد؛ ۴- شیوه‌های بازی درمانی را شرح دهد؛ ۵- انواع وسایل بازی درمانی را نام ببرد؛ ۶- اصول کلی در بازی درمانی را توضیح دهد؛ ۷- مهارت‌های بازی درمانگر را شرح دهد؛ ۸- انواع سوانح و بلایا را نام ببرد؛ ۹- اثرات سوانح و بلایا بر سلامت افراد جامعه و نیروهای امدادی را شرح دهد؛ ۱۰- اهمیت اثرات روان‌شناختی بر نیروهای امدادگران را توضیح دهد؛ ۱۱- استرس را تعریف کند و راه‌های مقابله و ابعاد آن را شرح دهد؛ ۱۲- مراحل واکنش‌های روان‌شناختی را نام ببرد؛ ۱۳- شوک را تعریف کند و انواع آن را نام ببرد؛ ۱۴- واکنش‌های سوگ را نام ببرد.

شبهه‌ی ارزشیابی	ساعات آموزشی			روش تدریس	عناوین فرعی	سرفصل	ردیف
	جمع کل	عملی	نظری				
آزمون کتبی، کار گروهی، عملی	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	سخنرانی، تعاملی، پرسش و پاسخ، نمایش، فیلم، کار گروهی		پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف	۱
	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'			تعریف بحران، انواع و علل پیدایش آن	۲
	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'			تعریف استرس	۳
	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'			تعریف سلامت	۴
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			پیامدهای بحران	۵
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			روش‌های مداخله در بحران	۶
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			رویکردهای مداخله در بحران	۷
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			استراتژی‌های مداخله در بحران	۸
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			اصول مداخله در بحران	۹
	۱/۳۰'	۳۰'	۱			مراحل مداخله در بحران	۱۰
	۲	۱	۱			مداخلات روان‌شناختی برای اختلالات شایع در بحران PTSD/ACD/ افسردگی سوگ	۱۱
۴۵'	-	۴۵'			آزمون	۱۲	
۱۷/۴۵'	۴	۱۳/۴۵'	طول دوره				

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش جایگاه بهداشت روان در مدیریت بحران

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با جایگاه بهداشت روان در مدیریت بحران

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- ابعاد بحران را تعریف کند؛
- ۲- منشأ علل ایجاد بحران و سطوح مختلف بحران را بشناسد؛
- ۳- نحوه‌ی درست مدیریت در بحران را توضیح دهد؛
- ۴- انواع استرس و پیامدهای ناشی از بلایا را شرح دهد؛
- ۵- سیستم ارجاع را شناخته و مفهوم آن را از نقطه‌نظر روانی توضیح دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۲	تعریف بحران			۱	-	۱	
۳	رخداد یا مخاطره			۱	-	۱	
۴	منشأ علل ایجاد بحران و سطوح مختلف آن			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۵	تعریف مدیریت بحران		سخنرانی، تعاملی،	۱	۳۰'	۱/۳۰'	آزمون کتبی،
۶	ویژگی‌های مدیریت بحران		پرسش و پاسخ،	۱	۳۰'	۱/۳۰'	کار گروهی،
۷	مفاهیم مدیریت بحران		نمایش فیلم، کار گروهی	۱	۳۰'	۱/۳۰'	عملی
۸	وظایف مدیران			۱	۱	۲	
۹	ویژگی برنامه‌های عملیاتی استاندارد			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	رویکردهای مداخله در بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۱	فنون و مراحل مداخله در بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۲	استرس و پیامدهای ناشی از بلایا			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۳	سیستم ارجاع و مفهوم آن از نقطه‌نظر روانی			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۴	آزمون			۴۵'	-	۴۵'	
طول دوره				۱۴/۱۵'	۵/۳۰'	۱۹/۴۵'	

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش حمایت روانی ویژه‌ی نیروهای امدادی و فرماندهان تیم‌های عملیاتی

(قبل، حین و بعد از سانحه)

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با حمایت روانی ویژه‌ی نیروهای امدادی و فرماندهان تیم‌های عملیاتی (قبل، حین و بعد از سانحه)

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

۱- ابعاد بحران را تعریف کند؛ ۲- علل ایجاد بحران و سطوح مختلف بحران را بشناسد؛ ۳- ویژگی‌های مدیریت در بحران را توضیح دهد؛ ۴- تعریف سلامت و انسان سالم را شرح دهد؛ ۵- روش‌های مؤثر در کاهش استرس در نیروهای امداد و نجات را توضیح دهد؛ ۶- راهکارهای سازگاری و چگونگی کاهش یا کنترل استرس را به خوبی انجام دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبه‌وی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف		سخنرانی، تعاملی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم، کار گروهی	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	تعریف بحران			۱	-	۱	
۳	منشأ و انواع بحران			۱	-	۱	
۴	تعریف مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۵	ویژگی‌های مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۶	تعریف سلامت و انسان سالم			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۷	استرس و واکنش‌های روانی - اجتماعی شایع حین و پس از بحران (کارکنان امداد و نجات)			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۸	روش‌های مؤثر در کاهش استرس نیروهای امداد و نجات			۱	۱	۲	
۹	عوامل تنش‌زایی که سلامت روانی نجاتگران را تهدید می‌کند			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	راهکارهای سازگاری و چگونگی کاهش یا کنترل استرس			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۱	آشنایی با انواع هیجانات ناسازگار			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۲	عوامل مؤثر بر کاهش فشار روانی			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۳	آشنایی با تکنیک‌های تنظیم هیجان			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۴	آزمون			-	۴۵'		
				۱۴/۱۵'	۵/۳۰'	۱۹/۴۵'	طول دوره

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش تکنیک‌های تخصصی خودمراقبتی در بحران

(ویژه‌ی بازماندگان بلایا و امدادگران)

هدف کلی: آشنایی امدادگران و کارشناسان بهداشت روان عضو تیم‌های درمان اضطراری با تکنیک‌های تخصصی خودمراقبتی در بحران

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

۱- ابعاد بحران را تعریف کند؛ ۲- منشأ علل ایجاد بحران و سطوح مختلف بحران را بشناسد؛ ۳- روش‌های مؤثر در کاهش استرس در نیروهای امداد و نجات را توضیح دهد؛ ۴- راهکارهای سازگاری و چگونگی کاهش یا کنترل استرس را به خوبی انجام دهد؛ ۵- جایگاه و اهمیت بهداشت روان در مدیریت بحران را توضیح دهد؛ ۶- خودمراقبتی در گروه‌های هدف (کودکان، زنان باردار، سالمندان و ...) را به خوبی انجام دهد؛ ۷- با انواع هیجانات و روش‌های تنظیم هیجان آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پیش‌آزمون، نیازسنجی از فراگیران و بازنگری اهداف			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	تعریف بحران			۱	-	۱	
۳	منشأ ایجاد بحران و سطوح مختلف آن			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	استرس و پیامدهای روان‌شناختی شایع در بازماندگان		سخنرانی	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۵	استرس و پیامدهای روان‌شناختی شایع در امدادگران و شاغلین امداد و نجات		تعاملی، پرسش و پاسخ،	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۶	جایگاه و اهمیت بهداشت روان در مدیریت بحران		نمایش	۱	-	۱	
۷	خودمراقبتی در اختلالات روانی		فیلم، کار گروهی	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۸	فرسودگی شغلی امدادگران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۹	خودمراقبتی در تاب‌آوری و مدیریت استرس			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	خودمراقبتی در گروه‌های هدف (کودکان، زنان باردار، سالمندان و ...)			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۱	آشنایی با انواع هیجانات و روش‌های تنظیم هیجان			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۲	آماده‌سازی و آموزش قبل از ورود به سانحه و پس از آن / BRIEFING / DEBRIEFING			۱	۱	۲	
۱۳	آزمون			۴۵'	-	۴۵'	
طول دوره				۱۳/۴۵'	۴/۳۰'	۱۸/۱۵'	

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی بهداشت روان

دوره‌ی آموزش تجربه‌نگاری (مرور درس آموخته‌ها) همراه با بیان چالش‌ها و ارائه‌ی راهکارها

هدف کلی: مرور درس آموخته‌ها و به اشتراک‌گذاری تجربه‌ها

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- بحران را تعریف کند و علل و منشأ پیدایش و انواع آن را توضیح دهد؛
- ۲- سلامت را تعریف کند؛
- ۳- اهمیت بهداشت روان در مدیریت بحران را توضیح دهد؛
- ۴- تاب‌آوری در بحران را به خوبی تعریف کند؛
- ۵- راهبردهای مدیریت بحران را توضیح دهد؛
- ۶- بتواند اجزای یک برنامه‌ی عملیاتی را به خوبی بنویسد؛
- ۷- با مهم‌ترین چالش‌ها در بحران آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تعریف بحران، علل و منشأ پیدایش و انواع آن		سخنرانی تعاملی، پرسش و پاسخ، نمایش فیلم، کار گروهی	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	تعریف سلامت			۱	-	۱	
۳	اهمیت بهداشت روان در مدیریت بحران			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	راهبردهای مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۵	رویکرد مدیریت بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۶	تاب‌آوری در بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۷	اجزای تاب‌آوری در برابر بلایا			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۸	نقش مشارکت مردم و آموزش			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۹	ارتباطات حمایتی			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	مراحل ارتباط سازنده			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۱	اصول تدوین یک برنامه‌ی عملیاتی			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۲	مهم‌ترین چالش‌ها در بحران			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۳	معرفی یک مورد یا موضوع و تشریح آن			۱	۱	۲	
۱۴	نتیجه‌گیری و بازخورد			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۱۵	آزمون			۴۵'	-	۴۵'	
طول دوره				۱۶/۱۵'	۵/۳۰'	۲۱/۴۵'	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش روش‌های تأمین آب بهداشتی در سوانح

هدف کلی: شناخت انواع روش‌های تأمین آب بهداشتی در سوانح و روش‌های ارزیابی آن

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

- ۱- ارزیابی تخصصی در مورد وضعیت موجود روش‌های تأمین آب بهداشتی انجام دهد؛
- ۲- با انواع منابع آلوده‌کننده‌ی آب و روش‌های گندزدایی در سوانح آشنا باشد؛
- ۳- استانداردهای کمی و کیفی آب در شرایط اضطرار را بداند؛
- ۴- با انواع روش‌های تأمین آب در سوانح آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	اثرات سوانح بر سیستم‌های تأمین آب		کار گروهی، سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	۱	-	۱	فعالیت کلاسی، کار گروهی، آزمون کتبی
۲	وضعیت فعلی تأمین آب در سوانح ایران			۱	-	۱	
۳	انواع منابع آلوده‌کننده‌ی آب و روش‌های متداول تصفیه‌ی آب			۱	-	۱	
۴	انواع روش‌های گندزدایی آب در شرایط اضطرار			۱	-	۱	
۵	انواع آزمایشات شیمیایی، فیزیکی و بیولوژیکی در سوانح			۱	۱	۲	
۶	ارزیابی منابع آب در سوانح			۲	-	۲	
۷	استانداردهای کمی و کیفی آب (آسیب‌دیدگان، تیم‌های عملیاتی، مراکز بهداشتی و ...)			۲	-	۲	
۸	انواع روش‌های تأمین آب در سوانح			۳	-	۳	
۹	واحدهای پاسخگویی اضطراری			۲	۱	۳	
۱۰	آزمون						
طول دوره				۱۴	۲	۱۶	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش مدیریت فاضلاب و فضولات در سوانح

هدف کلی: شناخت انواع روش‌های مدیریت فاضلاب و فضولات در سوانح و روش‌های ارزیابی آن

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

- ۱- ارزیابی تخصصی در مورد وضعیت موجود مدیریت فاضلاب و فضولات انجام دهد؛
- ۲- شناخت کافی از انواع منابع تولید فاضلاب در سوانح داشته باشد؛
- ۳- اثرات بهداشتی و مشکلا زیست محیطی فاضلاب و فضولات در سوانح را بداند؛
- ۴- اصول طراحی سپتیک تانک در شرایط اضطرار را بداند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	انواع منابع تولید، خصوصیات و ویژگی‌ها			۱	-	۱	فعالیت کلاسی، کار گروهی، آزمون کتبی
۲	مسئولیت سازمان‌ها و نهادهای مسئول و مرتبط			۱	-	۱	
۳	اثرات بهداشتی و مشکلا زیست محیطی فاضلاب و فضولات		کار گروهی، سخنرانی،	۲	-	۲	
۴	استانداردهای مرتبط		نمایش	۲	-	۲	
۵	انواع روش‌های جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و فضولات		اسلاید، پرسش و پاسخ	۳	۱	۴	
۶	طراحی سپتیک تانک در شرایط اضطرار			۲	-	۲	
۷	نقش آموزش و مشارکت‌های مردمی			۱	۱	۲	
۸	ارزیابی منطقه			۱	۱	۲	
۹	آزمون						
طول دوره							
				۱۳	۳	۱۶	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش کنترل ناقلین در سوانح

هدف کلی: شناخت انواع روش‌های کنترل ناقلین در سوانح و روش‌های ارزیابی آن

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

- ۱- توانایی ارزیابی تخصصی وضعیت موجود ناقلین بومی را داشته باشد؛
- ۲- بیماری‌های منتقله‌ی رایج در سوانح را بشناسد؛
- ۳- انواع روش‌های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی مقابله با ناقلین در منطقه‌ی آسیب دیده را بشناسد؛
- ۴- با انواع روش‌های مهندسی مبارزه با ناقلین آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	انواع حشرات و جوندگان موزی		کار گروهی، سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	۲	-	۲	فعالیت کلاسی، کار گروهی، آزمون کتبی
۲	بیماری‌های منتقله‌ی رایج در سوانح			۲	-	۲	
۳	انواع روش‌های فیزیکی، شیمیایی و بیولوژیکی مقابله با ناقلین			۱	۱	۲	
۴	شناسایی حشرات و جوندگان بومی			۲	-	۲	
۵	گندزدایی و ضدعفونی محیط			۲	-	۲	
۶	روش‌های مهندسی مبارزه با ناقلین			۴	-	۴	
۷	ارزیابی منطقه‌ی سانحه			۱	۱	۲	
۸	آزمون						
طول دوره				۱۶	۲	۱۴	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش مدیریت مواد زائد جامد در سوانح

هدف کلی: شناخت انواع روش‌های مدیریت مواد زائد جامد در سوانح و روش‌های ارزیابی آن

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

۱- ارزیابی تخصصی از وضعیت موجود مدیریت مواد زائد جامد انجام دهد؛

۲- با انواع مواد زائد خطرناک و روش‌های دفع بهداشتی آن آشنا باشد؛

۳- انواع روش‌های دفع بهداشتی مواد زائد جامد در سوانح را بداند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبه‌وی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
فعالیت کلاسی، کار گروهی، آزمون کتبی	۱	انواع منابع تولید و کیفیت و کمیت زباله در سوانح	کار گروهی، سخنرانی، نمایش اسلاید، پرسش و پاسخ	۲	-	۲	۲
	۲	بیماری‌های منتقله توسط مواد زائد جامد		۲	-	۲	
	۳	انواع روش‌های جمع‌آوری، انتقال و دفع بهداشتی در سوانح		۲	-	۲	
	۴	شناسایی مواد زائد خطرناک و روش‌های دفع بهداشتی		۱	-	۱	
	۵	انواع روش‌های دفع بهداشتی مواد زائد جامد در سوانح		۳	-	۳	
	۶	روش‌های بهداشتی کفن و دفن اجساد و لاشه‌ی حیوانات		۲	-	۲	
	۷	ارزیابی منطقه		۱	۱	۲	
	۸	نقش مشارکت‌های مردمی		۱	۱	۲	
۹	آزمون						
طول دوره				۱۴	۲	۱۶	

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی پزشکان و پرستاران

دوره‌ی آموزش حمایت‌های پیشرفته‌ی حیاتی مصدوم ترومایی (ATLS)

هدف کلی: به‌روز رسانی اطلاعات علمی - شفای و عملی پزشکان و پرستاران اعضای تیم‌های عملیاتی درمان اضطراری در مورد مدیریت مصدومان ترومایی

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره فراگیر بتواند:

- ۱- تروما در مصدومان را به موقع تشخیص دهد؛
- ۲- اقدامات اولیه و نجات‌بخش را برای مصدومان انجام دهد؛
- ۳- راه‌های هوایی را مدیریت کند؛
- ۴- اقدامات پیشرفته را برای مصدومان انجام دهد؛
- ۵- از ایجاد صدمات بیشتر در مصدومان جلوگیری کند؛
- ۶- در بهترین شرایط، مصدومان را به مراکز درمانی پیشرفته منتقل کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	ارزیابی و مدیریت پایه‌ی مصدومین ترومایی	به شرح کتاب «ATLS»	سخنرانی، بحث گروهی، کار عملی، پراتیک، کار بالینی	۱	۱	۲	آزمون کتبی و عملی
۲	مدیریت راه هوایی			۱	۲	۳	
۳	شوک			۲	۱	۳	
۴	ترومای قفسه‌ی سینه			۲	۱	۳	
۵	ترومای سر			۲	۱	۳	
۶	ترومای ستون فقرات و نخاع			۲	۱	۳	
۷	ترومای عضلانی و اسکلتی			۲	۲	۴	
۸	مدیریت جراحات‌ها			۱	۱	۲	
۹	ترومای لگن			۱	۱	۲	
۱۰	ترومای دستگاه تناسلی			۱	۱	۲	
۱۱	ترومای حاملگی و خشونت‌های جنسی			۱	۱	۲	
۱۲	اصول حمل مصدوم			۱	۱	۲	
۱۳	آزمون						
طول دوره				۱۷	۱۴	۳۱	

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی پزشکان و پرستاران

دوره‌ی آموزش مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در مصدومان ترومایی (PHTLS)

هدف کلی: به‌روز رسانی اطلاعات علمی - شفایی و عملی پزشکان و پرستاران اعضای تیم‌های عملیاتی درمان اضطراری در مورد مدیریت مصدومان ترومایی

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره فراگیر بتواند:

۱- مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی را توضیح داده و نحوه‌ی انجام آن را شرح دهد؛ ۲- اقدامات اولیه و نجات‌بخش را برای مصدومان انجام دهد؛ ۳- مصدومان را به وسیله‌ی CPR از مرگ نجات دهد؛ ۴- ترومای ناحیه‌ی سر، ستون فقرات، قفسه‌ی سینه، شکم و سیستم عضلانی را مدیریت کند؛ ۵- تروماهای محیطی را توضیح دهد؛ ۶- از ایجاد صدمات بیشتر در مصدوم جلوگیری کند؛ ۷- در بهترین شرایط، مصدوم را به مراکز درمانی پیشرفته منتقل کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبه‌وی ارزشیابی		
				نظری	عملی	جمع کل			
۱	مقدمه‌ای بر PHTLS	به شرح کتاب «مراقبت‌های پیش‌بیمارستانی در مصدومان ترومایی» ترجمه‌ی برهان‌الدین ولدبیگی PHTLS	تئوری	۱	-	۱	آزمون کتبی و عملی		
۲	ارزیابی و تریاژ		تئوری	۲	-	۲			
۳	احیای قلبی و تنفسی در کودکان و بزرگسالان		تئوری و عملی	۲	۱	۳			
۴	شوک		تئوری	۱	-	۱			
۵	مدیریت ترومای ناحیه‌ی سر، ستون فقرات، قفسه‌ی سینه، شکم و سیستم عضلانی - اسکلتی		تئوری و عملی	۲	۱	۳			
۶	ترومای سوختگی‌ها و گزیدگی‌ها		تئوری	۱	-	۱			
۷	تروما در کودکان و سالمندان		تئوری و عملی	۱	۱	۲			
۸	تروماهای محیطی: گرما، سرما، غرق شدن، صائقه، غواصی و ارتفاع		تئوری	۲	-	۲			
۹	اصول طلایی در PHTLS		تئوری و عملی	۱	۱	۲			
۱۰	جنگ‌افزارهای کشتار جمعی و امداد پزشکی در عملیات رزمی		تئوری	۱	-	۱			
۱۱	مراقبت از تروما در مناطق دورافتاده		تئوری و عملی	۱	۱	۲			
۱۲	آزمون								
طول دوره							۲۰	۵	۱۵

اداره کل بهداشت و درمان

عناوین و سرفصل‌های آموزشی دوره‌ی پزشکان و پرستاران

دوره‌ی آموزش آشنایی با سونوگرافی (EFAST)

هدف کلی: آشنایی پزشکان و پرستاران با نحوه‌ی انجام سونوگرافی EFAST و تشخیص بیماران ترومایی با مایع آزاد

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- عملکرد دستگاه سونوگرافی را توضیح دهد؛
- ۲- بتواند با دستگاه سونوگرافی به خوبی کار کند؛
- ۳- مکانیسم عملکرد تروما در مصدومان را توضیح دهد؛
- ۴- تروما را در مصدومان به موقع تشخیص دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	آشنایی با انواع تروما	به شرح کتاب «سونوگرافی برای تروما»	سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار گروهی	۲	-	۲	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	ارزیابی بیماران ترومایی	«سونوگرافی برای تروما» E-FAST» (سونوگرافی برای جراحان مراقبت‌های حاد)	سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار عملی، فیلم	۲	۱	۳	
۳	شناخت دستگاه سونوگرافی			۴	۲	۶	
۴	نحوه‌ی عملکرد دستگاه سونوگرافی			۲	۱	۳	
۵	انواع پروپ و نحوه‌ی کار با آن			۱	۱	۲	
۶	آشنایی با EFAST سونوگرافی			۲	۱	۳	
۷	نحوه‌ی تشخیص مایع آزاد در نواحی شکم، قفسه‌ی سینه، لگن			۲	۱	۳	
۸	نحوه‌ی تفسیر تصاویر سونوگرافی			۲	۲	۴	
۹	کار بالینی			۲	۲	۴	
۱۰	آزمون			۲	۲	۴	
	طول دوره			۲۱	۱۳	۳۴	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش ارزیابی تخصصی سوء تغذیه

هدف کلی: شناسایی و پیشگیری از بروز موارد سوء تغذیه

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

- ۱- دانش نظری ارزیابی تشخیص و درمان و پایش سوء تغذیه را بشناسد؛
- ۲- مهارت‌های عملی ارزیابی، شناسایی، مداخله و کنترل سوء تغذیه را کسب کند؛
- ۳- بینش و فراست لازم برای کارکرد مناسب در شرایط و موقعیت‌های متفاوت را درک کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱ ۲ ۳ ۴ ۵	تعاریف و کلیات سوء تغذیه	سخنرانی تعاملی		۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی
	علل و انواع سوء تغذیه			۱	۱		
	تشخیص سوء تغذیه			۴۵'	۴۵'		
	مداخله و درمان			-	۱/۳۰'		
	پایش و کنترل			-	۱/۳۰'		
۶	آزمون						
	طول دوره			۶/۱۵'	۱/۴۵'	۸	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش بهداشت مواد غذایی در سوانح

هدف کلی: فراگیری و کسب دانش لازم در زمینه‌ی مسائل پایه و اساسی بهداشت مواد غذایی

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند:

- ۱- اصول بهداشت مواد غذایی را بیان کند؛
- ۲- روش‌های نگهداری مناسب مواد غذایی در شرایط بحران را انجام دهد؛
- ۳- مشکلات ناشی از آلودگی غذا در سوانح را توضیح دهد؛
- ۴- اقدامات کلی و راهکارهای تأمین بهداشت مواد غذایی در زمان بحران را بیان کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی	
				نظری	عملی	جمع کل		
۱	اصول بهداشت مواد غذایی		سخنرانی تعاملی	۳۰'	-	۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی	
۲	انواع مسمومیت‌های غذایی			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'		
۳	روش‌های نگهداری مناسب مواد غذایی در شرایط بحران			۱/۱۵'	-	۱/۱۵'		
۴	اقدامات کلی و راهکارهای تأمین بهداشت مواد غذایی در بحران			۳۰'	۳۰'	۱		
۵	مشکلات ناشی از آلودگی غذا در بحران			۴۵'	-	۴۵'		
۶	نظارت بر توزیع غذا			۳۰'	-	۳۰'		
۷	نظارت بر تهیه‌ی غذا			۱	-	۱		
۸	شستشو و گندزدایی ظروف			۴۵'	۴۵'	-		
۹	مبارزه با حشرات و جوندگان در انبارها و آشپزخانه			۴۵'	-	۴۵'		
۱۰	آزمون							
				طول دوره	۸	۱/۱۵'	۶/۴۵'	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش پایش تغذیه‌ای جامعه‌ی آسیب‌دیده

هدف کلی: آشنایی شرکت‌کنندگان با شیوه‌ی پایش تغذیه‌ای و چگونگی کاربرد آن در جامعه‌ی آسیب‌دیده

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

۱- با توجه به نتایج غربالگری در سناریوی پیشنهادی، شرایط جامعه سناریوی پیش‌بینی شده را تحلیل کند؛

۲- در جهت رسیدن به نتیجه‌ی درست و انجام مداخلات، از انجام پایش به شیوه‌ای علمی و اصولی دفاع کند؛

۳- در عمل، پایش تغذیه‌ای یک جامعه‌ی آسیب‌دیده را انجام دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	ضرورت اندازه‌گیری‌های تغذیه‌ای در شرایط اضطراری			۲	-	۲	آزمون کتبی، کار گروهی
۲	روش‌های ارزیابی			۱	-	۱	
۳	اندازه‌گیری‌های تن‌سنجی		سخنرانی تعاملی	۱	۲	۳	
۴	بررسی سریع			۲	-	۲	
۵	آنالیز تفسیر			۱	۱	۲	
۶	غربالگری			۱	۱	۲	
۷	آزمون						
	طول دوره						۱۲

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش مداخلات غذایی در جامعه‌ی آسیب دیده

هدف کلی: افزایش آشنایی، توانمندی و عملکرد کارشناسان تغذیه و دیگر اعضای تیم‌های اضطراری با چگونگی طراحی مداخلات تغذیه‌ای به‌منظور پیشگیری از بروز سوء تغذیه

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند:

- ۱- امنیت غذایی را تعریف و عوامل مؤثر بر آن را فهرست کند؛
- ۲- انواع بیماری‌های عفونی شایع مؤثر بر وضعیت تغذیه‌ای را طبقه‌بندی کند؛
- ۳- انواع سوء تغذیه را براساس شاخص‌های تن‌سنجی طبقه‌بندی و تفسیر کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	امنیت تغذیه			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی، کار گروهی
۲	آشنایی با نیازهای تغذیه‌ای گروه‌های آسیب‌پذیر و اختلالات شایع تغذیه‌ای در بحران			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	بیماری‌های شایع واگیردار و غیرواگیر اثرگذار بر وضعیت تغذیه‌ای در شرایط بحران			۲	-	۲	
۴	روش‌های آماری و تعیین حجم نمونه در بررسی‌های سریع			۴۵'	۴۵'	۱/۳۰'	
۵	آشنایی با سازمان‌های مداخله‌گر تغذیه‌ای و نقش آنان در بحران			۱	-	۱	
۶	چگونگی انجام بررسی الگوی مصرف غذایی خانوار		سخنرانی تعاملی	۴۵'	۴۵'	۱/۳۰'	
۷	مداخلات تغذیه‌ای در شیرخواران			۱	-	۱	
۸	مداخلات تغذیه‌ای در کودکان مبتلا به سوء تغذیه			۱/۳۰'	۱/۳۰'	۳	
۹	مداخلات تغذیه‌ای در مادران باردار و شیرده			۱/۳۰'	۱/۳۰'	۳	
۱۰	مداخلات تغذیه‌ای در سالمندان و دیگر افراد نیازمند			۱/۳۰'	۱/۳۰'	۳	
۱۱	فرم‌های ثبت، گزارش‌دهی و جمع‌بندی اجرای مداخلات			-	۱	۱	
۱۲	آزمون						
طول دوره							
				۱۳	۷	۲۰	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش نیازمندی‌های غذا و تغذیه در شرایط عادی و سوانح

هدف کلی: افزایش آگاهی به‌منظور پیشگیری از بروز سوء تغذیه

اهداف رفتاری: فراگیر باید بتواند پس از حضور در منطقه‌ی سانحه دیده:

- ۱- نیازمندی‌های غذا و تغذیه را برای گروه‌های آسیب‌پذیر بیان کند؛
- ۲- مشکلات ناشی از سوء تغذیه‌ی درشت مغذی و ریزمغذی‌ها را مدیریت کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مواد مغذی و چگونگی متابولیسم آن‌ها و نحوه‌ی توزیع انرژی در بدن	سخنرانی تعاملی		۴	-	۴	آزمون کتبی، کار گروهی
				۲	-	۲	
				۲	۲	-	
۲	تغذیه در دوران‌های مختلف زندگی و گروه‌های آسیب‌پذیر						
۳	نیازمندی‌های غذا و تغذیه در بحران						
۴	آزمون						
	طول دوره			۶	۲	۸	

اداره کل بهداشت و درمان

عنوان و سرفصل‌های دوره‌ی آموزشی عمومی تیم‌های بهداشت و درمان اضطراری

دوره‌ی آموزش مفاهیم و ابزارهای عملیات بهداشت و درمان اضطراری

هدف کلی: آشنایی تیم‌های بهداشت و درمان اضطراری با مفاهیم و کلیات عملیات بهداشت و درمان اضطراری

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- مفاهیم بهداشت و درمان اضطراری را تعریف کند؛
- ۲- اصول بهداشت و درمان اضطراری را بیان کند؛
- ۳- سامانه‌های بهداشت و درمان اضطراری را توضیح دهد؛
- ۴- نحوه‌ی استفاده از سامانه‌های بهداشت و درمان اضطراری را توصیف کند؛
- ۵- اهداف و فرایندهای خدمات بهداشت و درمان اضطراری را بیان کند؛
- ۶- ابزارهای بهداشت و درمان اضطراری بین‌المللی را بشناسد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	بخش‌ها، ویژگی‌ها، کاتالوگ BHC و RDH, RH		سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار گروهی	۲	-	۲	آزمون کتبی، کار گروهی، عملی
۲	ارزیابی در سوانح	آئین‌نامه‌ی مصوبه‌ی حوزه‌ی بهداشت و درمان اضطراری		۲	۱	۳	
۳	مدیریت اطلاعات در سوانح			۲	۱	۳	
۴	عملیات در حوزه‌ی آمادگی بهداشت و درمان اضطراری T3PIC		سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار عملی، فیلم	۲	۲	۴	
۵	دستورالعمل‌های قوانین عملیاتی			۲	-	۲	
۶	تجهیزات تخصصی بهداشت و درمان اضطراری			۱	۱	۲	
۷	واحد‌های پاسخ‌گویی در عملیات ملی و بین‌المللی			۱	۱	۲	
۸	تحلیل پاسخ و آمادگی مجدد عملیات در حوزه‌ی بهداشت و درمان اضطراری			۲	۲	۴	
۹	آزمون			۲	-	۲	
طول دوره				۱۶	۸	۲۴	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش MISP

هدف کلی: آشنایی فراگیران با حداقل خدمات استاندارد بهداشت باروری در حوادث غیرمترقبه

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

۱- اجزای MISP را بداند؛ ۲- هماهنگی در سوانح را شرح دهد؛ ۳- کیت‌های مورد نیاز برای ارائه‌ی خدمات MISP را بشناسد؛ ۴- خدمات جامع بهداشت باروری را توضیح دهد؛ ۵- مدیریت خونریزی در زنان باردار در سوانح را شرح دهد؛ ۶- مدیریت خونریزی در زنان غیرباردار در سوانح را شرح دهد؛ ۷- فوریت‌های مامایی در سوانح را توضیح دهد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیبوی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	معرفی MISP و بیان اهمیت آن در بحران	کلیات و معرفی اجزای MISP	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۲	کیت‌های مورد نیاز در MISP	آشنایی با تجهیزات	سخنرانی، بحث گروهی، کار گروهی	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	هماهنگی در MISP	نقش هماهنگ‌کننده در MISP، اهمیت هماهنگی در سوانح		۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	چک لیست بررسی کیفیت خدمات MISP	آموزش کار با چک لیست		۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۵	اورژانس‌های مامایی	خونریزی در بارداری، مسمومیت حاملگی، مدیریت خونریزی، سقط و مدیریت آن، حاملگی نابجا، پارگی رحم، هماتوم، چسبندگی جفت، خونریزی دیررس		۲	۱۰'	۲/۱۰'	آزمون کتبی
۶	خونریزی در زنان غیرباردار	انواع خونریزی‌ها و چگونگی مدیریت آن‌ها	پرسش و پاسخ، بحث	۲	-	۲	
۷	HIV در بحران	علل افزایش HIV و راه‌های پیشگیری از افزایش میزان ابتلا به آن	و بررسی، تجربه‌ی عملی	۱/۳۰'	۲۰'	۱/۵۰'	
۸	خشونت جنسی در MISP	تعاریف و کلیات، علل افزایش میزان خشونت جنسی، راه‌های پیشگیری و مدیریت آن پس از وقوع		۱/۳۰'	۳۰'	۲	
۹	خدمات جامع بهداشت باروری	تعریف خدمات جامع بهداشت باروری و تفاوت آن با MISP		۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۱۰	آزمون						
				طول دوره	۱	۱۴/۳۰'	۱۵/۳۰'

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش ارزیابی مامایی در سوانح

هدف کلی: آشنایی فراگیران با ارزیابی مامایی در سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- لیستی از اهداف ارزیابی در حیطه‌ی بهداشت مادر و کودک تهیه کند؛
- ۲- فرایند ارزیابی را به صورت نوموگرام رسم کند؛
- ۳- خصوصیات گروه ارزیاب را بداند؛
- ۴- تجهیزات و امکانات گروه ارزیاب را لیست کند؛
- ۵- چک لیستی از منابع کسب اطلاعات توسط گروه ارزیاب تهیه کند؛
- ۶- انواع ارزیابی و کاربرد هر یک را توضیح دهد؛
- ۷- انواع اطلاعات در دسترس را بداند؛
- ۸- اطلاعات اولیه را جمع‌آوری کند؛
- ۹- راه‌های جمع‌آوری اطلاعات را بداند و به کار ببرد؛
- ۱۰- مزایا و محدودیت‌های هرکدام از روش‌های جمع‌آوری اطلاعات را شرح دهد؛
- ۱۱- اطلاعات به دست آمده را بشناسد و از نتایج آن‌ها استفاده کند؛
- ۱۲- با استفاده از چک لیست MISP، خدمات بهداشت باروری ارائه شده در شرایط بحران را ارزیابی کند؛
- ۱۳- مشکلات واقعی در حوزه‌ی بهداشت باروری را شناسایی کند؛
- ۱۴- ظرفیت‌ها و منابع پزشکی و پشتیبانی را شناسایی کند؛
- ۱۵- منابع مورد نیاز برای کمک به حوزه‌ی بهداشت باروری را بشناسد؛
- ۱۶- به تعریف و اولویت‌بندی عملیات و منابع مورد نیاز برای کاهش خطرات اضطراری مادر و کودک کمک کند؛
- ۱۷- مسائل و مشکلات احتمالی آینده‌ی حوزه‌ی بهداشت باروری را پیش‌بینی کند؛
- ۱۸- به مدیریت و کنترل عملیات مقابله‌ی اضطراری در حوزه‌ی بهداشت باروری کمک کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مفهوم حادثه، انواع و مراحل مختلف حادثه		سخنرانی، نمایش فیلم، بارش افکار، داستان‌گویی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱	-	۱	آزمون کتبی
۲	بهداشت باروری در بحران			۱	-	۱	
۳	مفهوم ارزیابی			۱	-	۱	
۴	اصول ارزیابی و انواع آن			۲	۳۰'	۲/۳۰'	
۵	روش‌های جمع‌آوری اطلاعات			۲	۳۰'	۲/۳۰'	
۶	آزمون						
	طول دوره			۷	۱	۸	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش بیماری‌های زنان در سوانح

هدف کلی: آشنایی فراگیران با بیماری‌های زنان در سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- ضرورت و اهمیت ارائه‌ی خدمات زنان در بحران را شرح دهد؛
- ۲- اورژانس‌های مامایی را تعریف کند؛
- ۳- مدیریت هر کدام از اورژانس‌ها را شرح دهد؛
- ۴- علل خونریزی در زنان غیرباردار و مدیریت آن‌ها را شرح دهد؛
- ۵- مراقبت‌ها و نیازهای زنان یائسه را توضیح دهد؛
- ۶- مدیریت خونریزی در زنان غیرباردار در سوانح را شرح دهد؛
- ۷- فوریت‌های مامایی در سوانح را توضیح دهد؛
- ۸- علل مشکلات جنسی و راهکارهای آن را توضیح دهد؛
- ۹- باروری سالم را شرح دهد؛
- ۱۰- واکسن‌های مورد نیاز در بحران را نام ببرد؛
- ۱۱- شرایط استفاده از واکسیناسیون همگانی را بداند؛
- ۱۲- سندروم نشانگانی را بشناسد؛
- ۱۳- راه‌های انتقال و مدیریت عفونت جنسی را بداند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبه‌وی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	کلیات و ضرورت ارائه‌ی خدمات زنان در بحران		سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی
۲	اورژانس‌های زنان			۱/۳۰'	۱۰'	۱/۴۰'	
۳	مدیریت خونریزی در زنان			۲	۱۰'	۲/۱۰'	
۴	یائسگی			۱/۳۰'	۱۰'	۱/۴۰'	
۵	بهداشت جنسی			۱/۳۰'	۱۰'	۱/۴۰'	
۶	بهداشت خانواده			۱/۳۰'	۱۰'	۱/۴۰'	
۷	واکسیناسیون در بحران			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۸	سندروم نشانگانی			۱/۳۰'	۱۰'	۱/۴۰'	
۹	عفونت‌های منتقله‌ی جنسی			۲	۳۰'	۲/۳۰'	
۱۰	آزمون						
طول دوره							۱۶

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش تروما در بارداری

هدف کلی: آشنایی فراگیران با مدیریت تروما در بارداری

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- تغییرات فیزیولوژیک و آناتومیک در بارداری را تعریف کند؛
- ۲- تغییرات سیستم‌های قلب و عروق، گوارش، ریوی، سیستم کلیوی، اندوکراین، عضلانی و اسکلتی در بارداری را توضیح دهد؛
- ۳- انواع ارزیابی را شرح دهد؛
- ۴- چگونگی ارزیابی مادر باردار ترومایی را بداند؛
- ۵- کلیه راه‌حل‌های ارزیابی اولیه و ثانویه را شرح دهد؛
- ۶- هر کدام از چهار موقعیت تهدیدکننده‌ی حیات را شرح دهد؛
- ۷- مدیریت شکستگی لگن در مادر باردار را بداند؛
- ۸- جدول گلاسکو را بشناسد؛
- ۹- موارد کمک‌کننده در اثبات ورود تروما در زنان باردار را بداند و به کار ببرد؛
- ۱۰- اصول و کاربرد سونوگرافی و تصویربرداری در بارداری را بداند؛
- ۱۱- مراقبت‌های ویژه در اورژانس‌های مامایی را بداند؛
- ۱۲- اهمیت آشنایی با تروما را با ذکر دلایل، قضاوت و ارزیابی کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تغییرات فیزیولوژیک و اندوکراین در بارداری			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	آزمون کتبی
۲	مفاهیم و مراحل ارزیابی و انجام ارزیابی			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	اثبات یا رد تروما در زنان باردار			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۴	موقعیت‌های تهدیدکننده‌ی حیات			۱/۳۰'	۳۰'	۲	
۵	سونوگرافی و تصویربرداری		سخنرانی، پرسش و پاسخ، کار گروهی	۴۵'	-	۴۵'	
۶	شکستگی لگن			۱/۳۰'	۳۰'	۲	
۷	آشنایی با جدول گلاسکو			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۸	مراحل Chest Tube			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۹	مانور Jaw Thrust			۱	۳۰'	۱/۳۰'	
۱۰	ارزیابی جنین در مادر ترومایی			۴۵'	-	۴۵'	
۱۱	مراقبت‌های ویژه در زنان باردار			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۱۲	آزمون						
				طول دوره	۲	۱۶	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش سترون‌سازی در بحران

هدف کلی: آشنایی فراگیران با سترون‌سازی در بحران

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- تفاوت گندزدایی و ضدعفونی کردن را شرح دهد؛
- ۲- منابع آلودگی (شناسایی میکروارگانیسم‌ها) را توضیح دهد؛
- ۳- سطوح مختلف گندزدایی را توضیح دهد؛
- ۴- مسیرهای انتقال عفونت را با یکدیگر مقایسه کند؛
- ۵- کاربرد گندزداها را شرح دهد؛
- ۶- اصول استریلیزاسیون با حرارت مرطوب را شرح دهد؛
- ۷- وسایل و تجهیزات مربوط به سترون کردن داخل صندوق‌ها را نام ببرد و کاربرد آن‌ها را توضیح دهد؛
- ۸- روش‌های شیمیایی استریلیزاسیون را نام ببرد؛
- ۹- محلول‌های شیمیایی جدید را نام برده و نقد کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	منابع آلودگی، راه‌های شناسایی میکروارگانیسم‌ها، منابع و مسیرهای انتشار عفونت‌های بیمارستانی		سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۱	-	۱	آزمون کتبی
۲	گندزداها و پاک‌کننده‌ها			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۳	حرارت خشک، حرارت مرطوب			۱/۳۰'	۱	۲/۳۰'	
۴	روش‌های شیمیایی استریلیزاسیون			۱/۳۰'	-	۱/۳۰'	
۵	آزمون						
طول دوره							۶/۳۰'

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش مشاوره‌ی مامایی در سوانح

هدف کلی: آشنایی فراگیران با مشاوره‌ی مامایی در سوانح

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

- ۱- مفاهیم مشاوره و راهنمایی را تعریف کند؛
- ۲- اصول و مبانی مشاوره در مامایی را بیان کند؛
- ۳- تاریخچه‌ی کاربرد و نیاز به مشاوره‌ی مامایی را توضیح دهد؛
- ۴- تئوری‌های مشاوره در اعتلای سلامت روان در زندگی سالم را توصیف کند؛
- ۵- اهداف و فرایند مشاوره را بیان کند؛
- ۶- مشخصات مشاوره و مهارت‌های مشاوره را لیست کند؛
- ۷- مشاوره در مواقع بحرانی را شرح دهد؛
- ۸- مشاوره‌ی ساخت رفتارهای سالم را بیان کند؛
- ۹- مشاوره در مورد خشونت جنسی و چگونگی برخورد با آن را توضیح دهد؛
- ۱۰- مشاوره در مورد بهداشت جنسی، رفتارهای پرخطر و STD را توضیح دهد؛
- ۱۱- مشاوره در مورد کاهش آسیب و پیشگیری از ایدز را بیان کند؛
- ۱۲- کاربرد راهنمایی و مشاوره در موقعیت‌های مختلف (چالش‌های موجود) را توصیف کند؛
- ۱۳- نظریه‌ها، تکنیک‌های مشاوره و کاربرد آن در مامایی را توضیح دهد؛
- ۱۴- در خصوص مهارت‌های مشاوره‌ای ایفای نقش کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی		
				نظری	عملی	جمع کل
آزمون کتبی	تعریف مفاهیم مشاوره و راهنمایی، اصول و مبانی مشاوره‌ی مامایی در بحران، تاریخچه، کاربرد و نیاز به مشاوره		سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۳	-	۳
	تئوری‌های مشاوره در مامایی و کاربرد آن، مشاوره در اعتلای سلامت روان در زندگی سالم			۳	-	۳
	اهداف و فرایند مشاوره، مشخصات مشاوره، مهارت‌های مشاوره و انواع مشاوره			۳	-	۳
	مشاوره در مواقع بحرانی، مشاوره‌ی ساخت رفتارهای سالم، مشاوره در مورد بهداشت جنسی			۲	۲۰'	۲/۲۰'
	رفتارهای پرخطر و عفونت‌های منتقله‌ی جنسی، مشاوره‌ی کاهش آسیب و پیشگیری در ایدز، رفتارهای پرخطر و خشونت جنسی			۲	۳۰'	۲/۳۰'
	کاربرد راهنمایی و مشاوره در موقعیت‌های مختلف، تکنیک‌های مشاوره و کاربرد آن در مامایی			۱/۳۰'	۴۰'	۱/۷۰'
۷	آزمون					
	طول دوره			۱۴/۳۰'	۱/۳۰'	۱۶

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزشی خشونت جنسی

هدف کلی: آشنایی فراگیران با خشونت جنسی در بحران

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند:

۱- خشونت‌های جنسی و جنسیتی را توضیح دهد؛ ۲- تفاوت میان جنس و جنسیت را درک کند؛ ۳- انواع مختلف SGBV را شرح دهد؛ ۴- عواقب عاطفی و اجتماعی SGBV را درک کند؛ ۵- اصول اساسی کار با بازماندگان SGBV را درک کند؛ ۶- مهارت‌های ارتباطی برای تماس با بازماندگان SGBV را بداند؛ ۷- نیازهای روانی بازماندگان را شناسایی کند؛ ۸- حمایت‌های روانی برای بازماندگان را فراهم کند؛ ۹- راه‌های پیشگیری از وقوع خشونت جنسی را شرح دهد؛ ۱۰- دلایل افزایش خشونت جنسی در بحران را بداند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی		
				نظری	عملی	جمع کل
آزمون کتبی	۱	مقدمه‌ای بر حوادث غیرمترقبه و گروه‌های آسیب‌پذیر	سخنرانی، بحث گروهی، پرسش و پاسخ	۴۵'	-	۴۵'
	۲	تعاریف و بیان مفاهیم خشونت‌های جنسی و جنسیتی		۴۵'	-	۴۵'
	۳	تأثیر روانی- اجتماعی خشونت‌ها		۴۵'	-	۴۵'
	۴	رویکرد بازمانده		۴۵'	-	۴۵'
	۵	رویکرد بازمانده محور به صورت عملی	۱	-	۱	
	۶	ارائه‌ی مهارت‌های ارتباط کلامی، غیرکلامی و حمایتی	۱	-	۱	
	۷	مدیریت پاسخ به متأثرین و کار گروهی	۱	۳۰'	۱/۳۰'	
	۸	ارجاع	۳۰'	-	۳۰'	
	۹	راه‌های پیشگیری از وقوع خشونت و کار گروهی	۳۰'	۳۰'	۱	
	۱۰	آزمون				
طول دوره				۷	۱	۸

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش الکترونیک پایه

هدف کلی: آشنایی کارآموز با مفاهیم پایه‌ی الکترونیکی و تست قطعات

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند در زمان سوانح ضمن آشنایی با قطعات عمومی، اقدام به تست قطعات و تعیین قطعات خراب و تعویض آن‌ها کند.

۱- قطعات الکتریکی را بشناسد؛

۲- بتواند قطعات الکتریکی را تست کند؛

۳- با روش تعویض قطعات الکتریکی آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	مفاهیم پایه و کمیت‌های الکتریکی		تدریس در کارگاه، استفاده از ابزار ارائه‌ی دیجیتال، پرسش و پاسخ، کار عملی در کارگاه	۲	۱	۳	آزمون
۲	مقاومت			۱	۱	۲	تستی
۳	جریان مستقیم و متناوب سری / موازی			۱	۱	۲	(۳۰٪)
۴	خازن- سلف			۱	۱	۲	آزمون عملی در
۵	نیمه هادی‌ها			۱	۱	۲	کارگاه بر
۶	ترانس‌دوسرها			۱	۱	۲	روی
۷	تقویت‌کننده			۱	۱	۲	پرده‌های
۸	سوئیچ			۱	۲	۳	الکترونیکی (۷۰٪)
۹	لحیم‌کاری			۱	۵	۶	آزمون عملی بر روی پرده‌های الکترونیکی
۱۰	آزمون						
طول دوره							۲۴
							۱۴
							۱۰

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش الکترونیک پیشرفته

هدف کلی: آشنایی کارآموز با الکترونیک صنعتی و ابزار دقیق

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند در زمان سوانح ضمن آشنایی و تست قطعات الکترونیک صنعتی و ابزار دقیق، نسبت به عیب‌یابی سنسورها و تحلیل مدارات قدرت اقدام کند.

۱- قطعات الکترونیک را بشناسد؛

۲- با میکروپردازنده و سنسورها آشنا شود؛

۳- نقشه‌خوانی ابزار دقیق را بداند؛

۴- بتواند بوردهای الکترونیک را تجزیه و تحلیل کند؛

۵- با اصول کلی مدار آشنا باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تقویت‌کننده‌ها در تجهیزات پزشکی		تدریس در کارگاه، استفاده از ابزار ارائه‌ی دیجیتال، پرسش و پاسخ، کار عملی در کارگاه	۲	۲	۴	آزمون
۲	قطعه‌شناسی در الکترونیک قدرت			۱	۳	۴	تستی
۳	مدارات الکترونیک قدرت			۲	۲	۴	(۳۰٪)،
۴	PWM			۲	۲	۴	آزمون
۵	الکترونیک دیجیتال			۲	۲	۴	عملی در
۶	میکروپردازنده			۲	۲	۴	کارگاه
۷	سنسورها			۲	۲	۴	شامل:
۸	نقشه‌خوانی ابزار دقیق			۱	۳	۴	نقشه‌خوانی
۹	نقشه‌خوانی الکترونیک			۱	۳	۴	و تست
۱۰	تحلیل مدار			۱	۳	۴	قطعات و
۱۱	آزمون					عیب‌یابی	
	طول دوره			۱۶	۲۴	۴۰	مدارت (۷۰٪)

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی BHCU

هدف کلی: آشنایی کارآموز با تعمیر تجهیزات معاینه‌ی عمومی و خدمات سرپایی

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند در زمان سوانح ضمن آشنایی با کلیات دستگاه و کاربرد و اجزای آن با مکانیزم عملکرد هر تجهیز، ایرادات روتین و توصیه‌های نگهداشت و نگهداری پیشگیرانه‌ی تجهیز آشنا شده و بتواند نسبت به تعمیر تجهیزات مذکور اقدام نماید.

- ۱- تجهیزات پزشکی و بیمارستانی را بشناسد؛
- ۲- بتواند عیوب تجهیزات پزشکی BHCU را تشخیص دهد؛
- ۳- اکسیژن‌ساز را بشناسد؛
- ۴- بتواند عیوب تخت معاینه و ژنیکولوژی را مرتفع کند؛
- ۵- کار با دستگاه نوار قلب را بداند؛
- ۶- توانایی عیب‌یابی دستگاه جنین‌یاب را داشته باشد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شبهه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	آشنایی کلی با تجهیزات پزشکی و بیمارستانی		تدریس در کارگاه، استفاده از ابزار ارائه‌ی دیجیتال، پرسش و پاسخ، کار عملی در کارگاه	۴	۲	۶	آزمون تستی (۳۰٪)، آزمون عملی در کارگاه بر روی پرده‌های الکترونیکی (۷۰٪)
۲	تجهیزات معاینه‌ی ۱			۱	۳	۴	
۳	تجهیزات معاینه‌ی ۲			۱	۳	۴	
۴	تجهیزات معاینه‌ی ۳			۱	۳	۴	
۵	تشخیصی ۱			۱	۲	۳	
۶	اکسیژن‌ساز			۱	۲	۳	
۷	تخت معاینه و ژنیکولوژی			۱	۳	۴	
۸	دستگاه نوار قلب			۲	۳	۵	
۹	جنین‌یاب			۲	۲	۴	
۱۰	تجهیزات مصرفی و عمومی			۱	۲	۳	
۱۱	آزمون						
	طول دوره			۱۵	۲۵	۴۰	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی RDH

هدف کلی: آشنایی کارآموز با تعمیر تجهیزات مورد نیاز برای عمل‌های جراحی و خدمات بستری سریع

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند در زمان سوانح ضمن آشنایی با کلیات دستگاه‌های مورد نیاز در بخش RDH و انجام عمل‌های جراحی ساده و کاربرد و اجزای آن با مکانیزم عملکرد هر تجهیز، ایرادات روتین و نگهداری پیشگیرانه‌ی تجهیز آشنا شده و بتواند نسبت به نگهداشت و تعمیرات روتین تجهیزات مذکور اقدام کند.

- ۱- توانایی تعمیر پالس‌اکسی‌متر را داشته باشد؛
- ۲- دستگاه مانیتورینگ را بشناسد؛
- ۳- توانایی تعمیر ساکشن را داشته باشد؛
- ۴- کار با دستگاه الکتروشوک را بداند؛
- ۵- با روش‌های استریلیزاسیون آشنا باشد؛
- ۶- تجهیزات جراحی را بشناسد.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	پالس‌اکسی‌متر		تدریس در کارگاه، استفاده از ابزار ارائه‌ی دیجیتال، پرسش و پاسخ، کار عملی در کارگاه	۱	۲	۳	آزمون تستی (۳۰٪)، آزمون عملی در کارگاه بر روی پرده‌های الکترونیکی (۷۰٪)
۲	مانیتورینگ			۲	۳	۵	
۳	چراغ سیالیتیک			۱	۲	۳	
۴	ساکشن			۱	۲	۳	
۵	الکتروشوک			۲	۳	۵	
۶	استریلیزاسیون			۲	۴	۶	
۷	تجهیزات جراحی			۲	۵	۷	
۸	تخت اطاق عمل و کرایو			۲	۴	۶	
۹	سرنگ پمپ			۱	۳	۴	
۱۰	تجهیزات فیزیوتراپی			۲	۴	۶	
۱۱	آزمون						
طول دوره				۱۶	۳۲	۴۸	

اداره کل بهداشت و درمان

دوره‌ی آموزش تخصصی تعمیر تجهیزات پزشکی RH (بخش اول)

هدف کلی: آشنایی کارآموز با تعمیر تجهیزات پزشکی بیمارستان‌های سریع‌الاستقرار

اهداف رفتاری: انتظار می‌رود در پایان این دوره، فراگیر بتواند در زمان سوانح ضمن آشنایی با کلیات دستگاه‌های مورد نیاز در بخش RH شامل: تجهیزات آزمایشگاه طبی، تجهیزات بیهوشی و تصویربرداری و اجزای آن با مکانیزم عملکرد هر تجهیز، ایرادات روتین و نگهداری پیشگیرانه‌ی تجهیز آشنا شده و بتواند نسبت به نگهداشت و تعمیرات مذکور اقدام کند.

ردیف	سرفصل	عناوین فرعی	روش تدریس	ساعات آموزشی			شیوه‌ی ارزشیابی
				نظری	عملی	جمع کل	
۱	تجهیزات آزمایشگاه طبی ۱		تدریس در کارگاه، استفاده از ابزار ارائه‌ی دیجیتال، پرسش و پاسخ، کار عملی در کارگاه	۲	۴	۶	آزمون تستی (۳۰٪)، آزمون عملی در کارگاه بر روی پرده‌های الکترونیکی (۷۰٪)
۲	تجهیزات آزمایشگاه طبی ۲			۲	۴	۶	
۳	تجهیزات آزمایشگاه طبی ۳			۲	۴	۶	
۴	تجهیزات آزمایشگاه طبی ۴			۲	۴	۶	
۵	تجهیزات آزمایشگاه طبی ۵			۲	۴	۶	
۶	سانتریفیوژ و انکوباتور نوزاد			۲	۴	۶	
۷	ماشین بیهوشی			۱	۳	۴	
۸	ونتیلاتور			۲	۴	۶	
۹	سونوگرافی			۱	۳	۴	
۱۰	رادپولوژی پرتابل			۲	۴	۶	
	آزمون					۱۱	
	طول دوره			۱۸	۳۸	۵۶	

پیوست‌ها

در خواره جامع آموزش های تخصصی جمعیت هلال احمر

